

308927

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ జూలై నెల 28 వ తేది శనివారము } No. 100
నంపుటము. ౪. } సింగళనామ సంవత్సర శ్రావణమాస శుద్ధ నవమి. } సంచిక ౧౦౦

'శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు.'

662

రాజధాని రసాయన ఎరువు శాలా (టిమిటెడ్)

వై విచారణాధికారులు : మెసర్సు ప్యారీ కంపెనీవారు, చెన్న పట్నం, ఈ, చోట్ల, ప్రత్తి, పొగాకు, చెఱు, అరటి మొదలగు మాగాణి ఖమ్మి, పయిర్లము, గుంప, ఫలవృక్ష ములను, మొక్క తీగకడైరాలను సుపూర్ణవరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు. ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయబడుటచేత ఎరువులు కొనదలచిన వారి తాలూకు భూములపట్టికి రసాయన శోధనశాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి ఆయాభూముల గుణాగుణములను అనుసరించి తయారుచేయుచున్నాడు. "శాస్త్రోక్త ఎరువు" అను మానాంతర ప్రక్రియ ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరబిక్, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి, ఒక్కొక్క జిల్లాలోని జమీందార్లకు ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వై చెప్పిన ప్రక్రియను, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములను ఈ క్రింద సవహించియుండు వైవిలాసమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్యారీ అండు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 12, మదరాస్.

Parry & Co, Post Box No. 12, Madras.

Oriental Soaps

ARE ALWAYS BEST
for
**ECONOMY &
COMPLEXION**

THE ORIENTAL SOAP FACTORY:—
GOABAGAN, CALCUTTA.

MADRAS AGENTS:—
Messrs. V. J. AYYER & Co.,
Devaraj Mudali Street,
MADRAS.

ఆంగ్లేయ వైద్యయోగ చంద్రిక.

తెలుగుభాషలో రచింపబడినది.

1. గ్రంథకర్త: డాక్టరు వి. గోపాలకృష్ణగారు యం. డి. ఇంపు నాలుగువందల ప్రక్రియలు గలవు. శ్రీ పురుషోత్తమ ఈ గ్రంథము చూచినచో వారంతట వారే వైద్యము చేసుకొనగలరు. వెల రు 1-4-0
2. ఔయిఫాయిడు ఫీరరు అను విషయ జ్వరము. ఇది ఇంగ్లీషుభాషలో చక్కగా వ్రాయబడినది. గ్రంథకర్త డాక్టరు వి. గోపాలకృష్ణగారు, యం. డి. వెల రు 1-0-0
3. సరస్వతి సమావేశగు పులగర్ల లక్ష్మీనరసాంబాగా రచే వ్రాయబడిన స్వరములుగల మంగళహారతుల శతకము. యీ గ్రంథము ప్రతి శ్రీ చేతులో నుండవలసింది. ప్రతి శుభకార్యమునకు దానిలో పాటలు అనశ్యము. వెల రు 0-8-0
ఇవి ప్రతి పుస్తక పాపలోయ దొరకును. ఉ లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి బి. ఎ., రుచిహాస్. కాకినాడ

Special Large Type Edition CELEBRATED NOVEL. IN BIG TYPES

MARY PIERCE

Or The Memoirs of a Maid Servant.

By G. W. M. REYNOLDS in 8 Volumes. Rs. 5 Single Volume As. 12, printed in glazed paper, and contains more than 1,500 pages. This novel is one of the Masterpieces of Reynolds, full of gripping and Thrilling interest throughout. Only a limited number of Copies are printed owing scarcity of paper.

The virgin's kiss or the bronze Statue.

By G. W. M. REYNOLDS in 4 Volumes, Rs. 2 Single Volume As. 12. This novel is unrivalled in fluency plot and description of nature, art and love and characters, and is one of the excellent productions of Reynolds. Only a limited number of Copies are printed owing to scarcity of paper. Apply sharp:—

Superior Watch Co.,
POST BOX No. 167,
5/6 (A.) MADRAS E.

ఇంగ్లీషు

మోటరు యంత్రవిద్యాశాల

3-24 పాటర్నరోడ్డు, మాంటూరోడ్డు.

ఆంగ్లముచే ఆంగ్లములకు ప్రత్యేక పాఠ్యములు కలుగజేయబడును. 820

వైవాకికి దరఖాస్తు చేసికొనవలయును.

ప్రణామము గల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫిలములు - డిరాలు - గ్యాసుడిజ్
యూ - బొమ్మలకార్డులు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించె
కము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)
బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్యు, విశాఖపట్టణము

FOR SALE.

A second hand chaindrive Fiat (F.I.A.T.) Motor Car 18 20 Horse power. Tenders are invited till 10th August. If not sold meanwhile, it will be disposed off in auction on 11th and 12th, August at Bezwada.

APPLY TO:—

A Kaleswararow
EXECUTOR & TRUSTEE
BEZWADA.

అమ్మబడును

ఒక సెకండు హ్యాండు చెయిన్. డ్రైవ్. ఫియట్ మోటార్ బుడి 18-20 హార్సు పవర్ గలది. అమ్మకమునకు గలదు. 10-8-1917-వ తేది లోపట కావలసినవారు తెువర్లు పంపుకొనవచ్చును. ఈలోపట అది అమ్మకము కాకపోయినచో ఆగస్టు 11, 12 తేదీలయందు బెజవాడలో ఏలూరు వేయబడును. కావలసినవారు ఈదిగువ చిరునామా గల వారికి వ్రాసికొనవచ్చును.

ఏ. కాశ్యపరావు

ఎక్స్ క్యూటరు అండు బ్రష్టి బెజవాడ.

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hyparæmic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) Patented all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested of

free descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika" to the —

ECTREUSS (A. P. DEPTT) SOLE AGENCY FOR THE EAST, BATALA.

పింగళి సంవత్సరాదిసంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

నల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి నుంచికాకేతములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితముల కలతనం జేసి కాకలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటున్న కలయువారు తెలుగు ప్రాసంగికములు: కల రు 2-0-0
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు " " 0-8-0
" ఆంధ్రపత్రిక " " 0-12-0
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర, లేక నివచిత్ర 8 మాసముల చందాదారులకు " " 1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, రాష్ట్రబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

తామర తైలము. పండ్లపాడి. మోహినీ తైలము.
డబ్బీ 1-3 0-4-0 డబ్బీ 1-3 0-3-0. నీసా 1-3 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టిపేటి మద్రాసు.

శారదాంబ

ఇది శ్రీ భక్తబోధిని యన నాటకము. సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందుజూపబడినది. అందరును జదివి తీరవలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజి వేరు. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టిపేటి, మదరాసు.

క్రీడేపూర్వ గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని రంగుల చిత్రపటము

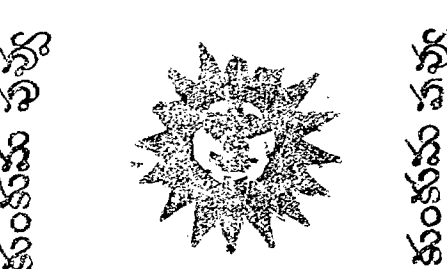
ప్రతి 1-3 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
రాష్ట్ర బాక్సు 212, మదరాసు.

నవీనమయినది. టెట్రావరస్తాక్ 490

ఇది మాత్రమే గొప్పవాసనగలది. స్కిన్ టో సబంధము జేసి. శ్రేష్ఠమయిన పుష్పము యొక్క సత్తువతో చేయబడినది. ఒక బాట్లు వస్త్రముమీద తగిలిన వాసన వదలక యుండును. ఇతర వాసనల కలెగాదు. మనోహరమును కలిగించు నది. ఒకతూరి తెప్పించి చూచిన నిజమును తెలుగ గలరు.
1/2 డబ్బీ బుడ్డి 2-0-0
1 డబ్బీ " 0-12-0
1/2 డబ్బీ " 0-8-0
ధర బుడ్డి 1-3 రూ. 1-0-0 సాంపిక్ 0-0-6
ఏదెట్లు కావలయును: తాము చెల్లించగలిగిన ధరావతు తెలియపరచినచో ధరభాగ్తు చేయబడును.
ఈ త్రుములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలయును.
ది టెట్రావరస్తాక్ పెర్ఫ్యూమరీ కో,
నెం 1, వైకోని, బొంబాయి నెంబరు 8.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కము గమనింపుడు. కరస్పాకా డెస్కు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(58) 21. హమ్మింపేటి, బొంబాయి.

పాశ్యపు వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాషధములు.

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల నిప్పుడైనను పరికింపుడు.

ప్రతి వత్సరమునకు లక్షలకొలది నీసాలు విక్రయింపబడుచున్నది. ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింజ్, మలియన్, గోవా, ఫిజి, బెంజ్, ఈస్టాఫ్రికా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాషధమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయహార" కస్తూరి మాత్రల నీసా మియింటు నున్న మెడల, మాటికి వైద్యుల సభయమును, నిశ్చించి, మొరకెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, పాద్యవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధము, దగ్గు, గజమనోషి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డతీటెండి గలుగు వికారము, చిన్నబిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాషధ సేవనచే నాశ్వర్యముగా పోయి గణము గలుగును.

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుకులు: ప్రతి నీసాకుండన ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

వైద్యశాలలో ననేకవిధము లగునట్టియు నుపయోగకరములగు కిర్మాటక మూలికలనుండియే యాషధములను తయారు చేయుచుండును."

అనుపానపత్రము, ప్రతి నీసాలో నూడి యుండును. 260 మాత్రలున్న నీసా 4 అణాలు, మాత్రమే.

6 నీసాల నొకసారి తెప్పించికొనిన టపాల ఖర్చుతోచేరి రూ 1-8-0
12. నీసాలొకసారి కొనిన 2-12-0
25. నీసాలొకసారి కొనిన 5-0-0
సమస్తరొగములకు మావద్ద ఆయుర్వేద రీతి సిద్ధాషధములు దొరకును.

వినియోగము:—శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

వెద్ద వెద్ద బట్టతలను జేయును.

చుండు, బోడి యగులు, వెండ్రుకలూడులు, పుర్రెపై జల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన గలుగును.

పాతపూరా! ఈ పురుగువలన కేయిం బవళ్లు విధి విరామములేక మీరు పనిచేసినచో మీ మీ గృహములలోని నేల కొద్దిగా బంగారుతో నింపబడియుండును.

తీరిక లేక పనిజేయుచుండు ఈ చుండు పుండునకు, అతివ్యాప్తికయి పేంందిన తే నెట్టిగ సహకారగ నుండదగిన బంట్లు. చుండు ఆగంభయమున వెంటనే నిరోధక నిష్పాదద్రవ్యముల నుపయోగింపక ఉపేక్షించిన ఆచిరకాలముననే బట్టతల వారిలో సహాధ్యాయి గావలసినదవును. కావున నట్టి పరమశక్తువును

కామినియా నూనె

సహాయమున సంహరింపుడు. చుండును బోగొట్టును. వెండ్రుకలను రాలనివ్వదు. పుర్రెచుండును పోగొట్టును. తలకట్టుకు మరిచు శుగంధద్రవ్యము.

ఈ రీతిని నకలు నూనెలను తయారుచేయువారి మోసమున పడకుడు.

వెల బుడ్డి 1-3 రు. 1-0-0 వి. పి. రు. 0-4-0
" 3-3 రు. 2-10-0 వి. పి. రు. 0-7-0
ఉచితము.

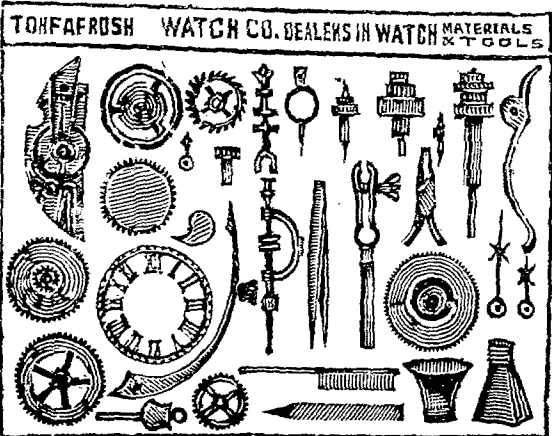
ఈ సులభముల రుజువుపరచుటకయి, ఆర్థజానీటి పంపుకొనువారికెల్ల ఒకసారి వాడుకొనుటకు సరిపోవునంతి నూనె గల నీసా ఉచితముగా బంపబడును.

సోలు ఏజెంట్లు:—
ఆంగ్లొయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,

నెం 155, జుమ్మాపేట వీధి, బొంబాయి.
మద్రాసుయేజెంట్లు:— మెహతాపురుషోత్తంమూర్తి,
29, వై నాబజారురోడ్, మదరాసు.

క్యాటలాగు

ఉచితముగా పంపబడును

అద్దములు	రు.అ.పై	గ్రోసు 1-3
" రైల్వే	3-0-0	"
" ఇక్వైడ్	2-0-0	"
" హార్నింగు	2-8-0	"
" రాస్కోపు	5-0-0	"
" లేడి	3-4-0	"
" రిప్టు	3-8-0	"
" రాస్కోపు చిన్నది	5-8-0	"

TOHFAFROSH WATCH & Co.,
Dealers in Watches, Materials & Tools
BHENDI BAZAAR, Post Box No. 9, BOMBAY.
(881) ఈ త్రుములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలయును.

నేపాల్ జేకేపు కస్తూరి, మంచిది తులము 1-3 ...	20-0-0
కుంకుమ పువ్వు తులము 1-3 ...	2-0-0
పచ్చకర్పూరం	2-0-0
గోగోజనము; మంచిది	7-0-0
రసభస్మము తులము 1-3 ...	0-10-0
బాలామృతము నీసా 1-3 ...	0-12-0
తాంబూలమాత్రలు, సువాసనగా నుండును 50-కి	0-8-0

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు.

ప్రజలు: జమీదారులు

(0)

మానవుల విభేదములందు వలెనే జాతులందును, దేశములందును మార్పులనవలయును జరుగుచుండును. లోకమునంగు సంగ్రామ రూపమున విలయస్థితి యేర్పడి నూతనసృష్టి జరుగుచున్నది. భారతవర్షమునందును నవ్యసృష్టి జరుగవలయున్నది. విరోధావేశములందు నూతనసృష్టిక తగిన భావపరివర్తన మేర్పడి ధర్మవ్యవస్థలు నిర్మితములగుచున్నవి. కాని యక్కడి భావపరివర్తనమునకు వివిధదేశముల పాలకులు సుముఖులై ప్రజలకు తోడ్పడుచున్నారు. భారతవర్షమునందన్ననో ప్రజల భావపరివర్తనమునకు పాలకులు విముఖులై వారికి తోడ్పాటు చేయుటకు బదులు వారిభావముల కడ్డుపడజూచుచున్నారు. భారతవర్ష పాలకులు ప్రజల నూతనభావములకు విముఖులై విరోధ తంత్రము నవలంబించుటవలన దేశమునందెప్పుడొక విపరీతస్థితి యేర్పడినది. భారతవర్షమునందలి పాలకవర్గపు అధికార తత్వవ్యవస్థను, పాలకులవలెనే ప్రజలకు తమకన్న బిడ్డలవలె రక్షింపవలసిన జమీదారులు ప్రజాపక్షమును త్యజించి, ప్రజానిరోధకులప్రాపు శేరుటయు, దేశీయులలో కొందరు స్వాధీనతత్వ సంజాతమైన సంకల్పదృష్టులను ప్రజలకు బోధించి, వారి యుచితాశయములను యపార్థము చేసి పాలకులకు నివేదించి ప్రజాతంత్ర పథమున క్యురేక భావమును కలిగింపజూచుటయు, నీవిపరీతస్థితికి కారణమని గువిచారపరులకు వ్యక్తముకాగలదు. లోకవ్యవస్థయందు కాలానిక భావ పరివర్తనమును, ప్రజలసత్వసంరక్షణ సంజాతమైన తీవ్ర భావ సముదయమునకును, ఘోరసంగ్రామము జరిగి ప్రజాభావము వర్ధి నూతనసృష్టి వికసించి, లోకము మంగళ ప్రభమగును. లోకమునందు మానవభావమును, తుడిచిపెట్టి రాక్షస భావమును వ్యాపింపజేసి, ప్రజలను దాసులుగా చేసికొను సంకల్పముతో విజృంభింప జూచిన జర్మనులకును, ప్రజలయందు ధర్మప్రకృతియు, విశ్వమానవ భావమును నెలకొల్పి నూతన సృష్టికి సంకల్పించిన మిత్రమండలికిని ప్రస్తుతము జరుగుచున్న యుద్ధము కేవలము భావ సంగ్రామముగాని, విజయకాండ ప్రేరేపణ గాదని లోకస్థానికలందును నిచ్చునట్లు ముగిచిచున్నారు. ప్రజాపక్షాధిపత్యమును, లోకకార్యాణ ప్రభుత్వమునకు భారతీయులకును, అధికారాభిమానమును త్యజించుటకు తలపడాయించు పాలకవర్గమునకును ప్రస్తుతము భావ పరివర్తనమే జరుగుచున్నది. ఆ సంగ్రామమునందు పాలకవర్గమును, ఆంగ్లో యిండియనులను, జమీదారులను, దేశీయులలో కొందరును ఒకపక్షమును, ప్రజాసముదాయ మొకపక్షమును యుగలంబించి యున్నారు. రాజ్యాంగభావమే ప్రస్తుతవిపరీతస్థితియందు ప్రముఖమై పాలకపాలకుల మానసములందు విశేషముగా సంచరించుచున్నది.

భారతవర్షమునందాంగ్లపాలకులు సుస్థిరమైన వెనుకను గత యేబదిసంవత్సరములందును దేశమునందెన్నియో సంస్కరణములు తలయెత్తి నూతనవ్యవస్థలు మూర్తీభవించుచువచ్చినవి. సాంఘిక ఆర్థికవ్యవస్థలకు సంబంధించిన సంస్కరణ ప్రణాళి యందు ప్రజల కెంతటి యుద్వేగము జనించినను పాలకుల ప్రకృతికి గాని, జమీదారుల భావములకు గాని వికల్ప మేర్పడి ప్రజలకును, వారికిని సంరంభము జరిగి యుండలేదు. భారతీయుల సంస్కరణ ప్రణాళి రాజకీయ స్వరూపము ధరించి సంతతే ప్రజలదివర కెన్నఁకును కనివిని యెరుగని సంరంభము పాలకులందును, వారి యవలంబకులయందును, తలయెత్తి వారి యాగ్రహ తరంగములు దేశమునంతట ముంచివేసెను. కాని ప్రజా తత్వపుల స్థిర ప్రకృతికి వికల్పము కలుగలేదు. దేశీయ మహాసభా వ్యవస్థను, తత్త్విభావలంబకుల యుద్వేగమును పాలకు లొక, భూతమునలెనే చూడసాగిరి. దానిపక్ష మవలంబించిన వారిని తమకు దోచినట్టెల్లను నిందించుచు వచ్చిరి; తద్వ్యతిరేకులు చేయుపథము న్నాశించుచువచ్చిరి. కాలక్రమమున దేశీయ సభావలంబకుల ప్రయత్నములు ప్రజామోదము పొందిన కొలదిని పాలకుల సంకల్పభావము నశించి, వారి సానుభూతిని పూర్తిగా గాకపోయిన కొంతవరకైనను పొందినది. భారత జనని కొంతకాలము ఒంటికాలుమీద జపముచేయవలసి వచ్చెను. జాతీయ భావము కొందరి కండ్లకగవడకుండ చేసిన ప్రయత్నము కొనసాగలేదు. కాలప్రభావము హిందూ మహమ్మదీయుల నేకహృదయులనుగా చేసివేసెను. ఇప్పుడు భారతజనని స్థిరభావముతో పద్మాసన స్థితయై తన యనంత సంతాన కార్యాణమునకై యుగ్రతిపము చేయుచున్నది. స్థిరాసనయై తపముచేయుచున్న యా మహాసముద్ర వీక్షకు విఘ్నము చేయువా రెవరుందురు.

భారతవర్షమునందు వివిధ మతము లున్నవి; వివిధ తెగలు కలవు; వివిధ ప్రజల ఆచార వ్యవహారములు వేరు, సాంప్రదాయములు వేరు. ఈ వివిధ మతములు, తెగలు, ఆచారవ్యవహారములు సాంప్రదాయములు ప్రజల సాంఘికావధానము దాటి రాజ్యాంగదుర్గమును ప్రవేశింపలేవు. భారతవర్షమునందెన్ని భిన్న వ్యవస్థలున్నను, రాజ్యాంగదుర్గము చుట్టేర్చుచుని లక్ష్య మహాసభయందు దృఢపడిపోయినది. దేశీయ, మహమ్మదీయ సభలతోపాటు క్రైస్తవసభయు నీ సంకేతమునే పూరించిరి. భారతవర్ష రాజ్యాంగమునందు హిందూమహమ్మదీయ సమస్యలేను, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమస్యలేను, మహమ్మదీయ క్రైస్తవ సమస్యలేను. భారతవర్షమునందు భారతీయ సమస్యకంటె వేరు సమస్య తలయెత్తలేదు. ఇదియే గతవత్సరపు సంకేతమునందలి తత్త్వాధ్యక్షము. ఈతత్త్వాధ్యక్షమునందలి సత్యస్వరూపము ప్రకాశమై దివ్యజ్యోతివలె దివించు దినములు వెంటనే వైవ యోగము కలన సంఘటిల్లినవి.

ఆసత్యస్థానాన్ని జూచి అధికారాభిమానులు సహించి యూరకొనజాలరు. భారతవర్షమునందకాల మేధావదయ నయ్యెను. సంఘవ్యవస్థయందు తలయెత్తినలసిక బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమస్య రాజ్యాంగమునందును తలయెత్తినది. వివిధరాష్ట్రములంద నాదియండియు బ్రాహ్మణులును, బ్రాహ్మణేతరులును, కలసిమెలసి యుండగా ప్రస్తుత తరుణమునందేల దక్షిణ దేశమునందే యాపజ్యయము సంభవించవలయునాయని కొందరును సంకల్పము కలిగినది. దేశభక్తుల నిష్కామ ప్రయత్నములు భారతరాష్ట్రవ్యవస్థ విముఖులకు వెగటుగడోచుచున్నవి. లేనిసానిసంకల్పములు బెట్టుకొని దేశాభివృద్ధికిభంగము కలిగించుచున్నారు. ప్రతీకలందు భారతీయులవాంఛితములను నిరసించుచు వ్యాసములు ముద్రితములగుచున్నవి. దేశాభివృద్ధి ప్రయత్నములనుండి, ప్రజలలో కొందరిని మరలించుట కెన్ని ప్రయత్నములు జరుగవలెనో అన్ని ప్రయత్నములును జరుగుచున్నవి. వీనివలన వారియందు ప్రజలకుగల సంకల్పము నశించుటకు బదులు మరింత ధృరపథమున్నది.

దేశీయ మహాసభ యారంభమైనప్పటినుండియు, రాజకీయములందేవిధమగు ప్రమేయమును కలిగించుకొనక తూష్టి భావముతోనున్న దక్షిణదేశపు జమీందారు లిప్పుడొకసారి రాజ్యాంగమునందుప్రవేశించి, స్వరాజ్యాంగావేశమును నిరసించు స్థితి కలిగినది. పరమోత్సాహముతో స్వరాజ్యోద్వేగమును చర్చించుటయు, స్వరాజ్య సభలందు ప్రజలు చేరవలసినదని కోరుటయుదోషభూయిష్టముగ పరిణమించినదని, జమీందారుల ప్రకటనము తెలుపుచున్నది. స్వరాజ్యప్రాప్తికై ప్రజలంతవరకును చేసిన యాంక్షోశము వారికండ్లకు సక్రమముగ కనుపించుటలేదట. స్వరాజ్యకాంక్ష భారతీయులకు ప్రాణప్రదమైనయాద్యక్షము. ఈయత్నిస్తాదర్శమునకువిముఖులై జమీందారులు ప్రజలను త్యజించిరి. ప్రజాపక్ష మవలంబించియెరుగని వారు వారిని త్యజించుటవలన నష్టమేమియునుండదు. కాని జమీందారులందు ప్రజలకిదివరకుగల నమ్మకమునశించుట కిది యొక కారణము కాగలదు. ప్రజలకు జమీందారులందు నమ్మకము పోయినప్పుడు వారి పురుగుబడికి భంగము కలుగును. ప్రజాప్రయత్నములననే వారింతవరకును ప్రభువులతో తుల్యమైన స్థానము నాక్రమించి, తీవ్రించుచున్నారు. అట్టి స్థితికి భంగము కలిగినయెడల అది వారి లోపమేగాని ప్రజల లోపమేమియునుండజాలదు.

విరోధాదుల దావహించిన రాక్షస భావమును భారతీ భర్తవ్యవస్థకు ఘాతించి ఆంగ్లమును, పరాసులును ఎప్పుడు నూతనసృష్టికి సంకల్పించినో ఆనాడే భారతవర్షమునందును నూతన సృష్టి ప్రారంభమైనది. లోకముతోపాటు భారతవర్షమును చలించితిరుచు మానవుల కార్యాణమే యీశ్వర సంకల్పము. దేశభక్తులు లోకకార్యాణమునకు పనిచేసి, పరమేశ్వరుని సంకల్పము నీడవ్వగలరు. జమీదారులు ప్రజలను త్యజించినను వైవసంకల్పమునకు కొంతగలుగదు. జమీదారులు ప్రజలను ప్రతిఘటించుట వలన పాలకుల విరోధము వృద్ధికివచ్చును. ప్రజలయందు అన్యోన్యభావముతగ్గి ఆశాంతి మోచ్చనవచ్చును. ఇట్టి స్థితి కలుగుట జమీందారుల యాశంకయుకాదని మామతెలియును. కాని వారిటీనల ప్రకటించిన ప్రకటనము వారి యాశంకయులకు నిరుద్ధముగ నున్నదని గ్రహించవలసి యున్నది. వారుప్రజలను స్వరాజ్యమునే కోరుచున్నారు. ఆ స్వరాజ్య ప్రాప్తికి ప్రజలతోకలిసి పనిచేయుటచే వారును వైవాధ్యము సిద్ధించుటకు దోడ్పడి ప్రజాతత్వములు కాగలరు.

(విశాఖపట్టణ విశేషభరి)

రాజమహేంద్రవరము వార్తలు.

కాలస్థితి:—వానలు విస్తారముగా నురియుచున్నవి. వర్షపునీరు గోడ్లపై పొంగి పారుచున్నది. బజారుధరలు ఏమియు తక్కువ యధాప్రకారముగానే యున్నవి. గోదావరిబాగుగా వచ్చినది. పడవలు గోదావరిలోవెల్లుటకు కష్టముగా నున్నది. మొన్న పాలకొల్లుకండి వచ్చుచున్నపడవ విశ్వేశ్వరము వద్దమునిగిపోయినది. మూడవందల ధాన్యపుబస్తాలును ముగ్గురు మనుష్యులు మునిగిపోయిరి.

పాతశాలలు:—పాతశాలలన్నియు దెరిచివారు. క్రొత్తగ పురపాలక సంఘమువారు ఉన్నత పాతశాల మొకదానిని స్థాపించిరి. దానిని సానిటరీలోనున్న పాతశాల రామారావుగారి మేడలో పెట్టిరి. మేడపై పాతశాలయు క్రింద సానిటారియము నున్నారు. సంఘసంస్కరణమునకు మాతృశ్రవణమయిన రాజమహేంద్రవరమున నిట్టి విపరీత చర్యలు జరుగుట చాలవంతగానున్నది. విద్యార్థికారులు పాతశాలను అచ్చట పెట్టుటకు నెట్లంగీకరించినో తెలియకున్నది.

కోర్టు:—అడివనలు సబుకోర్టులో వీరేశలింగము గారిపై టంగుటూరి శ్రీరాములుగారు వారిని వృథాగా శ్రమపెట్టిరని యొకదావాను తెచ్చిరి. అది యిప్పుడు విచారణకు వచ్చినది. విచారణ జరుగుచున్నది. వీరేశలింగముగారి పక్షమున దుర్రోటి శేషగిరిరావుగారు, న్యాయపతి సుబ్బారావుపంతులుగారు మున్నగువారలు విచారంపబడిరి. పర్యవసాన మేమగునో యని జనులు ఆతురతతో కనిపెట్టుకొని యున్నారు.

పురజన భాండాగారము:—ఈ భాండాగారము పురమందిరము మేడపైని ప్రస్తుతమున్నది. కందుకూరి వీరేశలింగముగారికిని, భాండాగార కార్యనిర్వాహక సంఘమువారికిని కక్షి కలుటచే, ప్రాధానసమాజము వారు భాండాగారము నచ్చటి నుండితీసివేసి వసురాయ భాండాగారము ప్రక్కనున్న గదులలోనికి మార్పుటకు నేర్పాటులు చేయుటకుచున్నవి.

విమర్శనసభ:—చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహము గారు కొన్నిదినముల క్రిందట శ్రీకృష్ణభారతమును పొగడుచుబరిసిన సభ యననసరమని తమదేశమాతలలో కఠినముగా వ్రాసివారను కోపముచే లక్ష్మీనరసింహము గారిచే రచింపబడిన గయోపాఖ్యానమును ఖండించుచు కాశీభట్ల బ్రహ్మయ్యగారి యాధిపత్యముక్రింద నొకసభ గావించిరి. అనేకులు గయోపాఖ్యానమును ఖండించిరి. విమర్శన యని పేరుపెట్టి గ్రంథములోని బిష్టలను, సారస్వములనుకూడ చూడక తప్పులనుచూపుట ఏటివిమర్శనయో తెలియకున్నది. ఈవ్యతిరేకముగాడిన విమర్శన తెప్పకును భావ నభివృద్ధి చేయజేరవు. (స్వతీయవిశేషభరి)

ఆంధ్రనిధి:—1916-న సంవత్సరమున కాకినాడలో జరుపబడిన చతుర్థాంధ్ర మహాజనసభ కోరిన ప్రకారము “ఆంధ్రనిధి కై చేయుబడిన చందా మొత్తములో వెర్దలలోని ముఖ్యులనుండి యింకను చాల సొమ్ము వసూలు కాలే నందులకు మిగుల చింతింపవలసి యున్నది. ఎన్ని పర్యాయములు వారిని ప్రార్థించినను శేపు మాపులతో సరిపోవు చున్నది. కాని సామాన్యులు వారి వాగ్దానముల ప్రకారము సంత్రిష్ట పూర్వముగ వెయవెంటనే యివ్వగల్గుట సంత్రిష్టకరమైన విషయమే. ఆలస్యమైనను మొదలంట మూనివేయుట కన్న యిప్పుడైన వారి విరాళముల మెసంగి నిధిని పెంపు చేయుదురని ఊహించు చున్నాము. అని కాకినాడనుండి యొక విశేషభరి వ్రాయుచున్నాడు.

నెల్లూరు జిల్లా తోటపల్లి గూడూరు గ్రామమున ఆంధ్రరాష్ట్రోత్సవకార్యము గూర్చి లిక్కానించుటకు రెడ్డి జనసభ సమావేశమైనది. గ్రామములోని రెడ్డు చాలామంది సభకు విచ్చేసిరి. పోల్లపూడి సుజననంజని సమాజాధ్యక్షులు పానకా పట్టాభిరామి రెడ్డిగారును, నెల్లూరు వెంకట్రామా నాయుడుగారును సభ నలంకరించిరి. పట్టాభిరామి రెడ్డిగారు ఆంధ్రరాష్ట్రోత్సవకార్యము గూర్చి సహేతుకముగా, సుపన్యసించి, పన్నులెక్కువగుననిభయము ననేకుల మనముల నుండి పారదోలిరి. ఆంధ్రరాష్ట్ర సత్కారకార్యమున, ఏకగ్రీవముగా అత్యుత్సాహముతో తీర్మానింప బడినది. ఆసంతోషము వెంకట్రామా నాయుడుగారు స్వరాజ్యమును గూర్చియు, అనిటి నెంటుపట్టుగారి ప్రవాసమును గూర్చియు, చక్కగా నుపన్యసించిరి. రి నెంటుపట్టుగారి నిధి కు 4-12-0 మనఃపూర్వకముగా చందాలు నేయుబడెను. తోటపల్లి గూడూరులో నందఱు సాంధ్ర రాష్ట్రోత్సవ మాయలే యని పానకా వెంచెలు రెడ్డిగారు వ్రాయుచున్నారు.

గోదావరి జిల్లాలోని తాలూకాలు.

—(౧)—

దక్షిణ భారత న్యాయ ప్రకారము గాన కాకినాడ నుండి మా కిట్లు వ్రాయుచున్నాము:—

ఇప్పటి గోదావరి జిల్లాలోని తాలూకా లీక్రింది విధముగ వివిధముగా విభజనలు ఆఫీసర్ల వైద్యమం దున్నవి. (1) భద్రాచలము డివిజన్: భద్రాచలము, మామిడి తాలూకాలు. (2) పోలవరము డివిజన్: పోలవరము, పోడవరము, ఎల్లవరము డివిజన్ తహశీలుదారు డివిజనులు. (3) రాజమండ్రి డివిజన్: రాజమండ్రి, అమలాపురము, రాజోలు తాలూకాలు. (4) పెద్దాపురము డివిజన్: పెద్దాపురము, రామచంద్రపురము తాలూకాలు. (5) కాకినాడ డివిజన్: కాకినాడ తాలూకా, పితాపురము, తుని డివిజన్ తహశీలుదారు డివిజనులు. 1904 సంవత్సరమున గోదావరి కృష్ణా జిల్లాలను, గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలుగా విభజించిన విషయము సైదీవీ రివిన్యూ డివిజనుల యేర్పాటు గావించబడినది. కృష్ణా జిల్లా నిప్పుడు కృష్ణా ఏలూరు జిల్లాలుగా విభజింపబడినది. ఆ సందర్భమునందు గోదావరి కాలనెయ్యి నదునకు పోలవరము డివిజనును క్రొత్తగా వేర్పాటుపరచు ఏలూరు జిల్లాలో చేర్చబడి నిర్ణయము. అప్పటి డిప్యూటీ కలెక్టరు హోదాను తీసివేయవలెను, లేదా ఆతని కింద తాలూకాల నీయవలెను.

మామిడి గోదావరి కాళుల నదునున్న అమలాపురము రాజోలు తాలూకాలను రాజమండ్రియందున్న నలుకలెక్టరు గారి యధికారమునందుంచుటచేత నచటి ప్రజల ప్రభుత్వమున నడుపాయము లేదు. రాజోలు తాలూకాను మామిడి న్యాయ అమలాపురమునందు స్థాపించబడినది. దాని సచటనుండి కరువులు జాడలేదు. క్రొత్తముగ కాకపోయినను, కొన్ని క్షేత్రము నను, ప్రత్యేకముగ నున్న కొన్ని నా రెండు తాలూకాల కిచ్చి దాని నమలాపురమున స్థాపించక తప్పదు. ఇట్టి యేర్పాటు తప్పని దగుట వల ననే కడచిన ఏప్రిల్ నెలలో జరిగిన 11-వ గోదావరి మండలసభయందు రాజమండ్రి తాలూకాలకు ప్రత్యేకము రివిన్యూ డివిజను ఆఫీసరు, నున్న కొన్ని కావలసిన యేకగ్రామముగ తీర్మానింపబడినది. పోలవరము డివిజనును ఏలూరు జిల్లాలో చేర్చవలయునని రివిన్యూ బోర్డువారు గవర్నమెంటు వారు మా జిల్లా కలెక్టరుగారి నడిగియున్నారు. వారు జిల్లా ప్రజల యభిప్రాయముల నరయుచురా లేదా యనుట ప్రత్యేక విషయము. అమలాపురము రాజోలు తాలూకాలకు ప్రత్యేక డివిజను లాఫీసు నిచ్చి తీరవలెను. మండల సభయందలి తీర్మానముతో సంతుష్టులుగాక, నా రెండు తాలూకాలవారు ప్రతి గ్రామమునుండి దొరతనమువారికి నుపాదరు పూర్వముగ మనవిచేసిన పక్షమున ప్రజాభిలాష కూడ తెలియగలదు. ఇది జరిగిన పిమ్మట రాజమండ్రి నుండి సము కలెక్టరు గారికి తాలూకాల నీయవలెను (లేక) వచ్చును.

పదమావేండ్ల క్రిందట జిల్లా విభజనను జరుగు నప్పటికి రామచంద్రపురము తాలూకా రాజమండ్రి సము కలెక్టరు గారి కిందను, పెద్దాపురము తాలూకా కాకినాడ హెడ్ క్వార్టర్స్ డిప్యూటీ కలెక్టరు క్రింద నుండెను. పెద్దాపురమునందు దొర డిప్యూటీ కలెక్టరును నియమించి, జిల్లాలో నగరణ్యముగు రామచంద్రపురము తాలూకా నాయధికారి పరచుచేసిరి. ఇది సర్వవిధముల ననుకూలము కాదని చెప్పవలసిన యేర్పాటు. అయినను దొరతనమువారి యేర్పాటులకు ప్రజలు బద్ధులు. అన్నవరమునుండి కొటిపల్లివరకు పటమును పట్టిచూచిన కంకర రోడ్డుకలదు, బండిదిగవడండ్ల వెళ్లవచ్చును. ఈ ప్రకారమే నల్ల చెరువునుండి ఆలమూరు వరకు పాము మెలికెలనల రోడ్డు కలదు, ఇదియుచాలును. అప్పటి కలెక్టరు గారి కి కది నచ్చినది. ౨౦ ఏప్రిల్ నెల ౧౦ వ తేదీ గాన, కాకినాడ రామచంద్రపురము తాలూకా లొక డివిజను లాఫీసు క్రింద నుండుట సదుపాయమున లేచిరి. వారిమాట చెల్లలేదు. 1912 సంవత్సరమున, ఆఫీసు గవర్నరు ౨౦ వ మరేహామిక్కుగాన కాకినాడ వచ్చినప్పుడు గోదావరి జిల్లా సంఘమువారు పంపిన డిప్యూటీ కలెక్టరు వారి విషయమును వారి యెదుట చర్చించిరి. గోదావరి జిల్లాలోని డివిజనులలోని కావలసిన యేర్పాటును, నావికయ నెల్లయ సంబంధమున నీ మూడవ యోచించబడునని యు గవర్నరుగారు సమాధానము చెప్పి చచ్చును ముగించిరి. ప్రస్తుత స్థితిగతులనుబట్టి గామచంద్రపురము తాలూకాను కాకినాడ డిప్యూటీ కలెక్టరు గారి కప్పించుట జరుగ నేరదని

తోచెడిది. రామచంద్రపురము నందలి పెంపొరరి ముసముకొట్ట స్థిరపడిన వెనుక దాని ఆఫీసు అధికారమును రాజమండ్రి సము కలెక్టరు కిచ్చుట నిర్ణయించెదము. సివిల్ సర్వేయింగులకు రాజమండ్రికి, రివిన్యూ సర్వేయింగులకు పెద్దాపురమున కా తాలూకా ప్రజల నీపుట న్యాయము కాదు. పెద్దాపురమునకు రామచంద్రపురమును గుర్తించుట యిబ్బందిగనున్నదని ప్రతివారు నడిగి కరింపక తప్పదు. కావున రామచంద్రపురము తాలూకాను నుండు రాజమండ్రి సము కలెక్టరు గారి కిచ్చుట సర్వవిధముల తేలుచున్నది. రామచంద్రపురము తాలూకాలో సాయుధ కొట్, కాకినాడ, మండపేట, కోరంగి, ఇంజనం, బ్యాంకి కాలనలన బడు రిరహదారీపడవలు నడచెను కాల్యలు పారుచున్నవి. ఈ కాల్యలనుండి పడవలు నిర్ణయము భవశేష్టమున పోయి వచ్చుచుండును. రెండవవలయునుతో రామచంద్రపురము తాలూకాలోని 80 గ్రామములవారు సుకరముగ రాజమండ్రి కేగి కచ్చేరిపనులను జరుపుకొనగలరు. ఎంతగానైనా వ్యవహరించిన ను పెద్దాపురమునకు రాకపోకలకు తలబరెండునూ పొయిలను తక్కువకాదు. పేదవారికప్పులను పొడిపిండుండుట కలగ గలదు. రామచంద్రపురము తాలూకా నింతకాలము పెద్దాపురము డివిజను క్రింద నుండెనున్నట్లు జరుగ నేర్చునా? ఈ పట్టున కొంకనగతి చెప్పవలసి యున్నది. రామచంద్రపురము తాలూకాకు ఆలమూరు, విక్టోరియా మకామలలో నిర్దయ తాళేదాక డిప్యూటీ తహశీలుదారు లున్నారు. రాజమండ్రి తాలూకాలో నిప్పుడు డిప్యూటీ తహశీలుదారు డివిజను లేదు. పూర్వపు గోదావరి డివిజను నామమాత్రమైనపు పోడవరము డివిజను ప్రాధుస్థితినిచ్చెను రామచంద్రపురము తాలూకాలోని దగు ఆలమూరునుండి ద్వారపూడివరకు గల రోడ్డును సరి వాడుగ కైకొని దానికి పట్టణమున గల గ్రామములను రాజమండ్రి తాలూకాకు చేర్చినయెడల రామచంద్రపురము తాలూకాపని సులభమగుటయు, రాజమండ్రి తాలూకాకు గౌరవము, ప్రాముఖ్యత సంభవించుటయు చేకూరును. అప్పుడు రాజమండ్రి సము కలెక్టరు గారి క్రింద రామచంద్రపురము, రాజమండ్రి, పోడవరము డివిజనులకుండు వచ్చును. నలుకలెక్టరు మధ్యగనుండి మామిడి తాలూకాలను సమాశ్రయతో పరిశీలించగల వాడగును. పూర్వము ప్రతి పాడు డివిజనుకు చేరియుండి పిమ్మట యల్లవరము డిప్యూటీ తహశీలుదారుని మధ్యపడినందున పరిణమించిన భాగమును, పెద్దాపురము తాలూకాను, తుని డివిజనును పెద్దాపురము డిప్యూటీ కలెక్టరు గారి యధికారమున నుంచదగును. ఎల్లవరము డివిజనుకు, ఏలేశ్వరము ముఖద్వారమునంటిది. అడివిజను పంట యంతయు నేలేశ్వరముద్వారా వెల్లిడి ప్రదేశములకు వాడయ్యును. క్రొత్తపల్లి డివిజన్ యని పిలువబడు యెదుట డివిజన్ అన్నవరము గ్రామమునందున్నది. అది తుని డివిజన్ నంటి యున్నది. తుని డివిజన్ కు ముసముకొట్ట పెద్దాపురముననున్నది. అట్టి తుని ప్రజలకు రివిన్యూ డివిజను ఆఫీసరు మకాము పెద్దాపురమునందు లాభకరము కాకుండునా? కాకినాడ హెడ్ క్వార్టర్స్ డిప్యూటీ కలెక్టరు గారికి కాకినాడ తాలూకా పితాపురం డివిజనులపని పూర్వముగ సరిపోవును. కాకినాడ పట్టణమందలి మేజిస్ట్రేటు కేసులు, ఇంకకంటాన్సు పనియట్టి వ్యాజ్యములు, నైకా కలెక్టరులపనిగించు పనులొక యధికారి కాలము నంతయు నాక్రమించును. వైన నూచి. పబడిన యేర్పాటులను ప్రజలంగీకరించిన పక్షమునను, అధికారులు శ్రద్ధతో పరిశీలించిన యెడలను జిల్లా రివిన్యూ సర్వేయింగులకు చక్కగ జరుగునని నానవ్యక్తము. అనేక కారణములచేత వనేయు వినికి సమ్మతించి పరని నే నెలుగుదును. బంటి నొక సారి తనివినగాని, అది యెగురుట, క్రిందబడుట నునము చూడవలెను; సర్వేయింగులకు నేన కదిపితిని. జిల్లాలోని ప్రముఖులు దీనిని గురించి తమ యభిప్రాయములను వెల్లిడింప ప్రార్థింతురు. నా చెల్లిన యేర్పాటుల చొప్పున (1) భద్రాచలము డివిజను లో మార్పులుండవు. (2) రాజమండ్రి సము కలెక్టరునకు రామచంద్రపురము, రాజమండ్రి తాలూకాలు పోడవరము డివిజన్. (3) పెద్దాపురము డిప్యూటీ కలెక్టరునకు పెద్దాపురము తాలూకా యెల్లవరము, తుని డివిజనులు. (4) కాకినాడ డిప్యూటీ కలెక్టరునకు కాకినాడ తాలూకా పితాపురము డివిజన్ (5) అమలాపురము డిప్యూటీ కలెక్టరునకు అమలాపురము రాజోలు తాలూకాలుండును. వీని విస్తీర్ణము రామచంద్రపురమువారిని గూర్చి యావశ్యకమున తోచిన పక్షమున వేరొకతూరి జరిపించెద.

గుంటూరు వార్తలు.

గుంటూరు, జూలై 25:— ఈనెల 23వ తేదీన మాపురమునకు సర్ ఆలగూండరు కార్యుగాన (సీనియర్ మెంబరు) పగలు 12 గంటలకు విచ్చేసి కలెక్టరు గారి బంగారాలలో విడిది చేసిరి.

దర్బార్

24 తేదీన కలెక్టరు కచ్చేరి హాలులో సర్. ఎ. కార్యు గారి మాజమాన్యక్రింద గొప్ప దర్బారు జరిగినది. జిల్లాలోని ప్రముఖులు గవర్నమెంటు పెద్ద యాద్యోగీయులు మిషనరీ పలువురే తెచ్చిరి.

ప్రభుత్వమువారు డాక్టరు కుర్గురు గారికి కెయిజను హిండిపతికమున, శ్రీ పత్రి శ్రీనివాసరావు పంతులుగారికి (బి. ఎ. బి. ఎల్.) రాయబహదూరు బిరుదును మెసంగినందులకు వారిని గౌరవించుటకై నేటి దర్బారు గావించబడినది.

ప్రభుత్వమున కార్యుగాన ఇట్లు ప్రసంగించిరి. డాక్టరు కుర్గురుగారు ఈపురమున చాలకాలము క్రిందటనొక శ్రీల ఆసుపత్రి తెలకొన్ని జరుగవలయుగా చేసిన చేయుచున్నది. ఆ మెయొక్క సేవను గ్రహించి ప్రభుత్వము వారు ఆమెకు ఈపతకమును మెసంగిరి. నే నిచ్చటికి వచ్చిన సుదర్శనున నాకీ గౌరవము లభించినది. ఆవి చెప్పి కుర్గురు గారికి పతకము నిచ్చిరి.

ఆనంతరము శ్రీనివాసరావు పంతులుగారి విషయమై ముచ్చటించు మీరు ముగిసిపత్ర కాక నిలరుగను, జిల్లా బోర్డు నై సుప్రసిద్ధులుగాను, వరదల కమిటీలో సభ్యులుగాను ఉండి ప్రభుత్వమువారికిని ప్రజలకును అమానుమైన సహాయము చేయుచున్నారు. మరియు, యుద్ధములను విషయములను, దేశసంరక్షణ వైస్యమును గూర్చుటలోను మిగుల కృషి చేసి యున్నారు. మీరు ప్రభుత్వమువారికి చేసిన తోడ్పాటులకు కృతజ్ఞతానూచకముగా వారిని గౌరవించదలచెద. వీని మార్గదర్శకముగ నుండుకొని మిలోని ఉద్యోగీయులను ఆ ఉద్యోగీయులను ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడి ఆంధ్రదేశమును అభివృద్ధిలోనికి చే బ్రతున్నంచవలెను.

ఆంధ్రదేశమును వ్యవసాయ, వైద్య, విద్యా విషయములందు వృద్ధిచేయుటకు ఆనకాశమున్నది. వీని నన్నిటినిచ్చి చేయుటకు మీరును తగిన శ్రద్ధ తీసికొనవలసి యున్నది. అది చేయవచ్చును, ఇది చేయకూడదను నుద్దేశములను బట్టికొనక పాటుపడవలసినది. ఈవిషయమునకు శ్రీనివాసరావు పంతులుగారి మీకు మార్గదర్శకులు. వీనిని గౌరవించినటులనే సహాయభూతులుగా నున్న వారందరిని ప్రభుత్వమువారు గౌరవించెదరు. అవి చెప్పి ఎల్లరి బ్యాడ్జిని, సనము శ్రీనివాసరావు గారి కిచ్చిరి.

తరువాత బ్యాంకు వాద్యములు చెలరేగ కార్యు గారు అల్పహారవిందుకై వేయబడిన డిగలవద్దకు జనిరి. మాగ్గును క్రొత్తగా దేశసంరక్షణ వైస్యములో చేరినవారిని బాలులు దీర్చి లిలుంబెట్టిరి. అల్పహారవిందు సయమున శ్రీ కలెక్టరు గారు కార్యుగానికి పుష్పములు పంచయ్యుచేసిరి.

లంబాక్షికనయ్య కృత్యము, కొప్పరపుకవుల పద్యములు, సంగీతము, క్రైస్తవబాలికల డిల్లమున్నగు వేడుకలు జరిగెను. బలిజేపల్లి లక్ష్మీకాంతముగారు ఆకుపుగా పద్యములను జదివిరి. 7 గంటలకు వేడుకలు ముగిసెను.

శ్రీల ఆసుపత్రి.

ఎ. ఇ. ఎల్. మిషనుయొక్క డైరుండు జ్యూబిలీ సందర్భమున 25 తేదీన వర్సెసు ట్రైనింగు పొందిన శ్రీలకు యోగ్యతాపత్రము లొసంగబడుట కొక సభ కుర్గురు ఆసుపత్రి ఆవరణములో శ్రీ. ఎల్. ఆలగూండరు కార్యు గారి యాధిపత్యముక్రింద జరిగినది. శ్రీలు పురుషులు అనేకులు వచ్చిరి. కుర్గురుగారు ఆసుపత్రియొక్క నివేదికమును విన్నవించిరి కొందఱు ఉపన్యాసములను ప్రార్థనలుగావించిరి. శ్రీ కార్యుగాన సమయోచితముగా మాటలాడిరి. వీరు నేడు చెన్నపురికి వెళ్లిరి.

ఎ. ఇ. ఎల్. మిషన్

ఈమిషన్ ఈపురమున స్థాపించి 75 సం॥లు అయినందున డైరుండు జ్యూబిలీ మహోత్సవమును గావించుచున్నారు. అనేకులు క్రైస్తవులు వచ్చియున్నారు. సిని ముట్రగాపు బొమ్మలమూలమున క్రైస్తవబోధ చేయుచున్నారు. (స్వకీయనిరేఖరి)

మదనపల్లి కళాశాల

ప్రిన్సిపాలు త్రిలోకేశ్వరుగారి లేఖ

చెన్నపురి 28-7-1917.

నే నీనడుమ నుడకమండలమున కేగితిని. నేనచట నగు త్యాహకరమును శీతలభరితము నగు మన సుప్రసిద్ధనాయకుల కారాగృహస్థానమును చూచితిని, వారికచట పలువిధములగు చిన్న చిన్న యిగ్బుందులు కలిగింపబడుచున్నవని వినుటకు చాల చింతించుచున్నాను. మరియు వారిపై మోపబడిన నిందలను ఖండించుచు ప్రత్యుత్తరములను వ్రాయుటకు గూడ వారికి బుద్ధిపూర్వకముగ సభ్యంతరములు కలిగింపబడుట మరింత సంతాపకరము. దివ్యజ్ఞాన మతవిషయకములగు కార్యములను చేయుటకు చెన్నపురి దొరతనమువారి రహకాశ మొసంగ ఆనిబిసెంటుమ్యుగారు నిరాకరించిన పాగ్లమెంటు ప్రజలసభలో ఛేంబర్లెనుగారు నడివిన విషయమునుగూర్చి ఆనిబిసెంటుమ్యుగారు నిరాకరించుచు చెన్నపురి దొరతనమువారికి వ్రాసినలేఖను ప్రకటించుట కేవలమును న్యాయమగుటచే నట్లు ప్రకటింపవలెనని కోరుచు ప్రధానమంత్రిగారికిని ఇంగ్లాండు వెల్లువేతముల దివ్యజ్ఞాన సమాజకార్యదర్శిగారికిని తంతివార్తలనుంపుటకు ఆనిబిసెంటుమ్యుగారునిశ్చయించిరి. వాని నామె జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ద్వారా పంపవలసి యుండుటచే తంతివార్తలను అందులకు కావలసిన సామ్యును ఆమె పంపిరి. వారము దినములైన పిమ్మట నత డాసామ్యును తిరిగి పంపివేసి దొరతనము వారే వ్యయమును భరించి వానిని ఇండియా మంత్రిగారికి పంపెదనని ఆమెకు తెలిసెను. అట్లు వారు పంపెదరో లేదో మనకు తెలియదు గాని బిసెంటుమ్యుగారు స్వయముగ క్రింది యుద్ధోగి అక్రమములను ప్రధానమంత్రిగారికి తెలుపుట కభ్యంతరము కలిగించుట చాల నాశ్చర్యకరముగ నున్నది. ఈ విషయమును కొంతకాలమునుండి ఉదకమండలమున నివసించుచున్న యొక మిత్రుడు నాకు తెలిసెను. ఛేంబర్లెనుగారు పాగ్లమెంటు ప్రజల సభలో నడివిన విషయము లసత్యములని బిసెంటుమ్యుగారు పంపిన తంతి ప్రకటనాగ్రముగాక ఇండియా మంత్రిగారికి మాత్రమే తెలియుటకు రహస్య వార్తగా పంపబడెనని నేను వింటిని. అని నిజమో కాదో నాకు తెలియదు. ఇది సత్యమైయుండదు. ఏల యనిన ఆమెపై మోపబడిననిందను బహిరంగముగ పాగ్లమెంటు ప్రజల సభలో వెల్లడించినవారు అందుల కామె యొసంగిన ప్రత్యుత్తరము వెల్లడికాకుండ చేసిరిని గదా వీనివలన తేలును. ఆమె య సహాయ మై నిర్బంధమున నుండగ ఆమెపై నిందలను మోపుటకు వారు పూనిననిగదా వీనివలన తేలును. ఇంకొకటి దాదాభాయి శాకోజీగారు చనిపోయినపుడు ఆమె శాకోజీగారి కుమార్తెను సానుభూతిని తెలుపుచు పంపిన తంతివార్తకు ప్రత్యుత్తరము జిల్లా మేజిస్ట్రేటు పరిమళముననే ఆమెకు చేరినను ఆకార్యము నిబంధనలకు వ్యతిరేకమని అతడు మనవారికి వ్రాయుటయేగాక రహస్యముగ విచారణసలిపి ఆముపుర్రుచుండును నేనను మోపి ఇచ్చెను క్షమించిననియు ఇకముందు మరల నిట్లు జరుగరాదనియు నతడు వారలను హెచ్చరించెను. బిసెంటుమ్యు అరంజీలు వాడినగా గృహహాస్థితియుం దున్నారు. వాక్కిలి నానాటికి దుర్భరమగుచున్నది.

అరంజీలుగారి బట్టలను బంగారా ఆద్యారముండి పంపగా అందులో తంతివార్తగాని ఉత్తరముగాని లేదని పూచీకత్తు కోరబడినది. అట్లు పూచీకత్తునిచ్చి దానిని నెన్నాను అనుచుతిం చెను. ఇంతయు జరిగిన వెనుక మరల నాబంగిని విప్పి చూడకుండ పంపలేదు.

ఇటీవలి చిత్రము మనవారు ఎత్తిన హోమురాలు పతాకమును దింపివేయవలెనని ఇటీవల దొరతనమువారిక లేఖ వ్రాసిరి. అపతాకము ండుట ఆ మే ప టి య ను ట ఇంతవరకు మననాయకులు నివసించు గృహమునందు మాత్రము వారి స్వాతంత్ర్యమునకెట్టి యభ్యంతరమును కలుగలేదుగాని వారికి చిల్లరయిగ్బుందులు మాత్రము కలుగుచున్నవి. జండాను తీసివేయవలెనని వ్రాయబడిన లేఖ కేమి యుత్తర మి య్య బ డి న దో తెలియదు గాని దొరతనమువారు దానిని తీసివేయ దలచినచో వారి కన్నిటికి ననుకూలమగు దేశరత్నక కాసనబలమునే యుపయోగించి దానిని తీసివేయవలసి యుండును.

బొంబాయి కాసనసభలో నొక ప్రశ్నకు వెల్లిండ్ల ప్రభు వొసంగిన ప్రత్యుత్తరము వలన బొంబాయి దొరతనము అఖిలభారత దేశీయ మహాజనసభ, యావద్భారత మహమ్మద

న్యాయస్థాన వార్తలు.

అడవిలో పశువులను మేపుట:— తిరుపత్తూరునందు రాఘవుడు, తోరలింగము అను నిద్రుడు కందుకు తమ పశువులను దొరతనమువారి అడవిలో ప్రత్యేకింపబడని బయల్గయందు మేపుటచే తిరుపత్తూరు మేజిస్ట్రేటుగారు చెరియొక 1000000 లు జూల్గానా విధించిరి. మేజిస్ట్రేటుగారి తీర్మానముపై హైకోర్టునందు ఆశ్చర్యము చేయుటచే. ఏ పద్ధతుల ననుసరించి మేజిస్ట్రేటుగారిచే ఈ విధింపబడెనో ఆపద్ధతులు సరిగా లేనందున తిరిగి పునర్విచారణ చేయునని తర్జున కేసు హైకోర్టు వారిచే తిరుపత్తూరు మేజిస్ట్రేటు వారికి బంపబడెను.

పిస్త్రీలు ప్రమాదము:— మన్నారగుడిలో ప్రమాదవశమున ప్రెల్లబడిన పిస్త్రీలుగుండు 6 గిరి వి. ఎస్. సాంబశివయ్యగారు మృతిపొందెరి.

పిళ్ళవార్య:— ఫిరంగిపురమునందు ఉపేంద్రలాల్ బోసు తండ్రి తన మొదటిభార్య చనిపోయినందున 2 వ వివాహము చేసికొనెను. తండ్రికిని సవతితల్లికిని కుమారుడగు ఉపేంద్రలాల్ బోసుకును అప్రతిపక్షము కయ్యములు జరుగుచుండెను. గత ఫిబ్రవరి నెల 28 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 1 గంటకు తన యంతికి సమీపమున నున్న చెట్టునీడను బండుకొనియున్న తన తండ్రిని ఉపేంద్రలాల్ బోసు చంపివేసెను. నేరస్థునిపై కేసు చేయబడి ఫిరంగిపురము జైలుగాంచే ఉరికితూ విధింపబడెను. జడ్జిగారి తీర్మానముపై కలకత్తా హైకోర్టులో ముద్దాయి అంటుచేసెను. కలకత్తా హైకోర్టువారు ముద్దాయికి విధించబడిన ఉరికితూను రద్దుచేసి అతనిని వదిలివేసిరి.

చెరువులో బెట్టుట:— కాసరాళి, బాదరాళి అను నిద్రుడు అన్నదమ్ములు కలకత్తాలో నివసించు చుండిరి. ఒక నాటికి సాయంకాలము 6 గంటలకు బాదరాళి తనగదివద్ద కూర్చుని యుండగా కాసరాళివచ్చి, వానిని కట్టి తో గట్టి నారంభించినందున సమీపములో నున్న చెరువులో బాదరాళి దుమికెను. ఈతనితోగూడ కాసరాళి నీటిలోనికి దుమిక బాదరాళిని కొట్టుచుండెను. ఆ బానిని బోవుచుండిన వారు బలంతమున వారి నిద్రులని నీటినుండి బయటకు తీసికొనివచ్చి, బాదరాళిని వైద్యశాలకు దోడ్కొని వెళ్లిరి. కాసరాళిపై కలకత్తా జడ్జిగారి వద్ద కేసుచేయబడెను.

ఎం. జి. పంటుగారి అన్యకాగిత ప్రకటనము:— వీని నందుకొంటిను. వీరు కొన్ని జౌషధములను ప్రకటించిరి. గాన కాలైక- సిద్ధిలైక- అష్టాంగ- గాంధర్వాక్ష- హోమలైక- సింహాశ- కయి- శెంట్లలైక- అను జౌషధములను వీరు విక్రయించెదరు. మొదటిని రండును సుఖి వ్యాధులకును మావడని శ్రీలకును న్యాయది బలము కలిగించుచు నుపయోగించునాయనది కోజిములకు రండు అడవికి తలమానే ఏవడని దంతచూడ్గము. కలయు వారు ఎం. జి. పంటు 312 మింటు స్త్రీలు మదరాసు అనివ్రాయవలెను.

వీరు సంఘము హోమురాలు యుద్ధమును కొరు విషములకు వేవలను ప్రతిఘటించి నిష్క్రమించి ఇప్పుడు హోమురాలు పతాకమును దింపివేయవలెననుటతో వెల్లిండ్ల ప్రభువు గూడజిహ్వావను నే వెల్లడించెను. కాని హోమురాలు యుద్ధమును సామ్రాజ్యమునుండి విడిచివేయట లేదనియు సాగ్యభౌమునియందు సంపూర్ణమగు రాజధిక్తితో సామ్రాజ్యాంతర్గతమగు స్వపరిపాలనము నే హోమురాలు యుద్ధమును బోరుచున్నదనియు ఏప్రభువు లిరువురును తెన్నగా నెరిగియున్నారు. హోమురాలు పతాక మందులకే విహ్ను మగనన్నది. దాని నే వెల్లిండ్ల ప్రభువు ప్రతిఘటించెను.

ఇట్టి స్వస్థాన్య శిష్యుభూతి ఎంతకాలము జరుగవలెను? వీనికి భారతీయులే ప్రత్యుత్తర మొసగవలెను. సభలుచేసి ఖండన తీర్మానముల నొనరించు సంకల్పముతో చాలరు. దొరతనమువారు వానిని సుకుచేయుటయేలేను. చురుకుదనముతోగూడిన విహ్నుజ్ఞుని సముపేతమును స్వదేశీయమున వ్యాప్తముకావలెను. ప్రజలు నాంధించు చున్నది వాక్కులుత్తముగాదు. కార్యదీక్ష. విప్లవావసముల వలన జాతియోధ్యులమునకు చాలకలము కలిగినది. హిందూదేశమాత్రురక్షణసంఘముని ప్రపంచమునకు స్పష్టమగుట వీనివ్యాప్తిక త్వసరమగు ప్రథమ ప్రయత్నము. నిర్భయ ధీతుల విమోచనమే ప్రబలమగు ప్రస్తుతావసర నిదర్శకము.

స్థానిక వార్తలు

హైకోర్టు నెలపు:— ఆగస్టు నెల 2-వ తేదీ జంధ్యాల పొన్నమి పండుగదినము గాన హైకోర్టు మూయబడునని తెలియుచున్నది.

రాయపురం ధర్మ అన్న శాల:— ఎఫ్. టైరమ్ సామె గారి ప్రేరేపణవలన రాయపురము ధర్మ అన్న దానశాల వారు యానెల 27 వ తేదీని 100 మంది వీధులకు అన్న దానము చేసిరి.

దక్షిణభారతీయా బ్రహ్మసమాజము:— చెంగా బజారు యొద్దకున్న అన్నాపిళ్ళవారి 97 వ గృహముననున్న ఉపాసన మందిరమున ఈ నెల 28-వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 6-గంటలకు కే. కె. నారాయణగారు ప్రాథమ మొనరించెదరు.

శ్రీ విద్యాసంబద్ధామివారి యభిమేకోత్సవము:— శ్రీపు 29-7-17, ఉదయము 9 గంటలకు వరదయ్యశిక్షిలో టంకశాల సమీపమున సమీపమున నీరుత్సవము జరుపబడును. శ్రీపు సాయంకాలము 4 గంటలకు భక్తిని గురించి యుపన్యాసించెదరు.

ఆంధ్రంగి గ్రామచరిత్రము:— ఈ గ్రంథమును కృత్జ్ఞతతో నందుకొంటిను. ఇదియొక నవనగ్రంథము; చరిత్ర. గ్రంథకర్త పులకర్తి వేంకటరాయుడుగారు. నెలకు 0-6-6. కలయువారు కాగ్యదర్శి భారతీయ పరిషత్తు ఆంధ్రంగి, దాదారాయం బోర్డు నోవావతిజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

దేశీయ ప్రార్థన సమాజము:— ఈ జూలై నెల 29 వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు నెరంబూరిలో రాయబాదాదాగారి శిష్య 15 నెలల గ్రహమున కొక ప్రార్థన సభ జరుగును. ఏ. ఆస్పత్రియ్యగారు ప్రార్థన సభి నేర్పిస్తుని చరిత్రను గూర్చి యుపన్యాసించెదరు.

వీధి బాలుర పాఠశాలల సంఘము వారు:— చేతిపట్ కానిచ్చి చేమను మోడలు పాఠశాల గ్రహమున ఆది వాము (29-7-17) సాయంకాలము 6 గంటలకు యాసంగి మువారి ఏర్పాటుక్రింద పర్యవ్యర్థ పాఠశాల పండితులు సి. ఆర్. కొండరాజు మునిమాతగారు ప్రసంగము ఉపన్యాసించెదరు.

చెన్నపురి ద్రవిడసంఘము:— కె. సి. ముద్రక్కాణ్యము శిక్షిగారి సహృదయ్యము క్రింద కే వస్యస్వామి మొదలగువారు గూర్చి 'ద్రవిడ ఆభివృద్ధి' గురించి ఆవాము (29-7-17) సాయంకాలము 6 గంటలకు తిరుక శిక్షి వద్ద శిష్య 146, 147 గ్రహములకు ఉపన్యాసించెదరు.

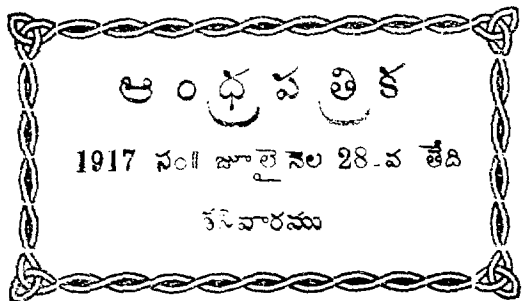
శ్రీ సంగీత శాల:— శ్రీమతి నగవ్వతి నాగిగారి వారిక:— ఈ నెల 29 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 4-15 ని కు ఆస్థిరీయను శిష్య వై. ఎం. జి. పి. మంజిరనుగ శిక్షి హోముగ ప్రాహ్మణికతము విషయము యువకు శ్రీ నగవ్వతి బాయిగారు నందనా చరిత్రమును గూర్చి ద్రవిడభాషయందు కాలక్షేప మొనరించెదరు.

బ్రతికియుండగనే పూర్వబతుట:— ఎఫ్. మోరు హైకోర్టునందు నీటిగొట్టుమును నేయుటకు కాయల త్రవ్వచుండి ముగ్గురు కూలివాండ్రపై గట్టు ప్రాకు చేయబడిన నున్న పడి వారు నగము పూర్వబడిరి. దగ్గరకు కొంతదూరది కూలివాండ్రును సరికొందరును వారిని బయటకు తీసుకొని పోయిరి. కూలివారికి కొంతము గాయములు తిరిగింది.

విద్యా సభాకార్య వివేకము:— కె. ను: టి విద్యాసభకు ఆగస్టులకు ౪ వ ఎఫ్. ముద్రక్కాణ్యముగారి ఉపన్యాసమును ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులను ఎ. సి. ముద్రక్కాణ్యముగారి ఉపన్యాసమును, తీర్మానములకు, ఇతర ఉపన్యాసములును గలవు. వీర నెలకు 0-8-0 మాత్రమే కలయు వారు హోమురాలు బుక్కు సాపు, ఎస్పి కేసు, మదరాసు అని వ్రాయవలెను.

విషయానుక్రమణిక.

ప్రజలు-జమిందారులు	3
గోదావరి జిల్లాలోని తొలుకాలు	4
స్థానికవాదాలు	5
ప్రధానవ్యాసము	
విరిషు మహాసభ	6
వృత్తాంతములు	7
విరోధామహాసంగ్రామము	
విశేషతంత్రీవాదాలు	8-9-10
స్థానికస్వపరిపాలనా సమస్యలు	11
ఇంగ్లీషు తంత్రీవాదాలు	12, 12½, 13
ప్రజాభిప్రాయములు	13-14

విరిషు మహాసభ

“భారతదేశము, ఆంగ్లాధిపత్యమున “విశిష్టత గా
 కల” మను పదము (Prestige) దీనివైచిత్ర్యము, నీచారి
 త్రమంతయును ప్రకటించుచున్నది. హిందూదేశము నీ పద
 ప్రయోగము మూలమున కాపాడుటలేదు. న్యాయమును సంస్థా
 పనల ప్రతిష్ఠించుటలేదే హిందూదేశము మాత్రమే యున్నది.
 రాజకీయ సామ్రాజ్యముల యంగీకారమునై మా పరిపాలన
 మాధ్యమము యందును. ధర్మమైన ఆశయములను దొరతనము
 వారు న్యాయము కలుగజేయుచున్నారని ప్రజలు గౌరవించు
 తున్నది. ప్రజాంగీకారమును బునాది.”- హిందూదేశప్రభుత్వ
 కార్యదర్శి యగు మంజుగారి వాక్యములు.

ఇట్లాంటి స్వరాజ్యసమస్య బహిష్కరించుటకై
 ఈ నెల 25 వ తేదిన సభగూడెను. ఆవలంబించి
 పలసిన విచారణపక్షాతి గూర్చి యాలోచించుట
 కొక యుపసంఘమును నియమించి, రాబోవు
 నెల 8 వ తేదీవరకు సభ నిలువబడెను. రూటరు
 జేరినవాడ నిజమయినయెడల సభావిషయమై
 జనుత్పాద్యుత్సాహము జూపలేదని తెలియుచు
 వున్నది. జేరినవారు గాన్పించినపుడు మాత్రము
 ప్రజలు కొంత యుత్సాహము గనుపజుచిరి. సభ
 లో, పాఠానుట కింతవరకును 95 మంది మాత్ర
 ము ఆహ్వాన మంగీకరించిరి. స్వాతంత్ర్య జాతీయ
 వాదులగు బ్రహ్మయనకశువా 5 సభలో పాఠాను
 టకు నిరాకరించిరి. ప్రధానమంత్రియగు లాయడు
 జాగ్గెగారు బ్రహ్మయన గారిని తమ సభయ మె
 టులయినను మార్చికొనుట యుక్తమని బ్రతిమా
 లిరి. కాని బ్రహ్మయనగా మాత్రము వెనుదీయ
 లేదు. బ్రహ్మయనగా సభ జయముగాంచదని దృఢ
 నిశ్చయమై యున్నారు. అల్లసాని నాయకులు, స్వా
 తంత్ర్యముగాంచు ఇల్లాండుదేశమున అల్లసాని రా
 వ్వుము భాగముగనుండుట కంగీకరింపరు. అల్లసాని
 నాయకులు ప్రాబల్యమును మతములు. వీరు ఆంగ్లేయ
 వంశజులు. ఇల్లాండుదేశము తమ యధీనముక్రింద
 నున్నపుడు అల్లసానిరావ్వుము బ్రవేశించి, దానిని
 నివాసభూమిగ నేర్పరచుకొనిరి. పరిపాలకులజాతిలో
 జేరుటచే వీరు సకలైశ్వర్యములతో తులనాగు
 చుండిరి. ప్రభుత్వోద్యోగములతో నున్నతపదవుల
 బడయుచుండిరి. సమీపవస్తు లగుటచే ఇంగ్లాం
 డులో నున్న ఆంగ్లప్రజలకిన్న, విరిషు ప్రజలన్న
 వీరు అలసభావముతో ఏర్పించుచుండిరి. విరిషు
 ప్రజాశయములన్న వీరికి సరిపడదు. ఇల్లాండు ప్ర
 జాభికార ముతయించుట వీరి కేమాత్రము గుచిం
 పదు. ఇందుకు వీరి స్వాధీన కారణము. ఇల్లాండు

నకు స్వరాజ్యము లభించిన, వీరి యాస్పత్యము
 నకు భంగము కలుగునని వీరికి భయము. అందుచే
 ఇల్లాండునకు స్వరాజ్య మొసగు ప్రయత్నముల
 నన్నిటిని వీరు విఫలము గావించిరి. ఇల్లాండులో
 వీరి స్థితిని హిందూదేశమున ఆంగ్లేయైందవుల
 స్థితితో బోల్పవచ్చును. అన్ని వాంఛలకన్నను అధి
 కారవాంఛ ప్రబలతరమయినది. నలువది వత్సర
 ము లధికారము వహించి, యుపకారవేతనము
 బొంది, జరాభారముచే క్రుంగిన శతవృద్ధుగూడ,
 అధికారవాంఛను విడనాడ జాలక, పట్టుదలతో
 నేకార్యము నిర్వహించుట కయినను జపనత్వము
 లుడిగినవని దెలిసియుండుము, పూర్వాశ్రమము
 బోలిన శారవడదని సంపాదించుటకు కడుశ్రమ
 కు లోనగుట అనుదినము గాంచుచున్నారము.
 ఇట్టి యధికార వాంఛాప్రాబల్యము యావను
 లలో నందుటయం జెట్టి యాశ్చర్యము లేదు.
 అల్లసాని నాయకుల పట్టుదలచే, విరిషుసమస్య
 స్థిర భూయిష్టమయినది. విరిషుదేశమున్నో ప్ర
 త్యేక ద్వీపము. భాష కెల్లిక్కు-భాష. మతము
 రోమనుకాతలిక్కు-మతము. చారిత్ర సాంప్రదా
 ములు వేర్వేరు. దేశ, మత, చారిత్ర, భాషాసాం
 ప్రదాయ విశేషములు ప్రస్తుతమై గాన్పించుచు
 న్నపు డట్టి దేశమునకు బ్రతిషు సామ్రాజ్యము
 స్వాతంత్ర్య మొసగుట న్యాయమేగదా! ఈ న్యాయమును
 గ్రహించని హేతువుచేతనే, విరిషుసమస్య
 నానాటికి తీవ్రతపెరిగినది. పార్టీలుగారు జాతీయో
 ద్యమమును మొదలిడినపుడు దానిని సక్రమ పద్ధ
 తులనై నాధారపరచెను. ఆదోళనము తీవ్రత
 పెరిగిన ప్రభుత్వమువారు జాతీయవాదులను రా
 జద్రోహ నేరముక్రింద విచారించిరి. పార్టీ లనేక
 మాన్లు చెరిసాలయం దుంచబడెను. ఆదోళన
 మడచుటకు వాక్యాతంత్ర్యము, పత్రికా స్వా
 తంత్ర్య భంగ మవసర మయ్యెను. నిర్బంధములు
 సర్వ సామాన్యముగ ఉదార పాక్షికుల ప్రభు
 త్వములోనే సంభవించుట ఆచారమై యున్నది.
 గూడుప్రను మహా మంత్రివంటి రోజుదార్యమంత్రి
 నిర్బంధ శాసనముల బ్రయోగింపవలసి వచ్చెను.
 కాని గూడుప్రను మంత్రియు, ఆతని ప్రీయశిష్యు
 లగు జానుమాల్ గారును విరిషు సమస్యను తృప్తి
 కరముగ పరిష్కరింప లేదు యావచ్చుచే ప్రయో
 గించియు, అల్లసాని నాయకుల పట్టుదలచేతను,
 ఆంగ్లదేశములోని పూర్వాచారుల ప్రాస్పర్శ్యచే
 తను, విఫలమైరి. గూడుప్రనుమంత్రి యీ సమస్య
 విషయమున జనానురంజకుడు గాక తమ పదవికి
 రాజీనామ మొసగవలసినపాడయ్యెను. అప్పటి
 నుండియు విరిషు సమస్యను తృప్తి కరముగ పరిష్క
 రింప సామర్థ్యము గల రాజనీతిజ్ఞుడుదృఢింపలేదు.
 ఒకవంక జాతీయవాదుల వాంఛలు గాఢత పెం
 దెను. మరొకవంక అల్లసాని నాయకుల పట్టు
 దల పెచ్చెను. జాతీయవాదుల నిరాశ దినాదినాభి
 వృద్ధి గాంచెను. అనేకులు తమ యాశయములు
 ఫలము గాంచవని నిరాశపెరిగి, అమెరికా దేశము
 నకును, అధినివేత రాజ్యములకును వెదలి, య
 క్కడ స్వయంకృషిచే నధిక సంపన్నులయిరి. కాని
 వారి మానసములలో విరిషు సమస్య ఎల్లప్పుడును
 తాండవ మాడుచుండెను. స్వదేశములో నుండిన
 జాతీయవాదులు కొందరు తీవ్రవాదులై ఆంగ్ల
 దొరతనమువారి పరిపాలనమునకు సాయము
 జేయ మను ప్రతిజ్ఞ బూని, పాన్లమొట: సభలో
 సభ్యత్వము నంగీకరింపక ప్రజాపభోధము మాత్ర
 ము గావించుచుండిరి. మిగిలినవారు సిక్ ఫిక్ కక్ష
 లో జేరి, సక్రమపద్ధతులతో దృష్టిజెందక, రాజ్య
 మాంముల గూడ నవలంబించి ఇల్లాండునకు

సంపూర్ణ స్వరాజ్యము నాశించుచుండిరి. అల్లసాని
 వా రొకవైపు తీవ్రకక్ష పెంచుచుండ, సిక్ ఫిక్
 కక్షవారు దివదిన ప్రాబల్యము వహించుచుండిరి.
 ఆస్పిత్తు మహాశయుడు మంత్రిత్వ పదవి వహించి
 ఎటులయినను సామ్రాజ్యమును నిరంతరాదోళన
 మున ముంచివైచుచున్న యీ సమస్యను తృప్తికర
 ముగ పరిష్కరింప బూనుకొనెను. ఆస్పిత్తుగారి
 సంకల్పమును విఫలము గావించి అల్లసాని నాయ
 కులగు బోనర్లగారును, కార్నచుగారును ధ్వజ
 మెత్తిరి. తిరుగబాటుకు సంసిద్ధులై, బహిరంగ
 ముగ దొరతనమువారి సైన్యముల నెదుర్చుటకు
 అల్లసాని సైన్యముల దయారుజేసిరి. వీరికి పోటీగ,
 జాతీయ వాదులు తమ యైచ్చిక సైన్యముల సిద్ధ
 ముగావించిరి. ప్రభుత్వ శాసనముల నిరాకరించి
 యుభయ పక్షములవారును నిర్భయముగ సైని
 కుల తయారుజేయుచున్నపుడు, ఆస్పిత్తు మహా
 శయుడు వేగిరపడక, నిర్భరముతో కాలపరికల్ప
 మునకై ప్రతీక్షించు చుండెను. ఈ యంతర్యకలహ
 ముల గమనించి, జర్మనులు ఆంగ్ల సామ్రాజ్యము
 విచ్ఛిన్నము గావించుటకిది సమయమని సంగ్రామ
 మునకు కాలుద్రవ్విరి వెంటనే జాతీయవాదులు
 తమ సామ్రాజ్య భక్తిని వెల్లడించి ఆదోళనము
 మానివైచిరి. అల్లసాని వాదులు సంగ్రామసాహ
 య్యమునకు బూనిరి. ఇరు కక్ష లా సమయమున
 సంతరించెను. జాతీయవాదులు స్వపరిపాల
 నము త్వరలో నొసగబడునని గంపె డాశతో
 నిరీక్షించుచుండిరి. మరొకవంక మారు వీరి కాశాభంగ
 మయ్యెను. లార్డిను అను విరిషు సాంఘికవాది
 సమ్మెకట్టు గావించెనని చెబుచాలయం దుంచబడె
 ను. ప్రభుత్వముపై సంగ్రామమునకు సంసిద్ధులైన
 బోనర్ల, కార్నచుగార్లు మంత్రి పదవుల నలంకరిం
 చిరి. ఇందుకు ఫలితముగ ఇల్లాండులో సిక్ ఫిక్
 కక్షవారి ప్రాబల్య మెక్కుడై, ప్రజాస్వామికప్ర
 భుత్వ సంస్థాపనకారకయి, పరివర్తనము జరిగెను.
 తాత్కాలికముగ నది యడచివేయబడినను రెడ్డం
 డు మొదలగు బాధ్యతగల నాయకుల ప్రాబల్య
 ముతరించెను. అమెరికాయందును, అధినివేత రా
 జ్యములలోను విరిషుప్రజల యుద్దేశ మతిశయిం
 చెను. అమెరికనులు మిత్రమండలిలో జేరిన నాటి
 నుండియు, విరిషు సమస్య పరిష్కరింపబడినగాని,
 సంగ్రామకార్యముల నిర్వహించుట సుసాధ్యము
 కాదని సందేహ ముపుచుండిరి, ఆంగ్ల రాజ్యాంగ
 వేత్తలు గూడ విరిషుసమస్యా ప్రముఖతను గు
 ర్తించి, విరిషు మహాసభను నెలకొల్పిరి. ఈ సభ
 యందు బ్రహ్మయన కక్షవారును, సిక్ ఫెను కక్ష
 వారును పాల్గొననిరాకరించిరి. వీరల శాంతచిత్తుల
 జేయుటకు విరిషు విప్లవకారులను కారాగృహ
 విముక్తులజేసినను, వీరు సంధికియ్యకొనలేదు. విరిషు
 సభవలన నెట్టి ప్రయోజనము సమకూడదనియు,
 అల్లసాని నాయకులు తమ రాష్ట్రమును ఇల్లాండు
 లో నుంచుట కంగీకరింపరనియు, అల్లసాని వేరగు
 టకు తా మంగీకరింపమనియు, ఇట్టిసభను నిర్మించి
 ప్రపంచమునకు విరిషువారలలో పోరాటములు
 గలవని చూపుటయే దొరతనమువారి యుద్దేశమని
 యు సిక్ ఫిక్ కక్షవారు చాటుచున్నారు. ఎల్ల
 జనుల సమ్మతి దీసికొని, అందులో నెక్కువ ప్రజ
 లెటుల సమ్మతుల నిత్తురో ఆవిధమున పరిపాలనా
 విధానము నేర్పరచుట యుక్తమని బ్రహ్మయనగారు
 వాదించుచున్నారు. సిక్ ఫిక్ కక్షవారు ఇల్లాండు
 దేశములో నియోజకాధికారము గల విరిషుప్రజ
 లందరు సమావేశమై యాలోచించి, అధికసంఖ్యా
 కు లంగీకరించినచో సంపూర్ణ స్వరాజ్యము నిచ్చుట
 కట్టిసభ కధికారముండవలయునని వాదించు చు

న్నారు. వీరలు హోమయూతతో తృప్తిజెందక సంపూర్ణస్వరాజ్యము గోరుచున్నారు.

ప్రభుత్వమువా రీసమయమున తమ శక్తినంతను ధారపోసి, వివిధపక్షముల వానిని సంతృప్తుల చేయుటకయి, యత్నముల సలుపుచున్నారు. పారిశ్రామిక కక్షవారికి 7 గురు ప్రతినిధుల నిచ్చి, దొరతనపువారి నియమితసభ్యులు ఐదిఘ ప్రజాశయ సాఫల్యమునకయి బోరాడుచున్న వారే. సర్వకాఫర్డు మెకులాగ్, గొల్లింగు, బర్మిట్రామిండిలు మొదలగు దొరతనపువారి నియమితసభ్యులు సుప్రసిద్ధులగు ఐదఘ పక్షపాతులు. ఇక అగ్రాసనాధిపతిగ నియమింపబడిన సర్ హోలేసు ప్లక్ష్మయ్య గారు ఐదఘ ప్రజాశయములను బాగుగ గుర్తెరిగి, ఐదఘప్రజల యభ్యుదయమునకయి తన బీవితము ధారపోసి, యెల్లరచే గౌరవింపబడుచున్న మహామహుడు.

ఇన్ని యనుకూల ఘట్టముల దొరతనమువారేర్పడినను, ఐదఘప్రజలలోని తీవ్రవాదులు తృప్తిజెందని కారణ మేమియుండును? ప్రభుత్వప్రయత్నములు సకాలమున గావింపబడలేదు. ప్రజలలోని నిరాశప్రబలి, హెచ్చించుచు గూర్చి తృప్తిజెందుకాలము దాటినవిచ్చుట, హెచ్చించుచు సమస్య నిర్వహణ యత్నములు సాగింపబడినవి. వ్యాధి మొదలైనపుడే, బోషధనేవజేయుట శరీరారోగ్యమునకెటుల తోడ్పడునో, అశాంతి ప్రబలముగాకమున్న చికిత్సగావించి దానిని మాపుమాపుట రాజ్యాంగవేత్తల యత్యంతవ్యధకరము. దక్షిణాఫ్రికాలో బోయరుసంగ్రామానంతరము, ప్రబలవిరోధులైన బోయరులకు పరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము దూరదృష్టితో నొసగుటచేతనే సందిగ్ధ సమయమరుదొంచినపుడు బోయరుయధ్యక్షున శత్రుపక్షము వహించి బోరాడిన బోతా, స్వేట్సు మొదలగు మహాయోధులు సామ్రాజ్య పక్షమును వహించి జర్మనుల చించి చెంబాడుచుండుట సంభవించినది. ఆంగ్లేజేశ మపుడు చూసిన రాజనీతియొక్క విలువ యీ లక్షణమున ప్రస్ఫుటమైనది. అట్టి యుద్ధారభావముతో నింతవరకును ఐదఘ సమస్యను నిర్వహించుటకు యత్నముల గావింపని కారణముచేత, ఐదఘ సమస్య క్లిష్టత జేందినది అయినను, ఆంగ్ల రాజనీతి, ఈ సమయమునకు దగినటుల విజృంభించి, ఐదఘ ప్రజల సంతృప్తుల గావించి, అంతఃకలహముల బోనాడి, సంగ్రామ విజయ పతాకమును శీఘ్రమున నెలకొల్పును గాక యని గోరుచున్నారు.

చిరుదములను గొనుట.

ఈశ్రీ క క్రిందను లండను ప్రైముపత్రిక యందు జూను మాసమునం దొక వ్యాసము ప్రకటింప బడినది. ఆవ్యాసము నందు చిరుదములను బొందుట కెన రెంతవఱమును వ్యయమును చేసింది శ్రమపడినది పొందిన వారి పేర్లు కెదుట వ్రాయుట తగిన ప్రాశస్త్యమును తెలుపబడినది. ఇటులు చేయుటకలన చిరుదమును బొందుట కెన రెంతవఱమును చేయవలసినది తెలిసియుండును. ఈ భావమును వ్యాఖ్యానము చేయుచు హిందూ దేశము నందలి చిరుదప్రదానములను గురించి ప్రైముప్రెస్ ఇండియా వ్రాసిన భావము గమనార్హము. "భరత ఖండము నందున్న చిరుదము గాని మహాక చిరుదము గాని లభ్యమైనపుడు అదెటులు లభ్యమైనది ఎంతకు లభ్యమైనదియో ధనమే విధమున సహకూడినది నిర్ణయించుక సులభము. ఈపద్ధతి కది మంచి ప్రశంస. కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందట 2,25,000 లకు పైకి చిరుదము విక్రయమునకు నిధ్యముగనుండెడిది. ప్రైముపత్రిక గోరడి సంగ్రహణ మీ జేయునందును జేయుట సులభమము." చిరుదములపట్లను ఆంగ్లే ప్రాంత ప్రత్రిక చూపిన గడన భావము గమనించినపుడు సాని విలువ సువ్యక్తమగుచున్నది. పాటకులు వర్తమానకాలమునందువలె చిరుద ప్రదానమును జేయుచుండునంతవరకును గానిని దేశీయులం గాత్మగోచము గలవా రంతగ నాకాక్షింతు. ఇదేవల నొక మహాశయము రాప్రసాదము చిరుదమును రాకవచ్చిన విషయము బహిరంగపరస్యము.

వృత్తాంతములు

హిందూ దేశమునందలి పరాసురాష్ట్రములలో వసింపు విచ్చివాండ్రు (టిటిహారాష్ట్రములందలి విచ్చి అనుపక్షులలో) జేర్చుకొనుటకు పరాసు దొరతనము వారితో యేర్పాటులు జేసికొనబడెనని రాజప్రతినిధిగారు ప్రకటించిరి.

శ్రీనిగరమున స్థాపింపబడనున్న హార్డింజి ప్రభిత్వ ప్రైవేట్ కళాశాల సహాయకము వచ్చిమార్తె పరగణాలవారు 22,421-11-3 ల విరాళముల నందిరి. ఆరాష్ట్రమువారిందునిమిత్త విచ్చిన ధనము మొత్తము రూ 50,000 లు.

దక్షిణగౌరవము లందయు జూలై 27 వ తేదీ నొక బహిరంగసభ గావించి అగు బీసెంటు ఆకండేలు, వాడియా గారల నిర్బంధావాసమును గూర్చి తమ యసహ్యతని తెలుపుచు సభికులందరే కేంద్రముగ నొక తీర్మానము జేసిరి.

ఇదివరలో దొరతనపు సేనను జేరిన వై లలో, ఇండియా మంత్రిగారి యధికారమున ఇండియను మెడికలు సర్వీసులో తాత్కాలికపు లెఫ్టినెంటు సర్జనులుగ నియోగింప బడినవారి ఖరారునామావ్రతములకు స్టాంపులు మొదలగునవి అంటింప నక్కరలేదని దొరతనమువారు పలికిరి.

విశ్వవిద్యాలయ పటాలముల నేర్పరచు నక్షత్రముతో కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ సంఘసభ్యుల యజ్ఞే తమ పనిని ప్రారంభించిరి. స్కాటిషు చర్చి కాలేజీ విద్యార్థులసభలో 27 గురు విద్యార్థులు హిందూ దేశ రక్షకబలమున జేరిరి. ౧౪ కొలది దినములలో 10౩ గురు ఆ బలమున జేర్చుకొనబడిరి.

నిర్బంధప్రారంభ విద్య:—యధ్యయ ముగిసి దేశము మామూలు స్థితిలో నున్నప్పుడు ధనము సమకూరిన పిచ్చుట ప్రారంభవిద్యను నిర్బంధమునచేయుటకు గూర్చి బొంబాయి దొరతనమువారు మాత్రమే గాక హిందూ దేశమున నన్ని రాష్ట్రముల దొరతనమువారును గూడ నాలోచింతురని వెల్లించుడక ప్రభువుగారు తెలిపిరి.

పదవ తీలక్రిందగుట:—రంగూను రాములు సరస్సు నందు పడవల పందెములకొరకు పడవనుండుట ఆశ్చర్యించుచుండిన డి. ఆర్. వాట్ సకగారి పదవ తీలక్రిందయ్యెడి. నీటమునుగుటకు పూర్వమువారు సహాయముకొరకు దప్పటులు కొట్టి, పడవనుండుటయే యధ్యసించుమండిన గుడ్ వైల్డ్ గారిని పిలిచిరి గాని వారు వచ్చునంతలో వాట్ సకగారు మునిగిపోయి చనిపోయిరి.

తరుక్కులివండ్రులందఱు డిప్యెన్ సరి:—ఈశ్రలము యాత్రాస్థలమయ్య, యచ్చట వైద్యశాల లేకపోవుటచే నింతవరకును చాల నిబ్బండిగ నుండెను. కాని సహకారాధ్యభావులును ధన్యులును అగు ఎస్. వి. రామస్వామి మొదలి యారుగారు వైద్యశాల నేర్పఱచు నిమిత్తము 2500 రూపాయల నొసగిరి. కొద్దికాలములోనే యచ్చట వైద్యశాల యొకటి స్థాపింపబడునని ప్రుజ్ఞలు నమ్ముచున్నారు.

21 వ తేదీతో సంకమగు వారములోపల హిందూ దేశమున న్నేరవ్యాధితో బాధపడిన వారు 2,991. అందువలన మరణించినవారు 2,050. రాష్ట్రీయ మరణసంఖ్యలు: బొంబాయి 996; మదరాసు 90; బెంగాలు 1; బీహారు 74; సంయుక్త పరగణాలు 95; పంజాబు 11; బర్మా 118; మధ్యపరగణాలు 189; మైసూరు సంస్థానము 165; మైసూరు రాజ్యము సంస్థానము 208; క్రిష్ణాక్షింహదేశము 96; రాజపుత్రస్థానము 165; కాశ్మీరము 2.

ముగ్గురుమోగుల తల్లిపరులపంచ తేరవలసినదయ్యి:—ఒకసటికి ముగ్గురు పుత్రులుగలరు వారు ముగ్గురును రణరంగమున పోరుచున్నారు. ఆమె కిడుట సహవాధానము లేకుండ నున్నది. తనకు సహాయముచేయవలెనని ఆమె యొకపక్ష్యము క్రిందిట వందలాదికారికి వ్రాసెను. నేటికతము నేనేమియును చేయజాలనని ఆమెకు తెలియెను. దొరతనమువారి బొక్కనమునుండి సొమ్ముమొదలగు విలువైనవిో యుద్ధసహాయముల లోపింకి విల సహాయము చేయరాదని క్రాంతికలపత్రిక యందుచున్నది.

కరాచీ నగరమున నొక వైమానికాశ్రమమును, వైమానిక పాఠశాల కర్మాగారమును, వచ్చియ హిందూదేశమున కచట నొక విమాన సంహారాత్మక స్థానమును నియమించుటకును విద్యార్థుల జేయుటకు గూర్చి కరాచీ పురపాలక సంఘపు మేనేజింగు కమిటీ వారాలోచించి అందులకు పోషితు, క్యాంపుజైలుకంపెనీ వారి కొక స్థలమును గొనుటకు కలయు ధనము సేయగోరిరి. దొరతనము వారి యంగీకారముతో నీయుద్దేశము జననర మాసములోనే ప్రారంభ మయ్యెననియు, పోషితు, క్యాంపుజైలు కంపెనీ వారి యోచనము లన్నియు నాలోచింపబడుచున్నవనియు డెయిలీగజెట్టుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

వీరమాత:—ఆచిపురు మండలమున నొక బాటు ప్రీతిగలదు. ఆమె భర్త 15 వత్సరముల క్రితము చనిపోయినాడు. ఆమె కొకకన్యకు గలదు. ఆతనికి 13 వత్సరముల కుమారుగానే ఆమె నెనలో చేర్చుటకు కొనసచ్చెను. అధికారులు వయసు చాలదని నిరాకరించిరి. ఇపు డతనికి 18 ఏండ్లువచ్చి నందున నామె పదవ నడవిని గొనికచ్చెను. ఆతనిని నెనలో చేర్చుకొనిరి. "నీవు నీప్రాణముల నప్పించియు రాజసేవ చేసివే నాకు పరమ సమృద్ధియగును. నీవు రణరంగమున కేరము రాజసేవ చేయుము. నీధర్మముల నిర్వహింపుము. గాజున కాయారాగో వైద్యశ్యవిజయములు కలుగునట్లు వైదమును ప్రాధింపుమని" ఆమె తన పుత్రునాశీర్వ దించి పంపెను.

వజ్రమును దొంగిలించిన కేసు:—1916 వ సంవత్సర ఆగష్టు నెల 25వ తేదీని ఏ. ఎస్. ఏ. ఆర్. వారాయణ స్టేట్స్ అను నతడు మధుర మీనాక్షి దేవాలయమున విఘ్నేశ్వరునకు కొబ్బరి కాాయలు కొట్టుమండును. అతనిచేతివేలి ఉంగరమున పాదుగ బడిన సుమారు 5000 రూపాలు విలువగల వజ్రపు పాడి కాాయలు కొట్టుచున్నప్పుడు క్రిందపడెను. అతడు దాని కొరకు వృథా ప్రయత్నములు గావించెను. అతడు ఇంటికి బోయిన పిచ్చుట గణపతికి మొక్కుటకు వచ్చియొక బండి వానికి ఆపాడి దొరకినది. బండివాడు ఆపాడిని అబ్బిల్లా అగు వానికి ఇచ్చిన నెను. అతడు రెండుపర్యాయములు రాత్రుక నుంచి, 6 మాసముల వెనుక ఎం. వి. మక్ముగపేలు అను వజ్రపు పాడుల వర్తకునికి విక్రయింప బ్రయత్నించెను గాని దళారి దేరగాండ్రును, మన్ముగ పేలువను కమిషనులో చేరము కుదరనందున ఒక దళారి ఆసంగతులన్నియు పోలీసు వారికి దెలిసెను. పీరు అబ్బిల్లాను పట్టుకొని వారివైకేసుచేసిరి. తూర్పుకడ మేజిస్ట్రేటువారు ముద్దాయికి 4 మాసముల కఠిన శిక్ష విధించిరి. నేడధుడు మధురజిల్లా జడ్జిగారివద్ద మేజిస్ట్రేటువారి తీర్మానముపై ఆశ్రితచేసెను. తగిన సాక్ష్యములేనిది శిక్షవిధింపబడినదని ఆశ్రితులందు శిక్ష రద్దుపరచబడినది.

మదరాసు నిర్బంధావాస శిక్షలు.

కలకత్తా, జూలై 27:—కలకత్తా పురమందిరమున మదరాసు నిర్బంధావాస శిక్షల గర్హించుచు సర్ రామ్ విహారి ఘోషగారి యాజమాన్యమున జరుగనున్న బహిరంగసభా సంవత్సరమున కంగజేశ దొరతనమువారి అధిక కార్యదర్శి జి. జి. కన్నింగ్ హమ, కలకత్తా పోలీసు కమిషనరు క్లాక్ గుగారు ను నైట్యుద్ధింతులవద్ద నేటి సాయంత్రముల కొంతమంది యాహ్వీతుల గలసికొని వారికి ఈక్రింది దొరతనమువారి సలహాలను తెలియజేసిరి:— "పంగజేశ దొరతనమువారు నన్నీక్రింది సమాచారమును మీకు తెలియజేయగోరిరి. మరియొక దొరతనపు ట్టికారు లొసర్చిన కార్యమును తెగ నానుటకే చేయు నుద్దేశముపడిననధ సీపురమంజిరమున జరుగనీయదలంకొనలేదు. అందుచేత ఆహ్వీత ప్రత్రికలో తెలియజేసిన ప్రకారము మదరాసు దొరతనమువారిని బీసెంటు, ఆకండేలు, వాడియా గారల నిర్బంధావాస సందర్శనమున తెగ నానుటకే జరుపనున్న సభ నీ దొరతనమువారు జరుగనీయజాలరు. ఇంకను అనవసరము వచ్చునెవల వారు తమకుల యధికారముల దేనినినైన నుపయోగించి అందులకు తగిన ప్రతీకార మొనరింపగలరు.

ఈసంగతి విడిచియు సందర్శనమున నే నింకొకటి జెప్పువలసియున్నది. కానవినయధములు కాని మారులను గోరునిమిత్తము చేయబడునధల గావించుటలో దొరతనమువారి కట్టి యుద్ధింకెమును లేదు. కాని ఉపవాగ్యములు మాత్రము వాకొప్పువచ్చును లేకుండమాత్ర ముపవాగ్యములు మొనగవలయును. ఈసందర్భక సందర్భమున నీక్రింద నుదహరించినవారచట నుండిరి. బి. చక్రవర్తిగారు, జి. ఛోవర్తిగారు, సి. ఆర్. దాసుగారు, డాక్టరు పి. ఎస్. డెవ్స్ గారు, మా. ఎ. రాసులుగారు, డి. ఎస్. రాయగారు, ఎ. ఎస్. చాదరిగారు, పాంచకొర్ని డెవ్స్ గారు.

అంశము జూలై 27:—రీయస్సోయిసస్సునుశ్చ కోలోస్సీయిన ప్రదేశములన శత్రువులుస్వాధీనముజేసికొనుటకు ప్రయత్నించగ పరామూరు వారినిపికాపికలు గావించి పాదదోలిరి. ఇదంతయుచాల క్లగ్గునీయమైన విషయము. పరాను వారినిపెల్ని పిప్పియుటకు బుద్ధులు యత్నించుచుండగ వారికిట్టి పరాధకమగుటకు చాల శోచనీయము. తద్విషయమే

జర్మనులు తమ వైద్యములన్నిటిని పడవటిరంగమున మూడు నెలలనుండి కేంద్రీకృతముజేసి ప్రత్యేకముగ ప్రయత్నములకు నల్పుచున్నారు. ఎంతభారముగ యుద్ధమునకును శత్రువులు పరాసువారిని కొంచెము మాత్రము వెనుకకు నెట్టగలిగిరి. కాని గమనించదగిన విజయమును గాంచలేదు. ఇట్లు పరాసువారిని వారి స్థానములనుండి కొంచెము వెనుకకు నెట్టుటయందు గూడ జర్మనుల అపారనష్టముల పాలయిరి. పరాసువారి ప్రధాన కార్యాలయమందును గూటనవిలేఖకు డిల్లీ నిన్నటి సాయంత్రమున ప్రకటించినాడు:- జర్మనులు చాల ఆతురతతోనున్నారని జూలై 19 తేదీనుండి 24 వ తేదీవరకు క్రాంతి పరిభ్రామి యందు జరిగిన గొప్పయుద్ధమందు జర్మనులు దుష్ప్రసిద్ధిగాంచిన రెండుపటాలములను వినియోగించిరి. అతిభయంకరమగు గడ్డుముల కోర్పుకొని తాత్కాలికముగ శత్రువులు కొంతము విజయమును గాంచగలిగిరి. ఒక్క టిటై సుపటాలముతో ప్రతియుద్ధ మొనర్చి జర్మనులకు ఆకాంక్షగమును కలిగించితిమి

మిత్రమండలినారు పారశీకము

రషియా వైఖరి.

లండన్, జూలై 24:- ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వమువారివలెనే క్రొత్త రషియా దొంగినమువారుకూడ చొగ్గిల స్వాతంత్ర్యమున కెట్టి భంగము లేకుండక కాపాడెదననియు వారి సురక్షాదను రషీంచినాననియు రాబర్టు సెసియ ప్రభువుగారు నుడివీరి.

రాబోవు మెక్సాకోత్సవము కోర్కెనగునగు జరుగుటకు హుస్సేనురాజుగారు తగ్గయాత్రికుల యాలోగ్యసితి కెట్టి యపాయము పాటించుండగలందులకు సర్వవిధముల పాటుపడుచున్నారు. ఎలుకులను చుందులను చంపుటకు ఉత్తరపు చేయబడెను. తీర్థయాత్రికు లెవరైన జబ్బుపడినచో వారి నిమిత్తము రెండు వైద్యసాహాయకములు నిర్మించబడినవి. చిరకాలమునుండి లాంఛనముగ కొంపోడుచున్న తివాసి ఇళుకు గూడ ఆరేచియాలోనున్న పుణ్యక్షేత్రముల కంపవకు చున్నది. ప్రయాణికుల కెట్టి కష్టములు లేకుండగ ప్రయత్నములు జరుగుచున్నది.

క్రొత్తజ్యాయుష పటాలములు

జ్యాయుష పటాలము పటాలమున తయారు చేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవని యుద్ధ కార్యాలయము వారు తెలుపుచున్నారు. అనుభవములైన బ్రిటిషు వారు ఈపటాలమున గొప్ప యుద్ధాగములందు నియమించబడుదురు. బ్రిటిషు పటాలములందు పనిచేయుచున్న యూదులు క్రొత్త పటాలములకు మార్పుపడుదురు. ఈపటాలములకు గుర్తులు దేవిదు రాజుగారి దాలును ఈమైనవి లుపయోగించవలెను.

రుష్యా

రుష్యుల పరాజయము, జర్మనుల విజృంభణము

లండన్, జూలై 26:- రుష్యా అధికారులట్లు ప్రకటించుచున్నారు. ట్రాన్సికోలున వ్యతిరేకమున మేము శత్రుల బలవంతముచే నీయబడికొన్నా; నీయజ్ఞానదులనగల పోవల సినవారమైతిమి. ట్రెంబోలియాకు దక్షణ తటమున సెరెకునని వైయండు మాధులములలో ప్రవేశించి ఆవటినుండి ఈగ్రాన్ భాగమున విజృంభించివారు సముద్ర ట్రెంబోలియా ప్రాంతల ములరకును తిరిగి వైచిరి. మా ప్రతియుద్ధము లేమియు తృప్తికరములుగ నందలేదు. వైనికుల వైర్యహీనత వలనను, దశములు కెగ్గిపోవుటవలన మా ప్రతియుద్ధములు పరాజయ మొందవలసి వచ్చెను. శత్రువులు సెరెకు నదికి పశ్చిమ తీరమున నున్న జానోవు, జుజ్జనోవు జియనియాట్టల నాక్రమించిరి. తూర్పు తీరమున శత్రుల పెద్దపేదలముల మామీద దిట్టముగ ఫిరంగి వర్షము గురిపింప నారంభించుటవలన మే మా తూర్పు తీరమును క్రమ క్రమమున విడిచి పెట్టవలసిన వారమగుచున్నాము. కొన్ని దశములు తమ యిష్టానుసారముగ రంగమును విడిచిపోవుచున్నది. మరిన్ని విశములు మాత్రముగ దృఢము నాలోవించి భక్తిప్రకాశముగ తమ ధర్మముల నిర్వర్తించుచున్నది. సెరెకునీర్షయముల మధ్యమునను, నీర్షయ కాల్పేక్షానునదులకు మధ్యమునను మావైరములింకను వెనుకకు చులుచున్నది. సెర్బియా ప్రభుత్వములకు జిలన మేమువిడిచితిమి. మాదిట్టించి పట్టనతటమున పడుకకు నుండుచున్న శత్రుప్రతినికులను రుషీనికును రుష్యాంకములు తీరముగ వెనుదరుముచున్నది.

క్లిబాబావరును గల కాల్పేక్షానునకుండును సుష్యులు విడిచిపెట్టెనని జర్మను అధికారులు ప్రకటించుచున్నారు.

ద్రోహులను రషియా శత్రుత్వములవారు

పెల్లెలతో కూల్చుట.

లండన్, జూలై 26:- పాట్రాగ్రాదునుండి మార్చింగు పోస్టుపత్రిక క్లిం తంతువచ్చినది:- వైద్యులందు ద్రోహులుగ ప్రవర్తించిన వారినందరిని శిరశ్చేదనమున చేయవలెనని వైనిక సంఘమువారు తీర్మానించుకొన్న ప్రకారము జనరలు కార్నిలాపుగారు కలిసియా రణముఖమందు ద్రోహులుగ ప్రవర్తించి 11 వ పటాలమునంతను 4 పటాలపుశేత్యులతోనే విమర్శము చేయించిరి. విమానములు, వైమానికులు, బ్రిటిషు సాయుధ శక్తులు ఈపటాలమునకు తెక్కుతెక్కుండ సరఫరా జేయబడినవి. వారి శత్రుత్వములు లక్షణముగ నమర్చబడినవి. విమాన పదాతులు తమ సేవలలో ఫిరంగులను కాల్చువారిసే చంపనారంభించిరి. వీరు (ఫిరంగులను ప్రేల్చువారు) వెనుకకు పోయినను వీరి యశ్వములను గ్రహించుటకై ఇల్లు చేసిరి. అక్కతన శత్రుత్వములన్నియు వీరిచేజిక్కినవి. 7-8 పటాలముల శత్రుత్వములూద వీరి స్వాధీనమున నుండుట యసాధ్యము. 8 వ పటాలమునవైన శత్రువులకొని పారిపోవుట కకకాశము లేదు. ఇంతనిట్లొకటి రుషీయును వైద్యమును ప్రవర్తించుచుండగ జర్మనులు ఎట్టి ఆటంకములేకుండగ ముందుటికి పోవుచున్నారు. కాని ఇంత ముగ్ధతయందున్నను కస్తూరు లాకరుల్యాంపనకొగారి యాజమాన్యముక్రింద నున్న బ్రిటిషువారి సాయుధశక్తులు చాల వరకు తోడ్పడి జర్మనుల పురోగమనమును ఆటంకపరిచినవి.

బ్రిటిషు పటాలములు అకుంఠిత విక్రమముతో

నిలబడుట.

లండన్, జూలై 26:- రషీయుల ప్రధాన కార్యాలయమందున్న వైయ్యుపత్రికా విలేఖకు డిల్లీ 26 వ తేదీని తంతువచ్చినాడు:- రషీయులు తిరోగమనము జేయు సమయమున బ్రిటిషువారి సాయుధ శక్తులు, కంపక ఫిరంగులు అతివీయముగ జర్మనులకు సంకటమును కలుగజేసినవి. పటాలు మాత్రము తమ విశ్రులను విడనాడిపోయినవి. కాని బ్రిటిషువారు ఒంటరిగ పోరుటచే నిష్ప)యోగక మాయెను. సర్వసేనానికరాకలాకరు ల్యాంప్కొగారిని చాలయభినందించి ల్యాంప్కొగారి వైనికులకు 26 సెంటుజాక్ష్టిక్రానుల్కోసంగి. బ్రిటిషు వైద్యములో ఒక్కడువొగ్గిగ్గకు మృతిమొదెను. 4 గురు కుతగాత్రులైరి. సమరసామగ్రంతయు అతిచిక్రముగ ఇంకొకవోటకు కొంపోడి యుండవలయును లేక నాశనమైజేయబడి యుండవలెను. దేశికులను కాలము లేకుండెను. ట్రాన్సు పూలు రక్షణాధము ఆర్థికవైద్యములకు కొంత మంది సాయముగవచ్చిరి. ఈరంగమున కార్నిలాపుగార్వ సేనానిగ నియోగించబడిరి. ఇచ్చట ఆల్లములు అపరి మితముగ జరుగుచున్నవి. ఆట్టి సమయమున కార్నిలాపుగారిచట సర్వ సేనానిగ నియమించబడెను. ఆల్లముల నగింప జేయుటకు కార్నిలాపుగారు తమ వైద్యములను మరలించుటకు ప్రారంభించిరి. క్రమ కక్షను ప్రవేశపెట్టిరి. పెల్లెగ్రాదులో నున్న వైనిక సంఘముల నన్నిటిని ఎత్తివేయవలెనని ఆజ్ఞాపించిరి. తేనివో తాము తమ పదవిని పరిత్యజించెద మనిరి.

పెల్లెగ్రాదు మిలిటరీ గవర్నరు తన పదవిని

త్యజించుట.

పెల్లెగ్రాదు, జూలై 26:- పెల్లెగ్రాదు మిలిటరీ గవర్నరు జనరలు పోలోవజాదుగారు తమయధికారమును చలుకొనిరి. 11 వ పటాలపు వైద్యాధికారియగు జనరలు ఎక్సెల్గిగారు పోలకుజాదుగారి స్థానమున నియమించబడిరి.

రషీయులు తిరోగమనమును

గావించుచునే యున్నారు.

లండన్, జూలై 27:- రషీయా వాయువాద్యుల్లిం ప్రకటించుచున్నది:- శత్రువులు పోటీసిని జిస్ట్లోనును ఆక్రమించుకొనిరి. ఈరెండు గ్రామములు ట్రాన్సికోలు కుర్తమున నున్నవి. ట్రాన్సికోలును ఆన్సెయసుగ శత్రువులను ట్టికిని ప్రతిహతము జేసిరి. ట్రెంబోడినూకు ఆన్సెయసున నున్న క్రొత్తస్థానములకు కొంచెము దూరముగ వెనుకకు నడలితిమి. ట్రాన్సికో కుర్తరంగు శత్రువులనుట్టుకులను ప్రతిహతముజేసితిమి. మన్షాట్టరు చిస్కోకు వైద్యునిగ రిఫలకాల్చులు లుయమ్మ సెన్నెటి సిట్టిడి కలుగజేను, మా ఆర్థికదశము

లు వారిని వెనుకకు పారవోలినవి. సిద్ధుకాల్పేతియును ముఖము గతూర్పువైపు తిరోగమనమును జేయుచుంటిమి. నూదిట్టా నదినివాటి రుషీనియా వైద్యములు ముందుకేగి తమస్థానములకు బలపరుచుకొనినవి. ముందుపటాలము సోవీయాకుపడమర గకన్న కొండవైపునకు పాగికోంతమంది శత్రువులను బంధించిరి. సిద్ధికోజున రుషీనియులు చాలమందిని బండిలుగ మెనర్చిరి ఫిరంగులను, మామ మందుగని సాధనములను మరి కొంత ముగ్ధసాహగ్రిని తమనశముజేసికొనిరి.

రుషీయులు 10 గ్రామముల బట్టుకొనుట

లండన్, జూలై 28:- 26 వ తేదీనాటి రుషీనియు ప్రకటించుకొని డిల్లీ తెలుపబడెను. పూర్వరంగమును వాటి 10 కిలోమీటరులు చేయు ముందుకరిగితిమి. మేము పసిగ్రామములను, 450 గురు వైద్యులను, అనేక కుపాకులను, విశేష యుద్ధసామగ్రిని బట్టుకొంటిమి. శత్రువులు కలవరముతో వెనుకకు పోయిరి.

రషీయా విషమతనుమితి.

ప్రతినిధులు ప్రజలను జేనుకొనుట.

లండన్, జూలై 28:- శత్రువులను, పరివర్తనమునకును పారవీర్యము సంభవించుచున్నవని రషీయా కార్మిక వైనిక ప్రతినిధుల కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు ప్రజలందరికిని విజ్ఞప్తపరిచిరి. మనవైద్యములు శిరపరంపరలుగ పరాజితులై పారిపోవుటచే శత్రువులు చెలరేగి నిరాటంకముగ చూచుచుకొనినవచ్చుచున్నారు. ప్రజలందరికిని భయోత్పాదనమును కలుగజేయుచున్నది. రషీయాలో వైద్యములన్నియు నితీరాహ్యమై ప్రవర్తించుటచే జర్మనులు ప్రతి పరివర్తనమునకును సాధనముల నరయుచున్నారు. మనవైద్యములన్నియు ద్రోహపు చిహితో ప్రవర్తించుట చేతను, వైద్యములందు కలహములు ప్రబలుట చేతను, దేశమంతయు రాజద్రోహముతోను, అరాజకముతోను నిండియుండుట చేతను, వైద్యములన్నియు క్రమశిక్షను తిప్పి ప్రవర్తించుటచేతను ట్రెంబోక్ బర్గగారు మువ్వంపనమునకు చాల వీలుగనందెను. ఈకారణములచే రణముఖమున మన వైద్యములో అంత ప్రవేశము కాక అయినది. పరివర్తనము, స్వేచ్ఛము చాల అపాయకరమున స్థితినుండున్నది. మధ్యరకపు ప్రజలందరును పూర్వపు కరిపాలన నిమిత్తము ప్రయత్నియలకు చేయుచున్నారు. రణముఖమును బలపరుచుటకు తాత్కాలికపు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు. సాంఖ్యిక ప్రజాప్రభుత్వపు సంస్కరణములను కలుగజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు. ప్రతి పరివర్తనమును నాయమాపములు లేకుండగ ఆణగ కొట్టుకుటకు తాత్కాలికపు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు. పరివర్తన ఫలితములు వ్యక్తము గాకుండుటకు ప్రజలందరును ప్రభుత్వమువారు అధికారియను శిరసావహించవలెనని కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు ప్రజలను జేనుకొనుచున్నారు.

అంగలల వైనిక దేశీయ మహాజనసభ.

పెల్లెగ్రాదు, జూలై 28:- అంగలల రెవరేని అంగలల వైనిక దేశీయ మహాజనసభ సమావేశమగును. రషీయా ప్రభుత్వము తన సహాయులై త్వరపనిని చాలించుకొనిరి. సోవీయకు, క్రొత్త యుద్ధములందు విమెన్ను ట్రెంబోలియా ఆఫ్ ట్రెంబోలియా కొంతమంది చనిపోయిరి.

బొల్కరు కాన్ఫరెన్సు.

బొల్కరు, జూలై 27:- బొల్కరును గూర్చి మిత్రమండలినారు వ్యామనమునకు సరిగగ ముగిసెను. ఇచ్చట తీర్మానించబడిన సంగతుల నాచరణములోనికి తెచ్చుటను గూర్చి లండన్ సమావేశమున చర్చింపబడును. ఈక్రింది తీర్మానము చేయబడెను. మిత్రమండలినారు మరలగా ప్రతినిధుల గడిగియున్నారు. నాటి లన్నిటియొక్క స్వారంత్వముల గానామకుతునుయ్యముని బొల్కరుల స్వాతంత్ర్యముల గానామకుతును మునుపటికంటె పెక్కుమందిని భాగమునగలిగి యున్నాను. జర్మనుమిత్రుల నిరంకుశాధికార ముత్తనాదిగ నుండునట్టి మహోక్తా విదేశాక్రమమునకు కలమువెన్నమును ఎట్టి అకాశము నుండగూడదును తమప్రధానోద్దేశమును సాగజేర్చుకొనుట మిత్రమండలి వారు శత్రునికష్టమును జేయరని మిత్రమండలినారు సేర్పాదింపుచున్నారు. ఇదివారి కిరణము లన్నిటికంటె ముఖ్యమైనది.

మెసపొటేమియా

రెడ్ క్రాస్ - మెసపొటేమియా

లండన్, జూలై 24:—రెడ్ క్రాస్ సంఘమువారి తరపున 1915 సం॥ జూలై 17 వ తేదీ మెసపొటేమియా యుద్ధ రంగమునకు వలయు వైద్యసాయముల జేసినవని 57 వ్యూహ గార్నిటన్ గారు సర్ జాన్ నిక్సను గారికి తెలిపినది. రెండు వైద్యసాయపు మోటారుపడవలు కావలయుననియు అయ్యది కప్పలేకుండగ నుండవలయుననియు జనరలు నిక్సను గారు కోరిరి. కాకానిర్వాయితల ఈరెంటిని ఆఫీసుములో సర్ఫరా జేసిరి. తక్కినసాయగ్రావి యిచ్చెదమని మామసారులు తెలియ జేసిరి. ప్రస్తుత మేమియు నవసరములేదనియు వలయుచో తా ముడి ప్రదమనియు జనరలు నిక్సను గారు డిసెంబరు 16 వ తేదీని ప్రకటించుచున్నారు. ఈసంగతంతయు కామన్సుస్థలో సర్ విలియం కాలిన్సు గారు ప్రత్యుత్తర సందర్భమున తెలియజేసిరి.

మెసపొటేమియా యుద్ధరంగమున వైద్యసాయ మేమియు బాగులేదని తెలిసెంటు కర్నలు కార్వరు గారు నిర్ణయముగ చెలియజేయుట.

లండన్, జూలై 25:—నిక్సనుగ ప్రజాక్షేమమున గోరి వైద్యముగ మెసపొటేమియా రణరంగమున వైద్య సాయ మేమియు బాగులేదని తెలియజేసి నందులకు తెల్పినెంటు కర్నలు కార్వరు గారిని బ్రిటిషు వైద్యసంఘము వారందరును అభినందించిరి. సభవారు కార్వరు గారు వైద్యములకును సామ్రాజ్యమునకు జేయుచున్న మహాపకారమును గుర్తించ వలెనని బ్రిటిషు వైద్యసంఘమువారు కోరిరి.

రణమందు సుప్రసిద్ధముగ పోరిన సైనికులకు దిరుదము లొసంగబడుట.

లండన్, జూలై 26:—ఆంగ్లాభ్యుదయములకు శత్రువైద్యముల వెన్నంటి ఒక మరణింగిని, శత్రువుల రెండవ పక్షిని తీతగాత్రుడై యుండియు వశికణము జేసికొన్నందులకు హైందవ వైద్యమందు కస్తూరుగన్న తేన్ను బుల్లరు గారికి డి. ఎన్. ఓ. దిరుద మీయబడెనని జటలు ప్రకటించుచున్నది.

ఆఫ్) లియోపాల్డు (గ్రాండు ఆఫీసరు.)
జనరలు సర్ ఎడ్మండు ఏలేజ్ లిగారికిని, మేజరు జనరలు సర్. ఈ కార్వరు గారు ఆఫ్) లియోపాల్డు దిరుదము లొసంగ బడెను.

ఆఫ్) కుగ్గో (కమెండేయరు.)
బ్రిటిషు కెప్టెను వై గ్రాం బ్రిటెను తెల్పినెంటు కర్నలు వైరిని మ్యూన్యుల్ గారు ఆఫ్) కుగ్గో దిరుదములతో నలంకరించ బడిరి.

ఆఫ్) కుగ్గో (ఆఫీసరు.)
మేజరు సర్ ఫిలిప్ స్వానక్ గారికి ఆఫ్) కుగ్గో దిరుద మొసంగబడెను.

మెసపొటేమియా యుద్ధము.

సిద్ధా, జూలై 27:— మెసపొటేమియా వార్షికు ప్రకటించుచున్నది:— తెలియజేయవలసిన ముఖ్యవిషయము లేమియు కాన్పించవు. మెసపొటేమియా యుద్ధము డెల్లడను ఉష్ణ వర్షముగ వచ్చెను.

టర్కీ

తురుష్కవైద్యములు-అసంతృప్తి

లండన్, జూలై 27:—తురుష్కవైద్యములలో పని చేయుచు విదవాడినవచ్చిన శత్రువైద్యులు గలదికాలో ప్రవేశించిరి. తురుష్కవైద్యులకు కనుపునిండ భోజనములేదనియు, చాలతక్కువ తీత మీయబడుచున్నదనియు వీరు తెలుపుచున్నారు. నాక రక్షకవీరులను ముట్టడించి వీరు జర్మను వైద్యములతో పోరుచున్నారు.

కెనడా

సంగ్రామ తృతీయవర్ధంతి.
కనడా ఉత్సవము.

అట్రావా, జూలై 26:— గుప్తవిషయము నిమిత్తమును శిష్టచర్యములకు ప్రకటించబడిన సంగ్రామ తృతీయ వర్ధంతిని కోట్లలక్షలమంది ప్రజలు దొరతనమువారు ఆయా గాఢ్రముల ప్రధానమండ్రులకు కోరుచు నొకవరుగుసంధి నుకూడుచుకు కనడాజా రెండవను శక్తివంతతలకుండగ తన యాదర్శుని వినియోగించి యుద్ధమును తీవ్రముగ అరిపించగలడని. కూడ దొరతనమువారు అందరిని హెచ్చరించెను.

రణరంగమునుండి మరలివచ్చిన కనడా సైనికులు

అట్రావా, జూలై 26:—భూమి సాగుబడి జేసి జీవనము జేసికొనుటకు రణరంగము నుండి మరలి వచ్చిన సైనికుల కందరతును సదుపాయముగ నుండునట్లు కామన్సు స్థలో ఒక చట్టము నామోదించబడెను. 160 ఎకరములభూమి ఈయ బడినది. 7500 యాభ్యుములు గూడ ఋణమునంగ బడినది. దీనిని మరల వీలైనపుడు యిచ్చివేయ వలయును. ఇదే ప్రకారము పూర్వము మిత్రముండలి వారితో పోరిన సైనికులకు గూడ ఈ సౌకర్యములు చెల్లును.

జర్మనీ

జర్మనులు తమజయములను తెలుపుకొనుట.

లండన్, జూలై 26:— జర్మను వాయువాగ్ని బ్లిటు ప్రకటించుచున్నది:— సోరంగనుకు దక్షిణముగ రషియనులు మున్నెములను కొంతవరకు చీల్చిరి. దీనినిపుడు మేముపూర్తి జేసికొంటిము. రషియనులను వెనుకకుపోవునట్లు జేసితిము. ఈయాపకముగ మా పూర్వపు స్థానములన్నిటిని నైకొన గలిగితిము. టార్నఫూలుకు పడమరగన్న కొండవర్గర మొండి యుద్ధముల మెసపొటేమియా ప్రదేశములను వశపరుచుకొంటిము యుక్ బూష్ట, తుమాకజులు మా స్వాధీనము జేసికొంటిము. డిట్రనియా, డిలాటెగూడ మేము వశపరుచు కొంటిము. నీప్రుకు త్తరముగ మేము శత్రువులకు ఒత్తిడి కలుగజేయుట చేరవీయ కాశ్చేక్షియును రణముఖమందున్న రషియనులు టార్నఫూలోయకు దక్షిణముగ పోవుచున్నారు. జెర్నావిట్టు ముఖముగ రషియనులు తిగోగనునను గావించిరి. బాలెనొవా కొండ దగ్గరనుండి రషియనులను వెనుకగొట్టితిము.

లండన్, జూలై 27:—“వూబువీకో” పత్రిక చెయిచి ప్టాను సభనుగూర్చి విచేత్యులకు శత్రువుల సంగతులను తెలుపుచున్నదనియు, అటులనే లానుకు జార్జి గారి ఉపన్యాసమును గూర్చి స్టానుగోలో సభపు వృత్తాంతముల ప్రకటించుచున్నదనియు దాని “వార్షిక్” పత్రిక మహాత్మీవ్రముగ నెదిరించుచున్నది.

సైనిక సంగ్రహపూచీత్వము

లండన్, జూలై 27:— సైనికులకు జేర్చుకొనబడు వారి వైద్యపరీక్షను స్థానిక దొరతనపు బోర్డుకు మార్చివేసిన బాగుండనని సైనిక సేవా చట్టపరిశీలన సంఘమువారు నూదింపగా చెప్పెగారు తమ సాక్ష్యమున దాని ననువదించుచు యుద్ధకార్యలయము వారి కేపని తెప్పించి వేయవలయునని, సైనికుల సంగ్రహించుటకు సినిలియను కాఖులును, వారికి తగినక్షేత్ర మెసగుటకు యుద్ధకార్యలయమువారును పూర్వదారులకు నుండవలయునని నూదించిరి.

బొహీమియాలో రొడ్డెలకొఆకు కలహించుట.

లండన్, జూలై 26:— ఇటాలియను అధికారుల్లిటు తెలుపుచున్నది. స్విస్సువారి నిజేదరముల ప్రకారము జూను 29-వ తేదీని బొహీమియా యందు స్వేయింట్టువద్ద రొడ్డెల గూర్చుకొన్న తిరుగుబాటులు కలిగినవనియు, ఒకపురుషుడును, 7 రు స్త్రీయును కలహించినందులకు కారాగారము హాసగ బడినదనియు తెలియజేయు చున్నారు.

యావద్భారత జేయమహావర సభాస్థాయిసంఘము:-

ఈసంఘసమావేశము జరిగెనది సగరమున జరుగును గాన నందులకు చెన్నపురినుండి ఈనెల 25 వ తేదీని స్వదేశ మిత్రను పత్రికా సంపాదకులకు ఏ. రంగస్వామయ్యంగారు వెళ్లెరి. ఈనెల 26 వ తేదీని మా॥ బయ్యారసరిసింహేశ్వరశర్మ, మా॥ రామయ్యంగారు, ఎస్. కస్తూరిరంగయ్యంగారు, సి. పి. రామస్వామయ్యంగారు, ఎల్. ఏ. గోవింద గాఢుమయ్యంగారు, జి. ఏ. నరేశకు, భోగరాజు పట్టాభిసేత రామయ్యంగారు వెళ్లెరి.

నిన్నటి సాయంకాలము లాహోరులో సర్ వర్తల చంద్ర గట్టిగారి మరణమును గూర్చి విచారించుచు లాహోరు పోలీసునిధులసభ యొకటి జరుపబడెను. ఫిర్యాదు ముఖ్య న్యాయాధిపతిగ పనిచేయుచుండిన మా॥ న్యూ॥ సాదిన్ గారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. అతని మరణమునకు విచారించుచు సభవారిక తీర్మానము జేసి తదవిచారము నభిరుక్తులగునట్లు చెలియబడెరి.

వహోరూలుల్లిగు

ఆంధ్రరాష్ట్రీకాఖ

జేత సేవజేయుట కంగీకారమును స్వాధ్యక్షమునుగల యువకులు ది ఏ పరీక్షించుచువారు కర్ణాటా విద్యార్థులు తత్సమాన పాండిత్యము గలవారు నగు యువకులు కావలెను. వీరికి చెన్నపురిలో కొన్నిమాసములకును పని జేర్చెదరు. పిచ్చుట వారిని తెలంగాణలోను మండలములలోను పనిచేయుటకు పంపెదరు. వారు చెన్నపురిలో నభ్యసించు కాలమున కొంత ధనసహాయము చేయబడును. అంగీకారము కలవారు ఆంధ్రరాష్ట్రీయకార్యదర్శి జి. హరినర్సోత్తమంగారు ఎం. ఏ. చింతాడ్రెపేట. చెన్నపురి అని వ్రాయవలెను.

తెలుగు కలపత్రములు.

1 వర మోదేశము 2 స్వాతంత్ర్యవరదానపత్రము 3 స్వరాజ్య శబ్దము 4 వము 4 స్వరాజ్యముకొనుటకు కారణము 5 నూతన హైందవ మాతృగీతము అనునవి విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నవి. ఒక్కొక్క విడ్డిప్రతివెల (0-0-3) ఒక కాని. 100 ప్రతులు ఒకరూపాయి. వీనిని విక్రయించుటవలన వచ్చినసొమ్మును మరల నిట్టి హోమయూలు గ్రంథరచనక వినియోగించురు. వలయువారు ఆంధ్రదేశ కార్యదర్శికిగాని “హోమయూలు బుక్ షాపు” 10 ఎస్టేట్ నెడు చెన్నపురి అని గాని వ్రాయవలెనని న్యాయుండియా పత్రిక యంగు ప్రకటించబడినది.

తిరువూరునందు రైలు ప్రమాదము:— దక్షిణ యిండియా పరిశ్రామిక సంఘమువారి భిక్షాపు మరల నుండు పనిచేయుచుండిన ముసలి కూలివాడొకడు రైలు కమ్ములను దాటుచుండగ పంటింగు చేయుచుండిన ఇంజను విసురుకు క్రిందపడెను. కూలివాని కాలునకు గట్టిగాయములు తగిలినందున మ్యానిసిపల్ వైద్యశాల:చుండుచుండెను.

లండన్, జూలై 27:— శ్రీమచ్ఛివారు ప్రస్థావ్యము తొలగించుట కనుకూలముగ నున్నదనియు, రుస్సెలోని అంతరంగిక కలహముల సంత మొందింప వ్రుహ్మిండుచున్నదనియు న్యాయాయుక్తవర్తనను ఎక్కువజివిలేఖరుడు వ్రాయుచున్నాడు.

ORIENTAL

Government Security

LIFE

Assurance Co. Ltd.,

ESTABLISHED 1874. HEAD OFFICE-BOMBAY
LOW PREMIUMS. LIBERAL CONDITIONS
Prompt Payment of Claims.

DEAR SIR,
I have your letter dated to-day and the cheque in settlement of my policy, as the Policy fell due only yesterday. I greatly appreciate the celerity with which my claim has been settled. I also take this opportunity to express my appreciation of the courtesy and consideration which I have always had in my dealings with your company both when I was dealing direct with the Head Office at Bombay and since my policy was transferred to the Madras Branch.

Yours Sincerely,
P.. Rajagopalachariar
Member of Council,
Government of Madras

Wanted Immediately

Agents on fixed salaries and Commission required in all important Towns of Ganjam, Vizagapatam, Godavari, Kistna, Guntur, Nellore, Cuddapah, Kurnool, Bellary, Chittoor, and Anantapur Districts.

Apply to:—
The Superintendent of Agents
ORIENTAL LIFE OFFICE
C/o POST MASTER,
BERHAMPORE (GANJAM)

OR TO:—
The Branch Secretary
ORIENTAL ASSURANCE BUILDINGS,
Post Box No. 8, Madras.

స్థానికస్వపరిపాలనా సమస్యలు.

ఎల్. జి. భద్రాచారి.

I

పురపాలన, మండలపాలనా సంస్థలన్నియు సులభమున కొకపర్యాయమైనను భౌతికంగా సమావేశమైతే సులభమున సంబంధించిన విషయములను చర్చించుటకు ప్రభుత్వమువారును మీరు యత్నింపవలెనని యొక నిర్ణయమును మానవత్వములకు బూర్వము ఆర్. సి. కరంకాచారిగారు పంపించినా జాననభూమి నుపసాదించిరి. ఈ నిర్ణయమును నిర్ణయము ప్రభుత్వ గారితో సమావేశములను గావించుటకు కాలము పరిమితముగా లేదనియు, పురపాలనా సంస్థములకు, మండలసంస్థములకు తమతమ విధివిధానము నిర్వహణమున నికనలుకవలసిన భావమును సంపాదించవలయుననియు, నుడివెరి.

కొన్ని సంవత్సరములు గతించినవి. విభిన్నముల ప్రభుత్వ గారు, మ్యునిసిపలు, లోకలుబోర్డుల పరిపాలనా విషయములకు సానుభూతిపూర్వకముగా భావముల కృత్రిమములను చూపినను, వీరికి సమావేశముల నిర్వహణమున గావించుటకు ఇష్టము లేకొన్ని పురపాలనా సంస్థములలోనున్న భారతీయ సభ్యులపూరికచే పునానగలమున నిట్టిసభ సమావేశముగా నున్నది. వి. జి. పాటెలుగారధ్యక్షత వహించెదరు. ఈ సమావేశ చర్చింపబోవు విషయములలో నీక్రింద నుదాహరింపబోవువిషయములు:—

(1) ప్రభుత్వోద్యోగులలోని తారతమ్య పద్ధతిని మ్యునిసిపలు, లోకలు బోర్డులలో కూడ ననువర్తించుటకు సరమా? (2) మ్యునిసిపలు సంస్థములను, లోకలుబోర్డులను పరస్పర సహాయముతో ప్రజాపయోగకరములగు పెద్దపనులను చేయుటకు అవకాశమా? సుసాధ్యమా? (3) కొన్ని విషయములలో భనవ్యయము చేయుటకు సహకార సంస్థములపద్ధతిని స్థానికపాలనా సంస్థమువారు కూడ ననుగమించుట మంచిదేనా? (4) పరిపాలనములో పెక్కుమంది జనులు పాల్గొనుట కనుమీయుటకు, మ్యునిసిపలు, లోకలుబోర్డు చట్టములలో పెట్టినవిధములను చేయవలయునా?

ఈ సమావేశంలో “అధికార పరిమితి” ను గూర్చి యోచింపవలయును. స్థానిక స్వపరిపాలనా పద్ధతులను వ్యాపింపజేయుటకు లోకలు బోర్డులను పరిమితియు 1915 సంవత్సరమున బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు లాచెన్స సంస్థము నేర్పరచిరి. పురపాలనా సంస్థములలోని అధికారసభ్యులు నిర్లక్ష్యముతోడ నున్నారనియు, నియోజక వ్యయము నీ విషయమున పెట్టి నోకల్యమును కలుగజేసికొనుట లేదనియు లాచెన్స సంస్థమువారు రిఫ్రై ప్రాయపడిరి. మన విమర్శకు విజ్ఞప్తి గతులకు క్రింద జేర్చినట్లుగా వానిని గాఢములని నుడివెరి:—

(1) ఈ సంస్థములలో అధికారసభ్యులెక్కుమంది సంఖ్య గ వాగరుట. (2) సంస్థములపై ప్రభుత్వమువారును, వారి సేవకులును అధికారము వ్రేలుట.

మరియు కారణముల మనము చెప్పవచ్చును. తగిన ఆదాయము లేకపోవుటయు, అధికారదాయమును రాబట్టుటకు సంస్థముల కధికారము లేమయు యీ పరిస్థితులకు కారణ భూతములు. ప్రస్తుతము “అధికార పరిమితి”ను గూర్చి యోచించెదము.

స్థానిక పరిపాలనా సంస్థములు తృప్తికరము నే పని చేయుచున్నవనియు, పర్యాయమున పరిపాలనాధికారములు మాత్రమే నీని యధీనముననుండి, కార్యనిర్వహణాధికారము తగిన వారికి వదలివేయవలసిన దాగుండుననియు లాచెన్స సంస్థమువారు రిఫ్రై ప్రాయపడిరి. ప్రభుత్వమువారు దననరము నోకల్యము కలుగజేసికొనక, అధికారిక విషయములలో సహాయము చేయవలసి యెడల, లోకలు బోర్డుల పరిపాలన మొకను జను ప్రభుత్వముగ నుండునని అంగీకరింపవలయు వాగమొన్నెదరు.

స్థానిక పరిపాలనా సంస్థము లన్నియు యెన్నికసభ్యుల గలిగి యుండవలెననియు, అధ్యక్షుడు కూడ యెన్నిక సభ్యుడుగనే యుండవలెననియు ప్రజాతేకగ్రీవము గ వాంఛించున్నాము. ఈ ఆశీస్థానములను నివలించుటకు లందరను ప్రతిపాదముగ నిర్వహించిరి. కలెక్టరు అధ్యక్షుడుగ నుండినచో, నాతడు సభలో సభ్యుడుగనుండ నంగీకరింపరాదనియు, కార్యనిర్వహణాధికారము కలెక్టరు చేతులలోనే యుండవలెననియు, లాచెన్స సంస్థమువారు రిఫ్రై ప్రాయపడిరి. ఈ అధికారములు కలెక్టరు చేతిలో నున్నయెడల, అధికారాధ్యక్షుడు యెట్టి అధికారమును లేకయుండునని పెద్దన గారు నుడివెరి.

ఇందునుగూర్చి యొక మొక నివలించును యొక్క అభిప్రాయమునుకనుగొందము. బి. డబ్ల్యు. హోమ్ గారు, పేటెలుగారికి జవాబిచ్చుచు యీవిధముగ చెప్పిరి:— “లె. మ. భాగములు యెన్నిక సభ్యులును, ఒక భాగము నియోజకసభ్యులతోడను నిండియున్న సభకు కలెక్టరుగలవలెనచో, అతని స్థితి కాల కల్పతేముగ నుండును.”

నివలించును లెక్కను మైయుండి అధికారమును చలాయించుచు వలెనని నీరి అభిప్రాయము కావాలి! అట్లుగాని యెడల నివలించును చేయవలెనని పన్నులగ్రహించుచు, సేవముల నడచుటయేనాయని వాగమగురు. ఈ అభిప్రాయమే కొన్ని స్థలములయందు ప్రబలముగ నున్నది. నీని నే మనముగూర్చి మా ప యత్నింపవలెను. 1882 సంవత్సరమున జేయబడిన తీర్మానములో ఇండియా ప్రభుత్వమువారు అధికారములే అధ్యక్షులుగా నియమింపవచ్చునని అంగీకరించిరి. బొంబాయి 1884 సంవత్సరపు 1 వ భానము 27 శీర్షము ప్రకార ము, నియమ మంగీకృత మైనది. మండల పరిపాలనా సంస్థములలో యెన్నిక సభ్యులు మాత్రమే యుండవలెనని ప్రజాభిప్రాయము సాధ్యము నొందవలసియు గాక, ఈ విషయమున మనమొకను మొకజ చేయుచున్నామని చెప్పటకు విచారముగ నున్నది.

అంత్యమాధి కారము, ప్రభుత్వమువారి కార్యక్లాపము నుండి పనిచేయు స్థానిక ప్రభుత్వాధికారుల చేతిలోనే నను, మండలమున కిరువురు యెన్నికసభ్యులు గల డివిజనుల సభ వారి చేతులలోనే నను యుండవలెనని ప్రజల యభిప్రాయము.

స్థానిక స్వపరిపాలనము నభివృద్ధి గావించు సమస్యను పరిష్కరించుటకు లాచెన్స సంస్థమువారు నీ విషయమునుగూర్చి పర్యాయించిరి. మండలసంస్థము క్రింద జేర్చినట్లుగా విధుల నిర్వహించుట కధికారమును గలిగియున్నవి: (1) పట్టణ ముగ్గు, (2) విద్య, (3) వైద్యము, (4) పారిశుధ్యము, (5) పనుచికిత్స, (6) వ్యవసాయము. విద్యావిషయమున దక్క, ఇతర విషయములలో వీరు చేసిన సలహాలను ప్రజలెల్లము అంగీకరింపవచ్చును. స్థానిక సంస్థ శాసనములో వీరికి మగమ్మతులు, నిర్వాణము మున్నగు పనులు చేయించి, తగిన భనమును కల్య పరచుట కధికార మొసంగవలయునని యొక నిబంధనను చేర్చుట యవసరమని లాచెన్స సంస్థమువారు సలహా నిచ్చియుండిరి. కాని, ప్రాథమిక విద్యావిషయమున, పురపాలనా సంస్థమువారి నియమముల ననుసరింపనగునని వీరు చెప్పియున్నను, ఒక సంస్థము నేర్పజి, పరిక్షాధికారము, మండలసభవారి కొంసగునని సలహా నిచ్చిరి. అందుచే వీరు విద్యాభ్యాసమును స్థానిక సంస్థములకు భన సహాయము చేయు విషయమై యెట్టి సలహాలను చేయలేకని స్పష్టముగ మున్నది. విరోధాభిప్రాయము నందు కౌట, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు యెక్కుమంది అధికారాధికారమును గలిగియున్నారని లాచెన్స సంస్థము వారు పుష్కలించిరి.

మండల సంస్థములను, పురపాలనా సంస్థములను అధునిక పురపాలనా విధానముల నెలకొల్పుటకు తగిన భనము చాలదని రిఫ్రై గారు 1912 సంవత్సరమున నుడివెయున్నాను. ఈ విషయమై, మండలసంస్థములకు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు విద్యాభ్యాసమున కగుపాములలో 28 వంతు ఒక వంతునెనెయు, ఒక స్థానిక పుష్కల నేర్పజి, యెన్నిమిదన కంతు తీసుకవచ్చును, భూమినిస్థులలో కొంత భాగమును ఒక సంవత్సరము నని సలహా నిచ్చిరి. ఈ విషయమున ప్రభుత్వమువారు పంపు గ్రాంటులు నిచ్చితముగ నుండిగాని, స్థానిక పరిపాలనము తృప్తికరముగ నుండవలసిన చూడ కిరు నుడివెరి.

ఈ విషయమున నిర్ణాయము చేత పెట్టి క్లితియుండున్న చోయింపుక యనలోకంతుము. 1911 సంవత్సరమున సునహార్స బడిన కెంపు సంస్థము స్థానిక పుష్కలనుగూర్చి యోచించుచు, (1) విద్య, బాటలు, పోలీసు మున్నగు వారికి కల్యయమునకు ప్రభుత్వమువారు తగిన సహాయము చేయుటలేదనియు, (2) కల్యసాయదారులు మున్నగు వారికి కల్యయము నీయవలసిన దుచున్నదనియు నుడివెరి. స్థానిక పుష్కలనుగూర్చి, భూమి పన్నును ఆదాయము నెక్కుమంది చేయునని వీరు సలహా నిచ్చిరి. ఈ రెండు మార్గములు అంగీకృతముగాలేను. ఈ విధానముల నిండినా చేయున నవలించినను ఇట్టి గతియే నీని కిని జిల్లును. కావున యెట్టి విషయముల కిరు కల్యయమునకు నేర్చునాదాయమునుండి యే ఖర్చు పెట్టుటకు ఇంట్లాంతు కేళమున ప్రయత్నములు గావించుట మున్నది. స్థానిక సంస్థముల చేయు నేయే కార్యములకు ప్రభుత్వమువారు సహాయము చేయవలయునో ఇంట్లాంతు చేళమున పన్నును నిచ్చింపును సంస్థమువారు కల్గింది విధముగ నిర్వహించిరి:—

(1) జాతీయాభివృద్ధికి గాక, స్థానికాభివృద్ధికి మాత్రమే స్థానికాధికారులు చేయు కార్యములు. (2) ప్రత్యేక సంస్థుల మాత్రముగాక, జాతీయాభివృద్ధికి ప్రభుత్వమువారు చేయు కార్యములు. (3) ఈ రెండింటికి మధ్యస్థముగనుండి ప్రభుత్వమువారి పరిపాలన క్రింద నుండక, ప్రత్యేకముగ స్థానికాధికారుల చేతులలో నుండునని.

మొదటి రకగతి కార్యములకు ప్రత్యేకముగ స్థానిక నిపులనుండియు, మూడవ రకగతి కార్యములకు కొంత భాగము, ప్రభుత్వమువారును, కొంత స్థానిక సంస్థములను భన కల్యయము చేయవలెను. ఈ విధానము లెల్ల స్థలములయందును ఆచరణీయములు. లాచెన్స కమిటీ వారి విషయమున చేసిన సలహాల నీక్రింద బొంబాయి ముద్రము:—

(1) భూమినిస్థు మున్నగు జాతీయాభివృద్ధికి జిల్లా సంస్థముల కి విషయమున నోక భాగము నొసంగి సహాయము చేయవలెను.

(2) ఆక్రమణమైన భూములు, బండ్లు, పశువులు, గృహములు, మున్నగు వానిపై వచ్చు సంవత్సరాదాయముమీద పన్నును విధించుటకు మండల సంస్థముల కధికార ముండవలయును.

స్థానిక నిధికి ఒక అకౌనంట్, రెండు అకౌనరకు పన్నును ఎక్కుమంది చేయవలెనని లాచెన్స సంస్థమువారు సలహా నిచ్చిరి. కాని యీ పన్నును కల్యసాయదారు లిచ్చుటయు, తదితరులు దాని ఫలితముల బొందుటయు సంభవమగుచున్నది. కాన ఆల్టోరీ ఆదాయముపై నిట్టి పన్నును విధించుట వ్యాధి యనున భారతీయ విద్యాధికుల అభిప్రాయము.

ఇంట్లాంతు చేళమున ఉన్న తదిద్యకై, 1908—09 వత్సరమున సారాయి మున్నగు వానిపై వచ్చు ఆదాయపు పన్ను సొసంగిరని తెలియుచున్నది.

ఈ విషయమును గూర్చి యొక ననేకులు యోచించి తగిన పని చేయుట మంచిది.

ఉపన్యాసము:—అధ్యక్ష రామాయణము నందలి 7 వ కథకు పచ్చయ్యప్ప కళాశాల పండితులు సహాయము పాథాయ ఎం. లక్ష్మణమూరిగారు ఈ నెల 29 వ తేదీ ఉదయము 8 గంటలకు సామాకారుపేట పాగ్రెసివ్ పాఠశాలలో ఆన్నాపల్లె మొదలియారు గారి హాలులో చెప్పెదరు.

తిరువళ్ళిక్కిణి సోషియల్ లాజికల్ బ్రదరుహుడ్డు ఈ సమాజమువారి సంవత్సర సమావేశపు ఉత్సవము నేటి రోజున (28-7-17) సాయంకాలము 6-16 నిల తెల్లముం దిరమున రావుబహద్దూర్ టి. విజయరావువారి, ఎం. పి; గారి ఆధిపత్యము క్రింద జరుపును.

బ్రహ్మవిద్య ప్రచారణసభ:—ఈ సభయొక్క వార్తాపత్రికలో తగినము కొద్ది రోజులక్రితము కరాయాడియందు జరుపబడెను. చాలమంది భక్తులును, సాగువులును, నాగరాధరులును సభకు విచ్చేసిరి. భక్తిసమైక్య ఉపన్యాసములు గొప్పగొప్ప పండితులచే నియ్యబడెను.

కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుడు:—బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంస్థమువారు ప్రకటించిన నియోజనము ఆ సంస్థమువారి యువసంస్థమువారిచే జరిగినదిగాన నది పరిస్థానమని తెలపగాదని న్యాయించినాపత్రిక ప్రాసినది.

శుభాత్మ:—కొచ్చి సంస్థానములో తేరిన త్రిపునిత ఆన గ్రామమున కైక్ర త్రి యొక ప్రభుత్వచారముచే గలిగిన శుభము ఉదకట్టి పంపినందున ఆ మైతై కేసుచేయుటకు పోలీసువారు తగిన భోగట్టాలను గావించు చున్నాని తెలియుచున్నది.

నిరులు:—ఇంట్లాంతునకు వచ్చే ఆగష్టు 30-న తేదీని పోక నుగ్యుత్తరయన్న భూసేంద్ర వాగ్దానము గా నోరవాక్కు కలకత్తాలో ఆగష్టు 4-న తేదీని, నిరులు చేయవలెను. బొంబాయి ప్రభుత్వములో పల ఆయనకు విందుగావించుటకు బొంబాయి పురవాసులలో బ్రహ్మకులు ఆలోచించి విందుకుతగిన యేర్పాటులు గావించుచున్నాను.

తీవ్రమగు కలెక్టుల సోరు లండన్, జూలై 27:—ఆంగ్లేయులు, సొంపేలులో పారిటైలు దగ్గరకు, మొంగాట్ దగ్గరకు మ్యునుసిపలి కిరు ప్రక్కలను తీవ్రముగ కిరంగులలో యుద్ధము జరిగిన పరాసు వారి సాయంకాలపు పుత్రికలు ప్రకటి. చి. వి.

THE GREAT WAR

Peace Resolution in Reichstag: Asquith's Statement

Russians Give up Carpathian Front

AUSTRIANS TEMPT SERBIA TO PEACE

DISCONTENT IN TURKISH ARMY

[Reuter's Agency.]

Great Britain

Note Currency in India.

LONDON, July 27. In the House of Commons Mr. Pratt stated that preparations for the issue of rupee and two-rupee and eight annas notes were well advanced. Mr. Montague and Mr. Bonar Law were consulting regarding further measures to relieve the currency situation in India.

Montague's Silver Report.

LONDON, July 28. Messrs. Montagu's silver report says: The market has shown an easier tendency. Recent arrangements of the Indian Government have made supplies more accessible in London, while the demand, apart from the Indian Government's requirements, is by no means heavy. The market however is so sensitive that the price has often fluctuated with little apparent cause. Thus, more reasonable supplies will tend to restore the normality of Indian silver. The holding has increased by 212 lakhs.

Peace Debate in Parliament.

Hollowness of the Reichstag Resolution Exposed.

Mr. Asquith Answers Pacifists.

LONDON, July 27. In the House of Commons today Mr. Ramsay MacDonald on behalf of a quartette of pacifist members moved a resolution asking the House to endorse the sentiments of the resolution adopted by the Reichstag on the 20th inst., and to restate its peace aims, also urging that the forthcoming Allied Conference on war aims should include democratic representatives besides diplomats.

Mr. Asquith traced the origin of the Reichstag resolution to which he said overmuch importance had been attached. Peace was the supreme interest of mankind, but an all-important condition was that it must not defeat the purpose for which the great nations were at war and not render wasteful the great sacrifices made. He welcomed the forthcoming Allied Conference initiated by Russia, where their aims would be restated. Because new facts having a practical bearing had recently emerged, namely, the cessation of Russian autocracy and the entry of the United States. The Allied forces comprised the overwhelming majority of the free people of the world and the policy of this great unprecedented aggregation of free peoples was self-determination. No peace was worth having, which restored the precarious "status quo ante" and left small nations at the mercy of dynastic intrigue and military coercion. The governing principle should be the interests and wishes of the people affected by the change in the re-arrangement of the map. He asked explicitly if Germany were prepared to adhere to that policy and principle. The Reichstag resolution did not disclose it. Such an avowal would bring peace within sight. In the meantime we were not helping its advent by giving the impression that we were flinching in our determination or doubtful of carrying out the burden we had taken up.

Labour Declares Against Inconclusive Peace.

Mr. Wardle, on behalf of the Labour Members, associated himself with Mr. Asquith's desire for a peace based on the achievement of the purposes for which we were at war. He declared that Mr. MacDonald's resolution was a great mistake. The British labour forces had never taken part in Imperialistic or Jingoistic aims, but this was a real war of self-defence. (Cheers.) The British labour forces were inflexibly resolved on victory. While Mr. MacDonald and his friends expressed their objects as pious hopes, the labour force realised that they were only obtainable by fighting. (Cheers.) The German people were not seeking to destroy their own shackles but to impose them on other people.

Mr. Bonar Law Confident of Allies' Success.

Mr. Bonar Law asked what was the good of basing anything on the resolution of a body not possessing the smallest power.

He pointed out that the Reichstag resolution demanded freedom of the seas, which meant that a nation with naval power must not use it while one with military power was not restricted. He asked whether Germany should still be permitted to retain Africa, the Pacific Islands. He was convinced, fully cognisant as he was of the position immediately before the outbreak of war, that we had no alternative but to enter the war.

He exposed the hollowness of the alleged present peace feeling in Germany which was based on the military outlook. There would be no future security if a patched-up peace came and the German military machine were not broken. Germany must be disarmed of her pre-war conviction that national greatness and development depended on readiness to plunge the world into war. He did not despair of the part Russia was going to play in the war even under present conditions. Mr. Bonar Law concluded by expressing confidence in the ability of the Allies to achieve their object.

The resolution was rejected by 148 votes to 19.

Lord Rhondda on Food Control.

Proposed Measures.

Imprisonment for Profiteers.

LONDON, July 27. In the House of Lords, Lord Rhondda made a statement on the subject of food control. He said there was a feeling of unrest in many quarters owing to the extravagant prices of a number of commodities, and the Board of Trade estimated that the average cost of food had more than doubled owing to the war. He earnestly appealed to the public to redouble their efforts in food economy until the Allies' ship-building programme resulted in replacing vessels as soon as they were sunk. His policy was to fix the profits at every stage, and this would take the form of fixing prices on the principle of allowing reasonable pre-war profit. Unnecessary middlemen would be eliminated and local authorities would be empowered to appoint local food controllers. With reference to profiteering, His Lordship said he would press for imprisonment in aggravated cases, but he proposed to eliminate profiteers by fixing prices. He anticipated that the maximum cattle prices would enable a reduction of at least sixpence per pound of meat retail before 31st December. Arrangements for the equitable distribution of combustibles would be introduced.

Unity of Action.

A Question of Army Control.

LONDON, July 27. In the House of Commons Mr. Bonar Law stated that it was not practicable for the War Office to take over the Indian and Egyptian armies, but unity of control of operations would be secured.

Gallant Soldiers Honoured.

D. S. O.

LONDON, July 27. The "Gazette" announces that the Distinguished Service Order has been conferred on Captain James Butler, Indian Army, who gallantly led his men against superior enemy forces, captured a machine-gun, and penetrated the enemy's second line where he was wounded.

The Order Leopold (Grand Officer).

Has been conferred on General Sir Edmond Allenby and Major-General Sir E. Geddes.

The Order Couronne (Commandeur).

On Brigadier Kenneth Wigram and Brevet Lieut.-Colonel Cyril Macmillan.

The Order Couronne (Officer).

On Major Sir Philip Sassoon.

Lieut.-Col. Carter.

A Congratulatory Resolution.

LONDON, July 26. The British Medical Association has passed a resolution heartily congratulating Lieut.-Colonel Carter on public-spiritedly and courageously persisting in bringing to the notice of the authorities the medical defects in Mesopotamia and inviting the Council to mark the Association's great services to the Army and the State.

Great Britain's Agricultural Prospects.

LONDON, July 27. Press Bureau says preliminary annual review on the agricultural returns show the following acreage in England and Wales for the harvest of 1917. Wheat 19,11,000 decrease of 1,000, barley 14,59,000, oats 22,30,000, and potatoes 5,04,000 increase of 1,27,000 1,45,000 and 76,000 respectively.

The result exceeds expectations and proves that the farmers' exceptional spring effort, in unusually adverse conditions, averts estimated decrease of 2,00,000 acres. The net result of food production campaign is additional 5,50,000 acres under corn and potatoes irrespective of still greater relative increase by small growers. Estimate quadrupled under small cultivation is probably below mark.

Responsibility of Procuring Recruits.

LONDON, July 26th.—The committee on Military Service Acts having suggested the transference to Local Government Board of the responsibility for medical examination of recruits, Lord Derby gave evidence in the course of which he proposed that all recruiting should be transferred from the war office. He suggested that the Civilian Departments should be responsible for obtaining men and the war office for training them.—(C. & M. Gazette.)

TELEGRAMS.

Red Cross and Mesopotamia.

An Offer Declined.

LONDON, July 26. A reply to a question by Sir William Collins, in the House of Commons states that Sir W. Garstin, on behalf of the Red Cross cabled to General Sir John Nixon on 17th July 1915, offering unlimited hospital supplies for Mesopotamia. General Nixon asked for two open hospital motor launches and these were sent very promptly by the shippers; other stores were offered thrice subsequently. General Nixon on 15th December replied that nothing was required, but he would not hesitate to ask.

INDIA IN PARLIAMENT.

A Question about the Capital.

Commissions for Indians Considered.

LONDON, July 27. In the House of Commons Sir John Kees asked "Does the Government of India propose to spend more money on the creation of an Indian capital at Delhi in view of the proved need for bringing the Government of India into contact with independent unofficial opinion?"

Mr. Pratt replied that it was not proposed to abandon the policy of the Indian capital at Delhi. He stated that having only recently taken up his duties, Mr. Montagu was unable to make a statement regarding his scheme of Indian reforms. He also stated that the Imperial Government and the Government of India were considering the question of granting commissions to Indians.

The Allies and Persia.

Russia's Attitude.

LONDON, July 26. Lord Robert Cecil stated that it had always been the policy of the Imperial Government, and would doubtless be the policy of the new Russian "regime" to protect fully the integrity and independence of Persia.

The New Jewish Regiment.

LONDON, July 27. The war office announces that arrangements are being completed for formation of a Jewish Regiment of infantry experienced British officers filling the higher appointments. The Jews serving in British regiments who have a knowledge of Yiddish or Russian languages are being transferred to the new unit. Regimental badge will be the representation of King David's shield.

British Armed Merchantmen.

LONDON, July 27. In the House of Commons Mr. Macnamara stated that over three thousand British merchantmen were now armed and many others were being armed every week.

Internment in Neutral Country of Combatant Prisoners.

LONDON, July 27. In the House of Commons Mr. Hope announced that Britain and Germany had ratified the agreement regarding the war prisoners providing for more lenient medical qualifications for repatriation and internment in a neutral country, repatriation of the worst cases from Switzerland internment in Holland of 7500 sick and wounded British and German combatant prisoners also 6500 officers and non-commissioned officers who have been imprisoned for eighteen months, all of whom would be eligible internment in a neutral country. Holland would also provide for two thousand civilian prisoners preferably invalids. Internment would be on a proportionate basis. Punishment for attempts to escape would be reduced to further days. Special confinement for simple and two months for aggravated attempts. All such punishment as at present is being inflicted on the combatant prisoners is to cease by August 1st. All reprisals against the individuals to be immediately cancelled and future reprisals to be subject of a month's notice and execution of all other sentences on prisoners to be postponed until peace.

Problems Effecting After-War Conditions

LONDON, July 27. The House of Commons by 92 votes to 30 passed the second reading of the bill establishing a ministry of reconstruction to co-ordinate activities of various committees and Departments to deal with the problems of reconstruction and to frame schemes for restoration of the normal conditions after war. The functions of the ministry will be mainly advisory.

Enemy's Temptations.

Abandonment of Serbia by Allies.

Lord Robert Cecil's Statement.

LONDON, July 26. In the House of Commons Lord Robert Cecil replied to certain allegations made by Mr. Dillon including the assertion that the document issued by Jagoslav Committee showed that the Serbians were being tempted by Austria to make peace. Mr. Dillon demanded to know whether we were going to desert the Serbians. He believed that the war would be ultimately settled in the Balkans and maintained that it would be lost if small nations on our side were destroyed by our enemies. Lord Cecil said he resented the suggestions that we were about to abandon Serbia. Such change was absolutely untrue. There was no intention whatever of receding from the pledges of full restoration and reparation for Serbia.

Allies' War Principles.

Our first principle was to stand by our allies and that was particularly applicable in the case of Serbia. Lord Cecil said that the second principle for which we were

TELEGRAMS.

fighting was stable settlement and sound and satisfactory peace on principle which would secure as far as possible settlement from change or future alteration. The third object for which we were fighting was destruction of the German militarism because it endangered the future peace. He believed that if there had been democracy in Germany there would have been no war. If real democratic government was established in Germany that would be strong guarantee that the German policy had definitely changed and future dangers would be proportionately decreased. Replying to the various allegations Lord Cecil strongly repudiated Mr. Dillon's allegations. Dealing with the Government's broad aims he said it was mere platitudes to state that Austria was not our chief enemy. Germany must be our chief enemy. With regard to our broad peace principle, our first principle was that we stood by our allies. It would be France's right to say what she desired with regard to Alsace-Lorraine and Great Britain would back her up. This equally applied to other allies especially Serbia. We were absolutely pledged to restoration and reparation.

British Cotton Market.

LONDON, July 26.
British cotton growing associations' annual report says that in consequence of the war, owing to depletion of the staff, curtailment of Government grant, and other difficulties it was absolutely impossible to undertake any kind of new development in 1916. This is the most regrettable for events in cotton markets of the world though the last few months have conclusively proved that if Great Britain is to maintain its cotton trade it is essential that the new cotton fields must be developed as rapidly as possible wherever possible but preferably in the empire. Report shows that the cotton grown in the new British fields in 1916 amounted to 78,700 bales largest on record.

France

The Balkans Conference.

LONDON, July 27.
PARIS.—The Allied Conference on the Balkans has concluded. Further conference will be held in London to arrange for the execution of decisions taken. The following resolution was also passed. The allied powers are more closely allied and united than ever in the defence of the rights of nations especially those in the Balkans and are determined only to lay down their arms when they have reached the goal, which in their eyes is more important than all others namely to render impossible in future any return of acts of criminal aggression such as those for which imperialism of the Central Powers has been responsible.

A German Submarine Grounded. Crew Taken Prisoners.

LONDON, July 27.
PARIS.—A German submarine grounded west of Calais. The crew landed and were made prisoners after setting fire to their vessel, petrol tanks of which had previously been opened.

Russia

Voluntary Retirement Continues.

LONDON, July 27.
A wireless Russian official communique says:—Eastward of Tarnopol we retired under pressure to the Gniezdyczno and Gniezna rivers. The superior enemy penetrated our positions on the Gniezna river north-eastward of Trembowla. Simultaneously the enemy penetrated our positions on the Sereth southward of Trembowla and, developing to the northeast, forced us to retire in the Trembowla region. Our counter-attacks were ineffective, owing to the low morale and reduced strength of the units. The enemy occupied Janov, Budjatov and Zveniaz on the west bank of the Sereth. The enemy's heavy guns opened an intense fire and the east bank and we have begun to retire on the east bank of the Sereth. Certain units continue voluntarily retirements and others are devotedly fulfilling their duty. Our retirement between the Sereth and the Dniester and between the Dniester and the Carpathians continues. We have evacuated Najniow and Thumacz. Rumanians and Russians are pressing the retiring enemy westward of the Suchitza river.

Military Governor of Petrograd Resigns.

LONDON, July 27.
PETROGRAD.—General Polocizod Military Governor of Petrograd, has resigned, and General Erdelli, Commander of the Eleventh Army, has been appointed his successor.

Gallant Stand by British Detachments.

LONDON, July 27.
The "Times" correspondent at Russian Headquarters, telegraphing on the 23rd, says that the British armoured cars and trench mortar sections behaved in the most gallant and self-sacrificing manner in covering the Russian retreat but the infantry deserted their allies, hence the British stand was unavailing. The Commander-in-Chief personally congratulated Captain (?) Locker-Lampson and presented twenty-six Crosses of St. George to his men. The British casualties were only one officer and four men wounded. By a marvel of coolness military stores were removed or destroyed, though there was scarcely any time available. The sections soon afterwards came into action again, co-operating with the cavalry in the defence of Tarnopol. General Korniloff was appointed Commander-in-Chief on this front when the mischief was already irreparable. He has begun his difficult task by withdrawing his armies and enforcing discipline and has written to Petrograd insisting on the abolition of the system of Military Committees, otherwise he will resign.

Carpathian Front Given Up.

LONDON, July 27.
A wireless German official communique says that the Russians have given up the Carpathian front as far as Kirlibaba.

Traitors Shelled by Russian Artillery. Desertions Lead to Great Losses of Guns.

LONDON, July 27.
A telegram to the "Morning Post" from Petrograd states that General Korniloff promptly acted on the resolutions of the Soldiers' Committee that execution was the only cure for military traitors, with the result that a whole division of the Eleventh Army on the Galician Front was blown to pieces by its own artillery. This army was lavishly equipped with aeroplanes, aviators, and British armoured cars. Its artillery was posted ideally, and yet the infantry shot their own guns in order to get horses as they retreated. As a result the artillery was captured and there is no hope of saving the artillery of the Seventh and Eighth Armies. It is doubtful whether the Eighth Army can escape. The bright spot in the disgraceful "debacle" is the gallantry of the British cars commanded by Captain (?) Locker-Lampson, which remained to fight the advancing Germans absolutely unsupported.

Russia's Fateful Hour.

Delegates Stirring Appeal to the People.

LONDON, July 27.
A wireless message states that the executive of the Russian Workmen's and Soldier's Delegates has issued a manifesto declaring that great misfortunes are descending on the country and the Revolution. Serious defeats of the army are opening the way for the enemy, increasing the general panic, and preparing the soil for the poisonous seeds of a counter-revolution. The absence of discipline and efforts at mutiny, anarchy, and open treachery are facilitating Hindenburg's offensive and the terrible break in our front. The Revolution and freedom are endangered and the strong bourgeoisie is already organising an attack in favour of the old regime. The Provisional Government is organising measures to strengthen the front and carry out pressing democratic and social reforms, and to crush relentlessly the counter-revolution. The executive appeals for submission to authority at this fateful hour to ensure that the results of the Revolution shall not perish.

Germans Report Successes.

Positions Regained and Towns Captured.

LONDON, July 27.
A wireless German communique says:—Our artillery partly closed up the breach which the Russians had caused in our line southward of Smorgon and compelled the Russians to retreat. We thereby regained almost the whole of our former position. We gained ground during stubborn engagements the heights westward of Tarnopol and captured Buczacz, Thumacz, Oltynia, and Delatyn. Owing to our pressure northward of the Dniester the Russian Carpathian front commenced to weaken southward of the Jartar pass. Russians are retreating in the direction of Czernowitz. Our attack drove the Russians off at the Babaludowa height.

Women's Military Congress.

LONDON, July 27.
PETROGRAD.—The Woman's Military Congress has been convened for August 5th. The Countess Ramin has resigned the Assistant Ministership. The Woman's Battalion of Death suffered casualties in the fighting at Smorgon and Krevo.

Russian Retirement Continues. Success in Rumanian Front.

LONDON, July 27.
A Russian wireless communique says the enemy have occupied Plotycz and Czysztow, northward of Tarnopol. We repulsed enemy attacks south-eastward of Tarnopol. We retired a short distance to the new positions south-eastward of Trembowla. We repulsed attacks northward of Czysztow. Our cavalry south-westward of Monastirjisko threw back the enemy infantry which was pressing us. We continue easterly retirement between the Dniester and Carpathians. The Rumanians have advanced towards the upper reaches of the Suchitza river, where they are consolidating. The advance detachments have moved forward upon the height westward of Soveia taking many prisoners. The Rumanians yesterday captured many prisoners six guns three mine throwers and much material.

Russian Gunners Vs. Infantry.

A Commander Dismissed.

LONDON, July 27.
PETROGRAD.—Accounts from Petrograd continue to speak of the staunchness of gunners and Cossacks. The latter fought like heroes in and out of their saddles and gunners actually begged the infantry on their knees to save the guns. The infantry did not heed them and did not even attempt to destroy guns. Shooting of traitors and marauders is now proceeding and the commander of the grenadier division has been dismissed for refusing to fire on the deserters. A member of Duma from the Dvinsk declares that several cases of signalling to Germans from Russian rear have occurred.

America

War's Third Anniversary.

Celebration in Canada.

LONDON, July 27.
OTTAWA.—The Government has requested the premiers of Provinces to arrange a suitable celebration of the third anniversary of the declaration of a righteous war and the re-dedication of the energies of the Canadian people to the vigorous prosecution of the war until an honourable peace is secured.

Returned Canadian Soldiers. Their Settlement Secured.

LONDON, July 27.
OTTAWA.—The House of Commons has passed the Bill to assist returned soldiers settling on the land. It grants 160 acres of land and the loan of 2,500 dollars, to be returned, to soldiers and sailors of the Canadian Expeditionary Forces or to British or Colonial naval and military men. It also applies to former residents of Canada who have served with the Allies.

Views of the Greek Church.

LAHORE, July 27.
LONDON, July 26th.—The Exchange correspondent at New York quoting advices from Washington states that the Greek Church is in favour of the overthrow of Prussianism and probably is endeavouring to bring to an end the internal disturbances in Russia.—(C. & M. Gazette.)

Arabia

Annual Pilgrimage to Mecca. Sanitary Preparations in Hedjaz.

ALLAHABAD, July 27.
The "Pioneer's" Cairo correspondent writes:—A ministerial order announces that Fathin Pasha, Emir-el-hagg last year, has been appointed to the same post this year, from which fact it may be understood that official arrangements are now being made for the annual pilgrimage to Mecca and the despatch of the traditional carpet to the holy places of Arabia. News from Hedjaz shows that King Hussain is taking the greatest precautions to ensure the good health of pilgrims and keep his country free from disease. Two new hospitals are being erected at Jeddah, one of them for contagious diseases, and all steamers calling at that port from Aden have to submit to rigorous sanitary regulations. Special orders have been issued for the killing of rats and mice. The Sheefan Government is offering a reward of one piastre for every rat killed, whilst it has applied to the Egyptian public health authorities for a large number of mouse traps.

Turkey

Discontent in Turkish Army. Deserters Attack Convoys.

LONDON, July 27.
Greek deserters from the Turkish Army, who have arrived at Salonika, state that the Turkish troops are ill-paid. Deserters are attacking convoys and fighting the German led forces sent against them.

Germany

Attack on News Bureau.

LONDON, July 27.
AMSTERDAM.—The "Vorwaerts" violently attacks Wolffbureau on the ground that it gives totally different versions of the statements in the Reichstag for foreigners and Germans respectively and accuses it of distorting the Reichstag peace resolution and also Mr. Lloyd George's speech at Glasgow. The paper says that in consequence Germany appears treacherous and it is urgent for M. Michaelis to take action in the matter.

Bread Riots in Bohemia.

LAHORE, July 27.
LONDON, July 26th.—An Italian semi-official announcement states:—According to Swiss reports sanguinary bread riots occurred at Sweintz in Bohemia on June 29th and that one man and seven women were sentenced to imprisonment for rioting.—(C. & M. Gazette.)

Rumania

Rumanians Capture 10 Villages.

LONDON, July 27.
Rumanian communique dated 26th, says we advanced twelve kilometres beyond the old front and occupied all our objectives. We took ten villages 450 prisoners many guns and much war material. The enemy is retiring in disorder.

Mesopotamia

The Mesopotamia Expedition. Nothing Special to Report.

SIMLA, July 27.
A Mesopotamia communique says:—Nothing special to report. Great heat continues throughout Mesopotamia.

British Front

Enemy Cannonading.

LONDON, July 27.
A British evening communique says there was enemy cannonading in the neighbourhood of Armentieres. We brought down one German aeroplane and drove one down. Two of ours are missing.

Successful Raids.

LONDON, July 27.
This afternoon's communique from General Haig says during the local fighting in the neighbourhood of Labasseville, southwest of Warbeton, we drove the enemy out of the village. The enemy counter-attacked this morning and we withdrew from the village. We made successful raids by night in the neighbourhood of Monchy, southwest of Labasseville and northeast of Ypres. The German raid yesterday morning southeast of Gouleancourt led to sharp fighting during which the enemy suffered considerable loss.

TELEGRAMS.

French Front

French Positions Remain Intact.

LONDON, July 27. Last night's French communique said: Fighting accompanied by an intense bombardment on the Hurtebise Plateau, south of Alsace continued throughout the day, but the enemy did not make the slightest progress. We recovered ground at several points which we had lost during the night. Unsuccessful enemy attacks in Champagne were followed by a violent bombardment which extended from Mont Blond on the left to the neighbourhood of Casque on the right. Our artillery vigorously replied and prevented the infantry from advancing. Artillery was very active on both banks of the Meuse.

A Series of Costly Failures.

LONDON, July 27. The French feat in beating of the German attempts to recapture important positions between Rheims and Soissons is more highly appreciated as it becomes clear that the German object is to bleed the French white. The German offensive strength in the West has been concentrated on this effort for the past three months and the only result of a series of sanguinary battles has been a slight pushing back of French outposts here and there at an immense cost.

Reuter's correspondent at French Headquarters, wiring yesterday evening, emphasises that the Germans are in dead earnest. The great attack on the Craonne Plateau from July 19th to 24th was carried out by two picked divisions of Guards and Brandenburgers stiffened by a storming line of Stosstruppen. A temporary success was purchased at reckless sacrifices, and it was wiped out by the magnificent counter-attack by a single Touraine division that had borne the brunt of a week's fighting.

German Defeat Near Hurtebise.

LONDON, July 27. French afternoon communique says the Germans employed a full division supported by a fresh division in the attack on 25th from the region east of Hurtebise to south of Labovelle. The smallness of the results emphasises the severity of the defeat. After intense bombardment the Germans made five successive attacks in the mountainous region south-west of Moronvillers but they failed under our fire.

Lively Cannonading.

LONDON, July 27. A French evening communique says there was lively cannonading at Alsace, Hurtebise in Champagne, Montauban and on both banks of the Meuse.

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Simla

Indian Stamp Act.

Relief for Medical Practitioners.

SIMLA, July 27. In exercise of powers conferred by Section 9 Clause (A) of the Indian Stamp Act 1899 (11) of 1899 the Governor-General-in-Council is pleased to remit the duty chargeable under the said Act in respect of agreements executed by private medical practitioners on acceptance of service under the Secretary of State for India-in-Council as surgeons to His Majesty's forces with the temporary rank of Lieutenant in the Indian Medical Service.

Lady Hardinge Med. Coll. for Women at Delhi.

Subscriptions in Aid.

SIMLA, July 27. A Press communique says:—The governing body of the Lady Hardinge Medical College for Women, Delhi, has received through the Hon'ble Chief Commissioner, North West Frontier Province, a further contribution of Rs. 22,421-11-3 in aid of the institution's Building and Equipment Fund. This brings up the contributions from that province to considerably over Rs. 50,000 and the President and the members of the governing body wish to take this opportunity of expressing their gratitude to the Hon'ble Chief Commissioner and the people of the province for their generous assistance.

Plague Statistics.

SIMLA, July 27. There were 2,050 deaths against 2,991 seizures from plague in India during the week ended the 21st July, 1917. The following are the provincial figures:—Bombay 996; Madras 90; Bengal 1; Bihar 74; the United Provinces 95; the Punjab 11; Burma 118; Central Provinces 189; Mysore State 165; Hyderabad State 208; Central India 95; Rajputana 163; and Kashmir 2.

Lunatics From French Territories.

Their Reception in British India.

SIMLA, July 27. Whereas an arrangement has been made with the Government of territories in India of the French Republic with respect to the reception of lunatics from the said territories in asylums in British India, now therefore, in pursuance of sub-section (1) of section 11a of the

Indian Lunacy Act 1912 (IV of 1912) as subsequently amended, the Governor-General-in-Council is pleased to direct that reception orders under the said Act may be made in the Presidency of Madras in the case of lunatics residing in the said territories.

Calcutta

The Madras Internments.

Calcutta Meeting of Protest.

PROHIBITED BY GOVT OF BENGAL.

CALCUTTA, July 27.

Regarding the proposed Calcutta Town Hall meeting to protest against the Madras internments under the presidency of Sir Rash Behari Ghose, Mr. J. G. Cumming, Additional Secretary to the Bengal Government, and Mr. Clarke, Commissioner of the Calcutta Police, met some of the requisitionists at Writers Buildings this afternoon and communicated to them the following instructions of the Government. "I have been instructed by the Government of Bengal to communicate to you its decision in this matter and to say that they are not prepared to allow a Town Hall meeting to be held for the sole purpose of criticising the action taken under law by the authorities of another Government, and hence the Government of Bengal cannot permit a meeting to be held, the sole purpose of which, as stated in the requisition, is the discussion of the Madras Government's action in the internment of Mrs. Beasant and Messrs. Arundale and Wadia; also that if necessary the Government would not hesitate to use its power under the law in such manner as they may think fit.

In communicating these instructions I am also to say that the Government have no objection to a meeting held to promote constitutional changes so long as the speakers preserve sobriety of language."

The following gentlemen were present at the interview:—Mr. B. Chakravarti, Mr. J. Chaudhuri, Mr. C. R. Das, Dr. P. N. Banerjee, the Hon'ble Mr. A. Rasul, Mr. J. N. Roy, Mr. A. N. Chaudhuri and Mr. Panchcoore Banerjee.

Bengal

Protest from Darbhunga.

DARBHUNGA, July 27.

Darbhunga public, in a meeting held on the 27th inst., resolved unanimously to entering their protest against Mrs. Annie Besant, and Messrs. Arundale and Wadia's internments.

Indian Defence Force.

Calcutta University Corps

CALCUTTA, July 27.

The Fellows Committee of the Calcutta University, in connection with the raising of a University Corps, began their work this afternoon with a meeting of students of the Scottish Church College under the Presidency of Dr. Urquhart, 27 students enrolled. 103 enrolments were made during the last few days.

Bombay

A Flying School in Karachi.

Proposal Regarding its Site.

KARACHI, July 27.

The Managing Committee of the Karachi Municipality have been considering a scheme for the establishment at Karachi of an Aerodrome, a Flying School and workshops and an aeroplane terminal station for Western India, and have recommended to the Municipality the allotment of a provisional site to Messrs. Forbes, Forbes Campbell and Company. The "Daily Gazette" understands that the scheme, which is of course subject to Government approval, was mooted in January last by Messrs. Forbes, Forbes, Campbell and Company whose plans and proposals are now under consideration. The site proposed is in proximity of the Karachi Racecourse, east of the present Military Rest Camp, and runs approximately parallel to the North western Railway main lines.

Bombay Local Bodies' Conference.

POONA, July 27.

The Conference of local bodies in the Presidency, under the auspices of the Poona City Municipality and District Local Board of Poona began this evening in Kirtoskar's Theatre to discuss such subjects as the constitution and powers of local bodies, the improvement of resources of local bodies, free and compulsory Primary education, formation of separate Local Self-Government, introduction of village Panchayats and training schools for employees serving under Municipalities. In addition to subjects above enumerated it is probable that should time permit papers on different aspects of local self-government will be read. The Hon'ble Dewan Bahadur, K. R. Godbole, chairman of reception committee opened this evening the proceedings welcoming the delegates to the conference. The larger questions of Home Rule and Self-Government for India within the Empire, he said, did not concern them. There were 26 District local Boards and 216 Taluk local boards in Bombay Presidency with a membership of 3690 of whom 1644 were elected by people. Similarly they had 157 Municipalities and 25 notified areas with 2166 members of 963 were elected. These figures did not include Bombay Municipality which is a specially constituted body, but they helped to give an idea of the importance and magnitude of the work done by these small bodies. They have to provide for Primary education, sanitary requirements, drainage, means of communication and medical relief and generally speaking they are responsible for the well being of populations within their areas. The Hon'ble Mr. V. J. Patel who was elected President of the conference then delivered his presidential address. He traced the history of local self-Government from the early times of India, next its inauguration in its present form by British Government and lastly the impetus given to it by Lord Ripon's resolution in 1882. The reforms needed now were that as a general rule local bodies should be wholly elected. They should have elected non-official presidents. The Government should have a fixed share of expenditure of local bodies and that three fourths of the cost of Primary education should be borne by the Government. He

also thought that the power of control now exercised by the District Officers should be entrusted to a Local Government Board consisting of the member in charge of Local Government portfolio as chairman the members of the Legislative Council elected by local bodies as its members. At the conclusion of the President's remarks, a subjects committee was formed and the conference adjourned till to-morrow, when resolutions will be considered. His Excellency Lord Willingdon and members of the Bombay Legislative Council, notwithstanding their four days' labours in the council turned up at the conference and remained to witness the opening of the proceedings.

A Prohibited Meeting.

BOMBAY, July 26.

Regarding the prohibition of the Calcutta Townhall meeting the "Bombay Chronicle" writes:—It ought finally to remove any doubt that may still linger in any quarter that the country is up against nothing less than organised and desperate negation of constitutionalism on the part of the 'Men on the spot'. We confess it is difficult for us to perceive in such denial anything but a tyrannical misuse of authority. The spirit of the procedure adopted is patently un-British. Leaders of the country have to make up their minds last such rudiments of constitutional liberty as they have won in fifty years of the struggle is irrevocably lost".

Punjab

The Late Sir Partal Chandra Chatterjee.

LAHORE, July 27.

A representative public meeting of the citizens of Lahore was held this evening at Harike to mourn the death of Sir Partalchandra Chatterji. The Hon'ble Mr. Justice Shah Din, officiating Chief Justice of the Punjab Chief Court presided. The President in his speech referred to his long acquaintance with the deceased since 1890 and narrating his manifold activities. So intimately was he associated with the Province that he was looked upon as the Punjabi with love and respect by all. Great as were his intellectual abilities he stood greater for his character and the speaker asked the younger generation to study his life and character as an object lesson. A resolution making the sense of the peoples' loss at his sad death and placing on record his invaluable services and expressing condolence to the bereaved family was carried, the whole audience standing. The speakers included the Hon'ble Mr. Mohamed Shafiq, Hon'ble Ramsaran Dass, Hon'ble Pandit Shiv Narayan, Maulvi Fazalidin, Messrs. Muchurum Ali, Chistie and others. The Hon'ble Khishi Sohanlal read a telegram from the Hon'ble Mr. Justice Shadial now on his way to Kashmir, regretting his absence from the station and paying his humble tribute of respect to the memory of the man who has passed away.

Burma

Terminal Tax Committee Meeting.

RANGOON, July 27.

The first meeting of the Terminal Tax Committee appointed by the Government with Lieutenant-Colonel O. J. Obbard, I. A., Commissioner of Pegu in the chair was held to-day. The letter from the Burma Government was recorded forwarding to Port Commissioners regarding the imposition of the tax. It was decided after some discussion that the President, Rangoon Municipality, should circulate a printed statement showing in detail the monthly assessed rental value on and taxes derived from all properties from Rangoon from 1909 to 1916. The meeting was adjourned to August when points would be reported upon as to whether the terminal tax on the commodities brought into Rangoon was a suitable method for raising Municipal revenue, what commodities should be selected for taxation, what methods for calculating and collecting taxes should be adopted and what revenue might be anticipated from the taxes recommended.

(Delayed in transmission)

RANGOON, July 26.

At an extraordinary general meeting of the shareholders of the Bank of Rangoon, this afternoon, a resolution was unanimously passed confirming the provisional arrangement by the Directors for the absorption of this bank by the Alliance Bank, Simla, Ltd., and authorising to carry into effect the arrangement as from the 1st December next.

BRIEF TELEGRAM.

The following gentlemen have been elected members of the Central Provinces Legislative Council for the next session:—Mr. M. R. Dixit Barrister-at-law Nagpur; Rao Sahab C. M. Thacker, Raipur, Rao Bahadur Narayanrao Katkar, Pleader Palaghat; Mr. Manchar Gowlalkar, Pleader, Jubbulpore; Mr. Pyarelal Misra, Barrister-at-law, Chandwara, Mr. Govindlal Parohit, Jubbulpore, Mr. Beehar Raghuraj Singh, Jubbulpore, Mr. S. B. Tambe, pleader, Amraoti; Rao Sahib R. V. Mahajani, Pleader Akola and Mr. Y. G. Dhapande, pleader Amraoti.

Stop Press Telegrams.

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేఖకులకు సూచన.

భోగ్యమైనామూలము అమలాపురము, ఆంధ్రనాటక పరిషత్తు బందరు, పేరు లేదు. కాగితమునకు రెండు వైపులను వ్రాయబడినది. మనవును గూర్చిన చిన్న, బాపంపూడి వార్తలు ప్రకటింపబడనందులకు చింతిలుచున్నాము.

I

మీ కలకత్తా జూబులో ఒక సవరణ

అయ్యో, ఈ నెల 18వ తేదీ పత్రికలో మీ స్వకీయ విలేఖరి వ్రాసిన జూబులో కొన్ని సరికాని సంగతులున్నవి. అందులో కడచిన సంవత్సరమున నిచ్చిన పరీక్షలకు వెళ్లిన ఆంధ్రవిద్యార్థుల పరీక్షా ఫలితములు సంక్షిప్తముగా లేవని ఎంతయో అభిమానముతో వ్రాసియుండిరి. కడచిన సంవత్సరపు ఏది? 1916 సం॥ మన జరిగిన పరీక్షలనియో, లేక మున్నూ మార్చి ఏప్రిలులో మానసుల జరిగినవనియో? వారు పేర్కొనిన ఫలిత వివరములు సరిగా లేక పోవుటచే ఈ సవరణ కావలసివచ్చెను. ఈ సంవత్సరము పరీక్షకు వెళ్లినది వారు వ్రాసినట్లుగా ఇంటరుమీడియట్ విద్యార్థులు ముగ్గురు ఆంధ్రులు కాదు. నల్లరు. పీరిలో (విద్యార్థిని) నిద్దరు మొదటి తరగతిలో జయముగాంచిరి. అపజయ మొందిన యిద్దరిలోను ఒకరికి పరీక్ష సమయమున ఆరోగ్యము అనకూలముగ లేదు. ఇక ఆనర్సు విద్యార్థులను, వారు వ్రాసినది ఒక విద్యార్థి యనియే. అట్లు గాక, ఒక బి. ఏ. ఆనర్సు విద్యార్థి మరొకరు బి. యస్. సి. విద్యార్థియు. పీరిద్దరు జయము గాంచిరి. బి.ఏ. ఆనర్సు విద్యార్థి, ఆనర్సు సంపాదించెను. బి.యస్.సి. విద్యార్థి, ఆనర్సుపోయి పాస్ గునకు మాత్రము వచ్చెను. పాపము ఈయన పరీక్షలలో ఎంత జబ్బుపడినది విలేఖరికి తెలిసి నట్లయిన, ఇంత ఆకాశం గదని అనకొనక పోయెడు వాడే. ఇప్పుడు ఫలిత మొత్తము లెంత. ఇంటర్ మీడియట్ లో చూటికి 50. బి.ఏ.బి.యస్.సి. లో సంపూర్ణ జయము. వీనిని బట్టిచూడ వారు వ్రాసినట్లంత ఆకాశం గదని యున్న వనుకొనిన సంపూర్ణ జయము వద్దని కాదు. వృధాగా ఆంధ్రులను నిరుత్సాహము, నిరాశ బుట్టించ నాకిష్టములేదు. ఆలేతో బ్రతుకవలసిన రోజు లిది. స్వకీయ సందేహమునకు పోటీవ్వ కూడని కాలమిది.

ఒక బి. ఏ. విద్యార్థి

II

అనకాపల్లి మునిసిపాలిటీ.

అయ్యో, ఈ పట్టణములోని మునిసిపల్ హైస్కూలు బిల్డింగు యొక్క వై అంతస్తుకట్టించుటకు పెట్టు సహాయ 11800 ల చిల్లరకు ఎస్టిమేటు అయినట్లున్నది. ఇదివరలో పెట్టినవిత్తమై ప్రత్యేకము రు 2000 లు ఎస్టిమేటు వద్దే రాలు లేకుండా కంట్రాక్టరు దరఖాస్తువైన శాంక్షను అయినట్లును, ఈ పని చేయించుటకు ఆర్డరు జారీచేయించినట్లును, వై నెద్దమొత్తమునకును లెండర్లు పంపవలసినదిగా నోటీసు జారీ చేయించినట్లును తెలియుచున్నది. శాంక్షను కాబోవు పెద్ద మొత్తములో చేరియుండ యుండగా చేరుగ రు 2000 లు పెట్టనిమిత్తం ఎస్టిమేటుగాని లెండర్లుగాని లేకుండా యెందుకు శాంక్షనుచేసిరో తెలియకున్నది. కంట్రాక్టరు ఇచ్చుటలోగూడ చాల నింతగలదు. ఎవరు తక్కువ రేట్లకు పనిచేయుటకు దరఖాస్తు పెట్టుకుందురో వారికి కంట్రాక్టులు ఇచ్చువాడుక కలదు. ఇదివరకు ఈ స్కూలు బిల్డింగు పని చేయించిన బస్తల జగన్నాథం నాయుడు గారు చేయించిన పనులు వెంట వెంటనే చెడిపోవుచున్నవి. ఎందువలననో ఆకంట్రాక్టరునకే శాంక్షను కాబోవుమేడ కంట్రాక్టుకూడ యిచ్చెదమని కొందరు కాన్సిలర్లు దస్సుతుచేసి వాస్తవము చేయుచున్నారు. ప్రజలసామ్య వ్యక్తముగ వ్యసన మగు నేమాయనియు వైన వ్రాసిన కంట్రాక్టరునకే కంట్రాక్టు యిచ్చిన యడల జాగ్రత్తగా పని జరుగజేయో యనియు ఫలిత కలుగుచున్నది. ఈకంట్రాక్టరు కట్టించిన మునిసిపల్ లేబరరీ స్కూలు బిల్డింగు మామసంరక్షణలలో ఒరిగిపోయి ప్రమాదకర మగుటచే తిరుగ చాలగ్రవ్యము ఖర్చుపెట్టి కట్టించుట విద్యా శాఖాధికారులకును మునిసిపలువారికిని బాగుగ తెలిసిన విషయమే. రోడ్లు పనిచేయించుటలో లోపము లుండినందున తొంతసామ్య తగ్గించిరిని బట్టికే తేవలసియున్నది.

కావున యుక్తప్రకారము కాన్సిలర్లు కాబోవు మీటింగులలో బాగుగ ఆలోచించి జాగ్రత్తగా పనిచేయించగల వారికే కంట్రాక్టు నిప్పించి ప్రజలకు నష్టము లేకుండునని పని జాగ్రత్తగా జరుగునట్లును యోచింతురు గాక.

ఒక కలెక్టు పేయరు.

III

కృష్ణాజిల్లా విభజన.

i

అయ్యో, కృష్ణాజిల్లా నుండి గుంటూరు జిల్లా చేర్చించి నష్టము గోదావరి జిల్లా నుండి కొన్ని తాలూకాలను కృష్ణాజిల్లాలో, జేర్చిరి. ప్రస్తుతము కృష్ణాజిల్లా సంకీర్ణము మొత్తము పాలించుట కష్టముగా ఉన్నదనియు, మరికొన్ని తాలూకాలను వలసను పూర్వము గోదావరి జిల్లానుంచి కృష్ణాజిల్లాలో జేర్చిన తాలూకాలను, పోలవరము డివిజనుకు జేర్చి నూతనముగా పేలూరు జిల్లానుగా నాయుతో నొకజిల్లా చేర్చుచుటయేగాక విభజింపబడు జిల్లాలలో నూతనమార్పులకు జేతురని తెలియవచ్చుచున్నది. నూతనజిల్లావిడిపోగా కృష్ణాజిల్లాలో తాలూకాలను నొక స్వతంత్ర డివిజను గలవు. దెవవాడే నూతనము తాలూకాలలోని కొద్దిభాగము మాత్రమే డెల్టా ప్రదేశములో జేరియున్నది. నూతనము తాలూకాలో జేరిన డెల్టా గ్రామములు వ్యవసాయ విషయమై తాలూకాకు వెళ్లుట బహుకష్టము గానుండును. ఇంతకంటేను దెవవాడేను వెళ్లుట బహుకష్టము. నూతనము తాలూకాకు ముఖ్యపట్టణమైన గన్నవరమునకు రైలుమార్గము సమీపమున నున్నదియే గాని మరియే యితర సౌకర్యములేవు. అదియొక కుగ్రామము. మంచినీళ్ళునసలి లేదు. ఈతాలూకాలో జేరిన ఉయ్యూరు ఫిర్యాదు దెవవాడే తాలూకాలో జేరిన కంకిపాడు ఫిర్యాదు గుడివాడ తాలూకాలో జేరిన పాచిగూడ ఫిర్యాదు జేర్చి నూతనముగా నొక తాలూకాగాగాని డివిజనుగాగానిచేసి ఉయ్యూరు ముఖ్య పట్టణముజేయుటమంచిది. ఈమాటు ఫిర్యాదులో జేరిన గ్రామములు ఉయ్యూరునకు సమీపముగనుటయేగాక వైతాలూకాల ముఖ్యపట్టణములకు మార్గములై యున్నవి. ఈ గ్రామము లన్నియు డెల్టాలో జేరినవి. ఉయ్యూరు సుమారుదువేల జనసంఖ్యగల పెద్దగ్రామము. పోస్టాఫీసు, తంతె, సబ్ రిజిస్ట్రారు ఆఫీసు, పోలీసు స్టేషను, ఆసుపత్రి, యూనియన్ మొదలగు ఆఫీసులుగలవు మంచినీటివసతిగలదు. ఉయ్యూరును తాలూకాను చేసినప్పుడు కృష్ణాజిల్లానంతయు నాన్సాడివిజనులో ఆఫీసుల క్రిందనుంచవచ్చును. దెవవాడే, నందిగామ నూతన తాలూకాయగు ఉయ్యూరును, దెవవాడే డివిజనులో ఆఫీసు క్రిందను తిరువూరు, గన్నవరములను, గన్నవరం క్రిందను, గుడివాడ, కయికలూరు, గుడివాడ క్రిందను, దివి, బందరు, బందరు డివిజనులో ఆఫీసు క్రిందను, నుంచవచ్చును. ఇట్లు చేయుట పాలకులకును, ప్రజలకును సౌఖ్యముగానుండును.

ఒక రైతు వ్యయ్యూరు.

ii

అయ్యో, కృష్ణాజిల్లా రెండుభాగములుగ విభజింప వలెనని కొన్ని సంవత్సరముల నుండి వీక్ష ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ప్రస్తుత మవి సభలో కృతము కానున్నదని, ఈయధ్య వెలువడిన పత్రికలను బట్టియు, ఉద్యోగిగ్గులుజేయు సలహాలను బట్టియు విశదమగుచున్నది. ప్రస్తుత సరిహద్దులలో నున్న కృష్ణాజిల్లాకు, గోదావరి జిల్లాకు జేరిన పోలవరం డివిజను గలవి, వానిని రెండుభాగములుగా విభజించి, అట్టి విభజన వలననేర్పడిన నూతనమండలమునకు ఏలూరుజిల్లా యనునారు మిథురని తోచుచున్నది. ఈరెండు జిల్లాలను తమ్మిలేరు, అక్కిలేరు అనవుడు, కొత్తేరు నరస్సుయొక్క పడమర, దక్షిణ సరిహద్దులను విభజించును. ఇక తాలూకా లేవననన- 1. కామవరపుకోట తాలూకాగా జేసి, వానికి తడికలపూడి, ముండుూరు అనుగ్రామములకు ప్రభుత్వము నున్నట్టియు. ప్రస్తుతము ఏలూరు తాలూకాలో జేరిన ప్రదేశమును, ఎన్నగూడెం తాలూకాలోని యెడవోలు జమీందారీకి పడ నుట నున్న ప్రదేశమును జేర్తురు. 2. కామవరపుకోట తాలూకాలో జేర్చు గా మిగిలిన ఏలూరు తాలూకాను, కైకలూరు, భీమవరం, తణుకు తాలూకాలలో కొంత భాగమును ఎన్నగూడెం తాలూకాలో కొంతభాగమును గలసి ఏలూరు తాలూకా యగును. 3. కామవరపుకోట, ఏలూరు తాలూకాలకు జేర్చు గా మిగిలిన యెన్నగూడెం తాలూకాకు తణుకు తాలూకాయొక్క పశ్చిమభాగమునుగలిపి ఎన్నగూడెం తాలూకాయని పిలుతురు.

4. ఏలూరు, ఎన్నగూడెం తాలూకాలకు బోగా మిగిలిన తణుకు తాలూకాకు నర్సాపురం తాలూకాలోని కొంత ప్రదేశమును జేర్తురు. 5. ఏలూరు తాలూకాకు జేర్చు గా మిగిలిన భీమవరం తాలూకాలోని కొంత ప్రదేశమునకు నర్సాపురం తాలూకాను గలిపెదరు. 6. ప్రస్తుత మున్న పోలవరం డివిజనునకు ఏడవోలు జమీందారీ గలిపెదరు. 7. భీమవరం తాలూకా ఈజిల్లానుండి తయ్య 4 డివిజనులుగ క్రింది ప్రకారము విభజింప బడునట్లు తోచుచున్నది. 1. పోలవరం డివిజను. ప్రస్తుతము పోలవరం డివిజనులో తహసీలులూరు వారి అధికారములో నున్న ప్రదేశమును, నూతనముగ నేర్పడిన కామవరపుకోట తాలూకాయను గలసి పోలవరం డివిజను అని పిలువబడును. వానికి ముఖ్యపట్టణము పోలవరం 2. ఏలూరు - ఏలూరు తాలూకా, దీనికి ముఖ్యపట్టణం ఏలూరు. 3. నిడదవోలు. ఎన్నగూడెం, తణుకు తాలూకాలు గలసి నిడదవోలు డివిజను అనబడును. వానికి ముఖ్యపట్టణము నిడదవోలు. నర్సాపురం డివిజను 4 నర్సాపురం, భీమవరం తాలూకాలు గలసి నర్సాపురం డివిజను అగుచున్నవి.

ఇక కృష్ణాజిల్లా యేదియనిన, ఏలూరు తాలూకాలోని కొంతభాగమును, నూతనము గన్నవరం తాలూకాయును, గుడివాడ, కైకలూరు తాలూకాలలోని కొన్ని గ్రామములును, దెవవాడే తాలూకాయును, బందరు, గుడివాడ, దెవవాడే తిరువూరు డివిజనుల గలసి కృష్ణాజిల్లా యగును.

ఈ నూతన మండలమునకు ఏలూరా? లేక నిడదవోలు ముఖ్యపట్టణము అను విషయము ఎవ్వరైన చర్చనీయాంశము. నిడదవోలు మండలమునకు మధ్యస్థానము. అయోమ్యములకు మధ్యస్థానము. పడవల కాలువలకు మధ్యస్థానము, వాణిజ్యమునకు కేంద్రస్థానము. అది కుగ్రామము తగు భవనములు కట్టేటల పెట్టుటకు లేవు. ఉద్యోగిగ్గులు నివసించుటకు పాకలైన దొరకవు. న్యాయవాదులు కొబ్బరి చెట్లకు బల్లులు గట్టవలసినవవు. కాని ప్రభుకోటిని కెట్టిపేట నాకర్షించు నేమాయని ఫిత్తిలవలసియున్నది. నిడదవోలు ఇంత వరకును యూనియన్! ఒక ఉన్నత పాఠశాలయైనను అచ్చట లేదు. నీటివసతి ఆరోగ్యస్థితి బాగుండును.

ఏలూరన్ననో నీటివసతి ఆరోగ్యస్థితి దర్బ తడికర విషయములలో అన్వయేనదని దోచుచున్నది. ఇచ్చటకు కుశాయిలు వచ్చినను గొంతులు దడుపుటకు నీరుదొరకును గాని, జవల ఆరోగ్యము బాగుపడదు. ఈ కుశాయిలవలన ఎవ్వరవన్ను విధింపబడుటయే గాక జవల ఆరోగ్యము చెడునని ఇచ్చట వైద్యులు సంతోషమును, భీతిని పొందుచున్నారు. కృష్ణాజిల్లాను గూడ నీ ఫిత్తియే యావహించి యున్నది. విసిరివేసినట్లు బందరు మూలగానున్నది. పాశ్చాత్య దొరలకు యోగ్యమైన ఫలహార కస్తుకాల (8) ఫెహుమెంటు యున్న గాని, ప్రత్యేకమైన కట్టుగాని మచిలీబందరు నందు లేనట్లు తోచుచున్నది. నానావిక్కులనుండి పోవు దొరలతో రాజకీయ వ్యవహారములను ముచ్చటించుటకు దెవవాడే ప్రత్యయ. మరొక విషయముగూడ గలదు. అది రాజకీయ వ్యవహారము.

ఇట్లు ఒకజిల్లాను రెండుభాగములుగా విభజింప దొరతనమువారు ముక్కుత్రులై యున్నట్లు వినుచున్నారము. రాజ్య భారమునిగదా ఇట్లు విభజించుట తటస్థించినది. ఇది మొదటి పర్యాయము గాదు. కొన్ని సంవత్సరములకు పూర్వము గోదావరిజిల్లా ఒక కలెక్టరు అధికారమునకు భారమైనదని దోచినప్పుడు కొన్ని తాలూకాలు కృష్ణాజిల్లాకు జేర్చలేదా? నూతనముగ గుంటూరుజిల్లా గల్పింపలేదా? ఈ విభజనలు, ఈ మార్పులు దొరతనమువారు తయంతట తాముజేసిరి. అట్లుచేయుటకు రాజ్యభార మొకచేకాదని నాయభిప్రాయము. ఆయుదేశము బ్రజలలో అవిధ్యతము గా లేదు. ఇది అట్టి మార్పులకు ముఖ్య కారణము. ఏలూరున, వంగదేశమును రెండు భాగములుగ జేర్చినప్పుడు ప్రజలలో మోలిడినా మానిరో! వీరూరును ప్రత్యేక రాష్ట్రముగ చేయని గోరెప్పను ప్రజలంత విశ్వప్రయత్నములు జేసిరి! చెన్నరాష్ట్రము రెండుగ విభజింపవని ప్రార్థించిన ఈకొనినా? లేదు. అట్లు పాలితు లభిప్రాయప్రకారము పాలకులు జేసినవే వారి యాభ్యుదయమునకు లోపము వాటిల్లును. వారి రాజకీయ ధురీణత్యమునకు కళంకము ఆపాదించును. సిరిలుసర్వీసు గుణములకు విశ్వాస తారము పోయి మృణ్మయమగు స్థూలకీరము వచ్చును. కావున, ఆంధ్రులారా! ఈచిన్నములబట్టి చెన్నరాష్ట్రము విభజింపకతప్పదు. ఇదివరలో ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు 11 జిల్లా లేగవు. ఇప్పుడు 12 జిల్లాలగును. ఇట్టి ప్రభుకోటి గా జ్యభారమును గ్రహింపగలుగుదురు.

పెండ్యాల నరసింహారావు

iii

అయ్యా,

వైశ్ణవ కథలో 20 జూలై యాంధ్ర ప్రతికయందు శ్రీ రాజా నుండి ప్రగటించిన పంతులువారి యనుచరులును, హైదరాబాదులో దేవుడు పండితులు నగు దామరాజు శోభనాచలముగారు వ్రాసిన వ్యాసమును జదివిన ఆ వ్యాసమును జదివిన వారిలకు శ్రీ పంతులుగారు వ్రాసిన విషయములన్నియును హేతువాదమునకు మించి, కేవల మీర్జాపరత్వముతోడ నభిమానపురస్కారముగా వ్రాయబడినవని గ్రహించి పోయి, వాదమున కాధారము దొరకక హేతువులు దొరకక కోపముతో విషయములలోని పదముల (కమాను) బట్టికొని విచక్షింతులగు గాఢము మనసుభవమేకాక పేరుగాను.

పంతులుజూద స్వయముగా వచ్చి పరిశీలించి యుండిన యెడల మీరు వ్రాసినవిషయముల కింత పరిహాసపాత్రలు గాక యుండును. శ్రీ పంతులువానినట్లు “ఏకేనాపుష్పపాయేన ప్రసిద్ధో పురుషోధనే” ను న్యాయము ననుసరించియైన బ్రఖ్యాతి బడయ నెంచుటలో గొల్పోకలకు మర్యాదభావమును నూచించుచున్నది. కాని కేవల మభిమానమును యరస్కరించుకొని తమకుం దెలియని విషయములను గూర్చి చాట భారతము వ్రాయట కేకావ్యము పీరిని బలవంత పెట్టెనో యూహించుట బలవంతే. తమ చట్టి విషయములనుగూర్చి వ్రాయడలచు కొననప్పడు తమకుం దెలియవచ్చు ననుభవజ్ఞులగు నితరుల నడిగియైన దెలిసికొనిన నెంతయో బాగుగానుండి యుండును.

(1) నిదదవోలులోని వర్తకము చాగల్లులై యేమన మీదుగా జరుగువర్తకములనే జరుగుచున్నదా? పేరీ కంపెనీ మున్నగు గొప్పవర్తక సంస్థముల మూలమున నిక్కడ స్థలస్వత్వము పొదుగున నెంతవర్తకము జరుగుచున్నదియు శ్రీ పంతులువా రెఱుగుదురా? (2) తణుకు, సర్పాపురము, యర్నగూడెము, భీమవరము తాలూకాలోని యనేకపేల గ్రామములయందు నికరించు ప్రజలు ఏలూరే ముఖ్యస్థానము (పంతులుగా రనినట్లు) గా కోరుచుండిరా? ఈతాలూకాలయందలి గ్రామములకును, ఏలూరున కెంతదూరము? ఈతాలూకాల గ్రామము నిదదవోలున కెంతదూరము? ఆతాలూకాల ప్రజలు ఏలూరు పోవలెన్న నెట్లు పోవలెను? ఎంతసామ్య కర్ప నెట్లుకలెను. నిదదవోలు రావలెన్న నెట్లు రావలెను? ఎంతసామ్య వ్యయము చేయవలెను? (3) నిదదవోలులోవలె ఏలూరునందు నుంచిన రన్ని కాలములయందు దేయాటంకము లేక లభించునా? ఏలూరు ప్రజలు నీటి యిబ్బంది ననుభవించుచుండుట లేదా! నిదదవోలు మడుగులోని నీ రొక యర్ధ సంవత్సరము వఱకును యరదతో నిండియుండునని పంతులు గారు రనినవిషయము వాస్తవమా? ఇక్కడి నూరులలోని నీ రుచ్చుమైనదియే? (కొలది దినములక్రిందట కట్టరు దొరవారి క్కడకు వచ్చినప్పు డిక్కడినూరులలోని నీటిని స్వయముగా రుచించి యున్నారు) (4) యూనియను గాని, పంచాయితీగాని లేని గ్రామము స్థాన ప్రముఖత యన్నప్పుడు ముఖ్యస్థానముగాఁ జేయ రాదన, నియమ మెక్కడ నన్నది? గంజాము మండలము నందలి పెద్ద పట్టణ మగు బరం పురము నందనే కేవల జనసంఖ్య యన్నన, మునిసిపాలిటీయున్నను, పెద్ద పెద్ద కట్టడములున్నను, చానికొ గొన్ని మైళ్ళ దూరముననున్న చిన్న గ్రామమగు చుర్రపురము మండల ముఖ్యస్థానముగా దొరతనమువారల యేర్పాటు చేసియున్నారు? ఈస్టిండియా కంపెనీవారు హిందూ శాత్రువునకు వచ్చినప్పుడు చెన్నపురి కొన్ని పల్లె గుడిసెలుగల, కుగ్రామమున నుండెదనియు, స్థాన ప్రముఖతనుబట్టి యిప్పుడని చెన్న రాష్ట్రమునకు రాజధానిగాఁ జరిగిమించి యభివృద్ధి చెందుచున్నదనియు నను వైలిహాసిక పరిజ్ఞానము శ్రీ పంతులు గారికిఁ గలదా? (5) ఏలూరుకు కుగ్రామమగు నిదదవోలుతో బోల్చుకొన్నను, దానితో సమానములగు రాజమహేంద్రవరము, కాకినాడ, రెజినాడ మున్నగు పట్టణములతో సరిపోల్చినప్పు డిట్టణములలోకంటె ఏలూరునందుఁ బ్రతి సంవత్సరమున నెంతమంది కలరా, మకూచి మొదలగు ఘోరవ్యాధులకు పాల్పడుచున్నారో పంతులు వారెఱుగుదురా? (ఈసంవత్సర మిప్పుడే అనేకులు కలరావలన ఏలూరులో మృతులగు చున్నట్లు వార్తాపత్రికలలోఁ జరుపుచున్నాము.) (6) శ్రీ కల్వకులవాడు నిదదవోలు బిడ్డింగుల నిఁగ్గలము కొఱకు వచ్చినప్పుడు పీరికిక్రడ సరియగు ప్రదేశము దొరకలేదని శ్రీ పండితులు వ్రాసిన విషయము సత్యమా? లేక, మీ దివ్యజ్ఞానముచేఁ గ్రహించిరా? (7) “నిదదవోలులో వలె మాగాణి భూమిగాక” యని పంతులుగారు వ్రాసినట్లు నిదద

వోలు గ్రామమునుట్లును మాగాణిభూమి యన్నదా? (ఏలూరు ప్రక్క మాగాణిభూమి యెంత గలదో నిదదవోలున కెంత యన్నదో గవర్న మెంటు వారలెక్కలను బట్టి తెలిసికొందురుగాక.) (8) డి. పి. డల్లియుపారు నిదదవోలున కుత్తరపార్శ్వమునను, పడమటి ప్రక్కను గల ప్రదేశమును బరిశీలించి యుండిరా? ఈ ప్రదేశముల యందుఁ గట్టడములు నిలవ జాలవని వై వారు శ్రీ పంతులువారితో నివేదించియునారా? ఇది యథార్థమా? (9) ఉష్ణ కాలములో నిదదవోలునకును, ఏలూరు నకును నీతోష్ణస్థితులలో భేదముకలదను సంకల్పి పంతులువారెఱుగుదురా? (10) యర్నగూడెము తాలూకాయందలి ప్రజలు నిదదవోలునకు సులభముగా రాగలుగుదురో, ఏలూరు పోగలుగుదురో శ్రీ పంతులు వారెఱుగుదురా? యర్నగూడెము తాలూకా నిదదవోలు గ్రామమున కేమే పార్శ్వముల నెంత వఱకు వ్యాపించి యన్నదో, పంతులువారి రాళ్లమడుగు యర్నగూడెము తాలూకా పోభాగమున నెంతవఱకు ప్రవహించుచున్నదో పంతుల వారికి జిల్లాభూగోళజ్ఞానమైన కలదా? రాళ్లమడుగు చాట నననములేమండ ఆ ప్రాంతము నందలి ప్రజలు నిదదవోలుకంటె ఏలూరు సులభముగాఁ బోగలుగుదురా? రాళ్లమడుగులో నెప్పుడెంత కాలము నిరుండునో, నిదదవోలున కెన్ని మైళ్లదూరమున నున్నదో పండితులు వారెఱుగుదురా? (11) నిదదవోలునకు దక్కన వర్తకము జరుగున్నదో, యేలూరునకు దక్కన వర్తకము జరుగుచున్నదో రెండు గ్రామములయందని వైలుపట్టవలలోని, అవుటే జన్మిలలోని యెగురుతి డిగురుతుల నెప్పుడైన శ్రీ పంతులు వారు పరిశీలించి యుండిరా?

“జనసంఖ్య వెక్కిరిండు కూలివాండుగానుండి యుండు” రని శ్రీ శాశివాహు వ్రాసినందులకు పంతులువా రాక్షేపించిరి. పంతులువారినినటుల యంత్రకాలలు స్థాపించి వర్తక ప్రముఖులందఁ బట్టియే కూలీలసంఖ్య జనాభాయందు వెలిగినది” అని యుక్తియుక్తముగా వ్రాసియున్నారు. ఈ విషయమును గూర్చి వ్రాయునప్పుడు పంతులువా రేమారును గూడ జైప్రీయం దుంచుకొనినదో నిట్టి పరిహాసాస్పద మగు వ్రాత వ్రాసియుండవలదు. ఏలూరుకు గూడనట్టి కారణములు కొన్ని యుండబట్టియే యేలూరు యేలూరు రనించుకొనుచున్నదను సంకల్పి పంతులువారి స్మృతిపథమునకుఁ దెచ్చుచున్నాడను.

“నెట్టి పేటయందు డి. పి. డల్లియు కచేరీలును, తద్విషయ కోర్టుగోయలును లేకపోయినయెడల నిదదవోలును స్మరించుటకే నుకతాశము లేకయుండును” అని వ్రాసిన వ్రాత యెంతమాత్రమును సహేతుక మైనది కాదు. నిదదవోలు జనసంఖ్య యెంత? డి. పి. డల్లియు యుగోగోయు లెంత? ముందీ ఈ పండిత మహాశయులు “ఇప్పుటికిని కూలీలసంఖ్యయే హెచ్చుగా నున్నదని చెప్పక తప్పదు” ని తప్పని సరిగా వ్రాసి యున్నారు. ఏ గ్రామమునం దైనను కూలీలసంఖ్య హెచ్చుగా నుండిన నా గ్రామమున వారల బోపించుచుండు వృత్తి లభికముగా నుండి తీరవలయు నను విషయమును గూడ పండితుల వారు లోకజ్ఞానచక్రువులతోఁ బరికింప జాలకుండు లెంతయు విచారకరము.

ప్రతిగ్రామమునందును జనసంఖ్యలో (జాలభాగము పాటు పడి తీరనను చేయువారలే యుండురు కాని పండితులును, జనింపవారును అధికభాగముగా నుండగని శ్రీ పంతులుగారికి విస్మయముగా విన్నవించుకొనుచున్నాడను. శ్రీ పంతులువారు పండితులయ్యు “కుగ్రామము”న కర్థము తెలియకపోవు లెంతయు నాశ్చర్యకరము! తృణకాష్ఠ జలసమృద్ధమై, పాతకాలలును, సకలసౌకర్యములుగల గ్రామమును కుగ్రామమని వాడుట కేవలము పొరబాట బ్రాచీనమునకు శ్రీ పంతుల వారికి మనవి చేయుచున్నాడను.

శ్రీ పంతులవారి కనుభవజ్ఞానముకంటె సభిమాన మెక్కుడుగా బ్రోత్సాహపెట్టుటచే నిట్టి యసంగతములగు చిలుకపలుకులను బలికయుండవలసి వచ్చెనుగాని, లేనియెడలఁ గనుక బూర్తిగా దెలియనివిషయములను గూర్చి నిస్సందేహముగా నట్లు ప్రతికా ముఖమున నెల్లదెంచి యుండరు. నేను ఏలూరు గ్రామములో రెండుసంవత్సరముల కాలము నివసించి యుండుట చేతన, నిదదవోలు స్వగ్రామమగుటచేతను ఈరెండు ప్రదేశముల యందలి నుంచిచెడ్డలను బూర్తిగా గ్రహించియుండియే నే నావ్యాసమును వ్రాసియుంటిని గాని పంతులువారు వ్రాసిన ట్లననుభవముతో, అభిమానముతో వ్రాసినది కాదని దెలుపుచున్నాను.

నిదద వ్రాలు వేంకటరావు.

(ఇంతటితో నీ చర్చ ముగింపుచున్నాము. ఆ. సం.)

ఆంధ్ర రాష్ట్రము—నెల్లూరు మండలము.

ఆంధ్ర రాష్ట్రమునకు మూలసూత్రము భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర ప్రశంస. దేశమంతయు భాషల ననుసరించి రాష్ట్రములుగా విభజింపవలయునని దేశములలో ప్రముఖులగు తిలకు మహాశ యుడు, మోతీలాలు ఘోష మున్నగువారును దొరతనమువారి యన్నత స్థానముల నలంకరించిన హాస్తింజీ ప్రభువు, సర్ బ్యాంపిస్థాను పుల్లగు మున్నగువారును కక్కాజించి యున్నారు. ఇట్లు విభజించిన గాని దేశమునందు శాంతియు నైకమత్యమును గలుగవని నాయకులందఁ జేకమనములై యున్నారు. పంచమజార్జి రాజరాజేంద్ర శ్రీ సూత్రమును గమనించియే వారి పట్టాభిషేక సమయమున బీహార్ భాష మాటలాడువారికి న్యాయము కలుగజేసినారు. బీహార్ లకు ప్రత్యేక రాష్ట్ర మిచ్చిన తరువాత వారి స్థానికాదాయములు దినదినాభివృద్ధి చెందినవి. వారున్నతదశలోనికి వచ్చుచున్నారు. ఆత్మీయ వ్యక్తిత్వము పొడనూపినది.

వై సూత్రమును గమనించియే ఆంధ్రుల కొక రాష్ట్రము కావలయునని నాలుడైదు సంవత్సరములనుండి మననాయకులు సభలను గావించి యాంధ్రాశ్రమము ప్రారంభించినారు. ప్రత్యేక రాష్ట్రమునకు నష్టములు లేవనియు, లాభములు పెక్కులు కలవనియు ఆంధ్రనాయకులేమి, ఆంధ్రతర నాయకులేమి, అంకెలతోను అక్షరములతోను, సహేతుకముగా నిర్ధారణ చేసియున్నారు. మొన్నటి ఆఱవమండలసభ కక్రూసనాధి పత్యము వహించిన శ్రీయుత కూర్మా వెంకటరెడ్డి నాయకుగారు రాష్ట్రము వచ్చినయెడల పన్ను అధికముగా పడవని భుంజిపథముగా వాదనచేసియున్నారు. మండలసభయందీ రాష్ట్ర తీర్మాన మామోదింపఁ బడినది.

ప్రతిపాలముగా నుండిన నేమి, ఆనుపాలముగానుండిన నేమి, రాష్ట్ర ప్రశంస ప్రజల నెట్లు నింత కొలదికాలములో నాకర్షింపఁ జేసినది మొన్నటి, యాంధ్రమహాసభకు మూడు దినములును యనుభవించిన వారికి విదితమై యున్నది.

శ్రీయుత దేవులపల్లి స్వామిశాస్త్రిగారే మా మండలమున కొన్ని మాసములక్రిందటనే వచ్చి నెల్లూరుపురమున నందు కార్యములను గమనింపక మండల గ్రామములన్నిటికి వెళ్లి యుపన్యాసముల నిచ్చియుండిన నింత యపకీర్తి మాచిక్రమసింహపురి మండలమునకు వాటిల్లియుండదు. అయినను కొందఱు మిత్రులు నాలుడైదు తాలూకాల గ్రామాదులు వెళ్లి యుపన్యాసములనిచ్చి జనాభిప్రాయమును గమనింపగా రాష్ట్రవాదులే ఎక్కువగా నుండిరి. అయితే వారు సభకు రాలేదు. మొన్న జరిగిన సభకువచ్చిన ప్రతిపక్షుల లెవరైనది అందఱును స్వతంత్రాభిప్రాయము కలిగిన వారైనది యుధ యపక్షములవారికిని తెలియును. హృదయమునకు విరుద్ధముగాఁ బ్రవర్తించఁ జనదు. లేనిపోని వైషమ్యముల కిది సమయముకాదు. హిందువులు మహమ్మదీయులు, క్రైస్తవులు సర్వతో ముఖముగా భారతీయుల మని తలచి సోదరభావమున మన హక్కులను సంపాదించుకొనవలసిన సమయము వచ్చినది అని భైరవరసు మామంతరావుగారు నెల్లూరునుండి వ్రాయుచున్నారు.

శ్రీవాణమామలై రామానుజజీయరుల విజయము:—(శ్రీమత్సర్వమహంస పరివ్రాజకాచార్యోధయ చేదాన్త ప్రవర్తకులును శ్రీమద్భగవద్గ్రామానుజ అపరాధతారులగు శ్రీమణివాళ మహామునుల పాదరేఖాయయులును వారి అష్టాంగప్రభువు పరిగణితులు నగు శ్రీవాణమామలై రామానుజజీయర స్వాముల వారు బదికాశ్రమము మొదలగు ఉత్తరదేశ దివ్యక్షేత్రములను మంగళాశాసనముచేసి శ్రీమెరుబూగూరుకు ఆడి నెల 15 వ తేదికి సరియగు 28-1-17 తేదీ విజయంచేయబోవుచున్నారు. కాన శ్రీవాళ తీరుపడిసంబంధులును వారి అంతరంగులును ప్రియులును నేనించి ఆనందించి వారి శ్రీపాదత్థితో ప్రసాదములను స్వీకరింప ప్రార్థితులు.

దగా నాణెముల కేసు:—తిరునల్వేలిలో చెంగనెర్రయందు ఇద్దరు బంగారపు పనివాండ్లు, ఒకమమ్మరి పనివాడు, ఒకనాయకు, ఒక క్రైస్తవులు యీ 5 గురుకు కలసి దగా రూపాయి నాణెముల కల్పించుచున్నారని చెంగనెర్ర బడ్డి గారివద్ద వార్తపై కేసుచేయబడినది. ఇద్దరు బంగారపు పనివాండ్లుగో నొకనికి, నాయకుకు చెరియొక 3 సంవత్సరముల కారవక్షయము చెరి 3000 రూపాయల జూరూ నాయకు కేసు, విధింపబడి మిగిలినవారు విడుదల చేయబడిరి.

అమృతాంజనము డిపోవారి దివ్యోషధములు.

దంతచూర్ణము పండ్లతోముట్టకు ...	0-2	మోహినీతైలము పెండ్లకలు పెరుగుటకు ...	0.12
శీర్షసాయనము మాత్రలు అజీర్ణమునకు ...	1-4	రోమహరి పెండ్లకలు డోడటకు ...	0-0
దంతశాలహరి పండ్లతోముట్టకు ...	0-8	ఉబ్బసమునకు మందు సీసా 1-కి ...	1-8
వజ్రశిలకలు ధాతుపుష్టికి ...	1-0	కస్తూరిమాత్రలు పెద్దవి, మంచివి 50-కి ...	0.10
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి ...	0.12	సుఖభోగి మాత్రలు ...	1-0
మూలశంకకు తైలము డబ్బి 1-కి ...	0.12	సుఖభోగి తైలము పుండ్లకు ...	1-0
తేలుచుండు తేలుకాటుకు సీసా 1-కి ...	0-8	విరేచనములకుమాత్రలు డబ్బి 1-కి ...	0-8
నేత్రాంజనము కంటివ్యాధులకు ...	0-4	గ్రహణి మాత్రలు డబ్బి 1-కి ...	0-8
కలరామాత్రలు వాంతిభేదకు ...	0-6	శిరోవేదన మాత్రలు శలనోష్ణలకు ...	0.12
గజ్జికైలము గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-కి ...	0-8	కాలినపుండ్లకు మానె సీసా 1-కి ...	0-8
వామకర్మము సీసా 1-కి ...	0-6	శిగురు ద్రావకము సీసా 1-కి ...	1-0
శీలకు మందు సీసా 1-కి ...	0-4	కుసుమరి మాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు ...	1-0
తామర తైలము; తామర, తీటకు ...	0-4	చుండుకు మానె సీసా 1-కి ...	0-6
వృక్షపు తైలము డబ్బి 1-కి ...	0-4	సుందరీతైలము, ముఖకాంతికి ...	0-8
సురత్రిదానకము సీసా 1-కి ...	1-0	పగుళ్లకు తైలము శిశుపగుళ్లకు ...	0-8
కఫహరి శీతగట్టు ద్రవ్యలకు ...	1-4	కష్టశాలహరి చెవిపోటుకు ...	0-6
కఫహరిచూర్ణం ఉబ్బసములకు డబ్బి 1-కి ...	0-8	జాలాచి మాత్రలు మలబద్ధమునకు ...	0-8
వాయువుపోట్లకు మందు ...	1-0	జంతువాతహరి ఎమిడికలకు ...	0-8

కృష్ణానామ సంకీర్తనము.

కృష్ణానామ సంకీర్తనము.

మోహినీతైలము పెండ్లకలు పెరుగుటకు ...	0.12
రోమహరి పెండ్లకలు డోడటకు ...	0-0
ఉబ్బసమునకు మందు సీసా 1-కి ...	1-8
కస్తూరిమాత్రలు పెద్దవి, మంచివి 50-కి ...	0.10
సుఖభోగి మాత్రలు ...	1-0
సుఖభోగి తైలము పుండ్లకు ...	1-0
విరేచనములకుమాత్రలు డబ్బి 1-కి ...	0-8
గ్రహణి మాత్రలు డబ్బి 1-కి ...	0-8
శిరోవేదన మాత్రలు శలనోష్ణలకు ...	0.12
కాలినపుండ్లకు మానె సీసా 1-కి ...	0-8
శిగురు ద్రావకము సీసా 1-కి ...	1-0
కుసుమరి మాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు ...	1-0
చుండుకు మానె సీసా 1-కి ...	0-6
సుందరీతైలము, ముఖకాంతికి ...	0-8
పగుళ్లకు తైలము శిశుపగుళ్లకు ...	0-8
కష్టశాలహరి చెవిపోటుకు ...	0-6
జాలాచి మాత్రలు మలబద్ధమునకు ...	0-8
జంతువాతహరి ఎమిడికలకు ...	0-8

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అందుబాటు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోషధిసారసవరిల్లా

అపరిమితపు రక్తమువలన జనించు జాడ్యములకు కిరీటమువంటి మంగు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను కండ్లను, ప్రాంతవోష్ణలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

వనోషధిసారసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను వాడ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారైసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరారోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 ఔన్సుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తిరురు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144. No 2. BOMBAY.

ఏకభాషాలివి ప్రశంస

ఇది కన్నెలకంటి అప్పురాయ విరచితము
రెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది ప్రీయత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే
రూపబడినది. రెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాశాస్త్రము, 7 తంబు శ్లోక విధి, మదరాసు.

మోసపోకుడు

తుప్పుపట్టినయకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు.
అట్లు తుప్పుపట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డవ్ అందు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్."

Wailles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంటెనలకు కప్పులకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల
మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యూనిసిపల్లువారు పల్లికు
వర్షువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ
చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏంజ్యు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అందు ఇంజనీరింగు వర్క్సు.

తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

389

మదరాసు

(వై కామోజిమ్ గోరునప్పుడు ఈపత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.

అనిలైన్ చాయలు - టర్కీ రేడ్ (బెర్లిన్)

బెన్ జో - పర్ పర్ వ (బెర్లిన్)

కాంగోరెడ్ (బేయర్)

టిన్ను 1-కి ఔన్సులు 8 గలది.

పర్ పర్ వ 4 (B. N.) కి సెవాచాయ

టిన్ను 1-కి అవున్సులు 20 గలది.

కొరుకు పైవిలాసము:—

సాలే మహమ్మద్ హాజీ, యిబ్రహీం కంపెనీ,

791

నెం 248, 249 ఎస్ ట్ల నేడ్, మద్రాసు.

హెచ్.టి. మహమ్మద్ అందుకో,

[728]

మదన్ పురా, బెనారస్ సిటీ.

కాశీలోనుండు అనేక పట్టు, జరి విచిత్రమయిన
మంచివస్తువులు వీరుబహుచవుకగ సప్లయచేతురు.

ఒకసారి ఆర్డు యిచ్చిచూచినచో తమకే
తెలియగలదు.

శాకభక్షణము

భరతఖండవాసుల మన మన మార్గముల
పంశజాలము; "అహింసా పరమోధర్మ" అను నీతి
నెఱిగినవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యినా
ముగా పోషుచున్నాము మేమేధరించి పంపుచున్నాము.
వెంటనే వ్రాయుడు.

219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
అనంతనిగ్రహ జ్ఞానధారయం 186, బ్రాహ్మ, మదరాసు.

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

(పద్య కావ్యము.)

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణము
లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో కులభేదము లేల
కలిగి? ఆచారవ్యవహారము లెట్లెట్లుమాత్రో? ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యిందు సుప్రముగ వివరింపబడియున్నవి.
గొప్పవారీగంధమువై మంచి యభిప్రాయమనిచ్చియున్నాడు.
శ్రీవిగుల సులభము. 900 పుటలు అత్యుత్తమ ప్రతిమాత్ర
మున్నవి. రెల 5-0-0. కర్నూలు పేటే.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

శ్రీ:— సులభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము
2000 పద్యములకలవు. మంచికాగితములపై అచ్చు. కాలికో
లైండు ధర రు 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు వేరు.

(52)

జనమంచి కేషాద్రితర్క

తెలుగుపండితుడు, మున్సిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధావధము.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి రెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల
బారదోలును. వాయువుపోట్ల పోగొట్టును.
వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
సువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియెంటునుండదగినది.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
అమృతాంజనముడిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాసు.

<p>మలబద్ధమునకు మంచిమందు.</p> <p>క రో లా.</p> <p>నాసనలేదు, ఏరువిలేదు, నవపదార్థము, పులితేపురాదు, భేదులుగావు, దినము కాలగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము గల అయ్యేలాగున గర్భ శోధన గావించును.</p> <p>1/2 పాను, 1 పాను సీసాలు సీసా 1-కి వెల రూ. 2-8-0, 4-0-0.</p>	<p>శ్రీ. జ రు గా రి</p> <p>లీవరు టానిక్.</p> <p>వైత్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల నొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్యమువలన గలుగు బాధలకును, అలవతికును, ఆకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసుగునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.</p> <p>సీసా వెల రూ. 1-8-0.</p>	<p>కుల్ హ ట్టి.</p> <p>ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమినలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్పు గలదు. స దో ష లి త ము శాశ్వతము.</p> <p>ఈ సాల్ఫ్యూరేట్ పెట్టె 1-కి రూ. 2-0-0.</p>
--	---	---

W. E. SMITH & Co., Ltd **దబ్బియు. ఇ. స్మిత్ అండుకో.,**
Pharmaceutical Chemists & (లిమిటెడ్)
Druggists, Mount Road, మందులవ్యాపారులు, మౌంట్ రోడ్డు
MADRAS. మదరాసు.

మందులు గోరునప్పుడు యీవత్రిక వేరునుదాహరించ గోరెద
 368

రోక ప సిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ 619

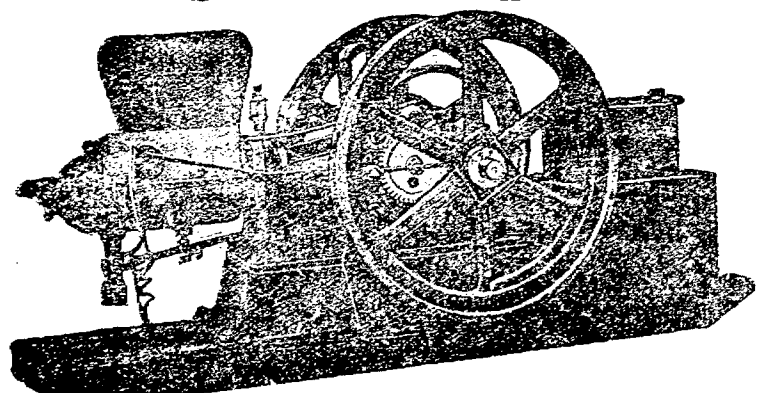
1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈమురబ్బను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా ఇయ్యబడును. ఆట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమూలముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బాల్యములోనే ధాతునష్టము కలిగినవారికి హృదయకోశము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించుదురు. ఈసాలామిసిరి మురబ్బ సేవించినయెడల ఆట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బల వీర్యసంపన్నులు ప్రకాశించుచు చిర కాలము సుఖముగ జీవింతురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల ధాతుపుష్టికలుగును, స్వప్నస్థితిము మానును, ధాతువు మూత్రముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుచుట్టుట మానును, బహుమూత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము కలుగును. రక్తము కృద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జన మగును. సాలామిసిరిఅనునది ఒకబాటిపండు. ఇదికాబూల్, కాందహార్ డేశములలో వైరగుచున్నది. అక్కడి జనులు ఈపండును విశేషముగా తినటవలన మనదేశపు 4 గురు మనుష్యుల బలము ఆడేశమున ఒకమనిషికి గలదు. వై మురబ్బను సేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయోగించిన వానివల్ల పూర్తిగ గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును. అనుపాపపత్రిక పార్శ్వముతో పంపబడును.

15 పులాలు డబ్బీవెల రూ. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు
డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవన్యూరోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

“ఆమెకో” యంత్రములు క్రూడ్ పెట్రోలుతో నడువబడును.

ఈ యంత్రము నడపుటను నీటిల్లవాడు అయిదునిముసములలో నేర్చుకొనగలడు. చిన్న యంత్ర సహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారుచేయుంపబడినది. పంపులను, రంపపు యంత్రములను, బియ్యపుమరలను సోడా ఫేక్టరీలను, అచ్చుయంత్రములను మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అగృతముగ నడవగలదు.

వెల ఆతిసులభము, కనిచేయించుట కగు వ్యయములును చాల తక్కువ. 1 1/2 మొదలు 6 బి. హెక్. పి. వరకు రకమువారిగా మా వర్ష స్టాకులో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును. వెలులు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మా క్లిక్లు వ్రాయుడు.

బెస్టు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్డు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు,
పోస్టుబాకు నెం. 63 మదరాసు.

What is a Myers PATENTED

Hand Pump ?

A new practicable, reliable and easy working appliance for drawing water from any depth up to 150 feet. Also for farm and stock use and small irrigation purposes. A large assortment of various designs always carried in stock. Write for full particulars and prices.

K. B. Joshi & Co.,
 321, Hornby Road Fort Bombay.

ఆ త్త జి జ్ఞా సా.

శరీరమును వివచితమువార ఆత్మస్థితి.

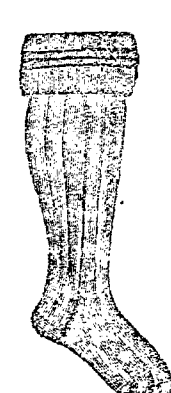
దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్య గ్రంథకర్త :- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.

చిన్న నైజా చక్కని గ్రంథము వెల రూ. 0-8-0
 మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
 పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

స్వదేశోద్యమమును సోపింపును !

ఆంధ్ర నింటింగు షాంకరి

220, వై నాబజారు రోడ్, మద్రాసు.

అనేకరకముల మేజోల్స్
 డబ్బింగ్ లలో ఇ చ లు
 తయారుచేయబడును.

వెల అతిసరసము.

ఇండియా అంతకు
 ఏజెన్సీ కావలయును.
 (849)

తేలుమందు వెల సీసా 0-కి 0-8-0

కుట్టినచోట కొంచెము ముంజుపోసిన బాధ మాయమగును.

తేలుకాటువలన విషము నెత్తురుగా ప్రవేశించదు.

తేలుకాటువలన అపాయము లేదు గాని విశేష బాధ గలదు.

బాధ నరముల వెంట నెద్దోరము దగ్గరనుండిలాగుటప్రారంభించును కుట్టినచోటును బండ పొరుకటుల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ వ్రాసము న నేకులు పరిశీలించిరి. ఇది మిగుల ఘాటుగలిగి నీటివలె నుండును.

ప్రతియింట నుండు దగ్గరకి

అప్పుతాంజనము డిబ్బా, 6, తంబుకెట్టి పీర్, మదరాసు.

హనుమాన్ బోరక్సు సబ్బు.

దీనిముందు సంజీవి కుల్యములగు నస్తువులు చేరియున్నవి. చెల్లిసంబంధముగు పుండ్లు, దురద, గజ్జి, పొడలు మొదలగు చర్మ వ్యాధులు ఆత్రాశ్చర్యముగా బాగుగును. చర్మమునకు మృదుత్వమును, నునుపును, నాకెమును ఇచ్చును. అన్నిచోట్లను క్రయమునకు దొరకును. ప్రతిబిళ్లవై మా హనుమాన్ గుర్తు బాగ్రత్తగా గమనింపుడు. (751)

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్సు, మదరాసు.